

Miljöpartiet de gröna i Karlstad 30 år

1981 - 2011

Text: Karin Bergström, Ulla Brodow, Karin Brunström, Birgitta Westlund.
Formgivning: Martin Oscarsson (originalupplaga), Johan Holst (nytryck).
Collage: Christoffer Zaar Brodow s 22, s 24.
Foton: Håkan Strandman s 4, s 39, utsnitt s 40 samt omslagsbild.
Lisa Härdne s 78.
Övriga foton: MP:s arkiv.
Tidningsklipp: s 24, s 26, s 37.
Utgivning: Första gången 2012, nytryck 2016.
© Karin Bergström, Ulla Brodow. Karin Brunström, Birgitta Westlund och
Miljöpartiet de gröna i Karlstad/Gröna Seniorer i Karlstad.

På omslagsbilden: Stig Marklund vid vår valstuga 1982.

Detta nytryck har marginella ändringar av korrekturläsningsskärpt, ett par rättelser av sakinhållet samt en intervju med Åke Pettersson Frykberg, som inte kom med i det häfte som trycktes 2012.

Innehåll

MP Karlstad 30 år	1
Varför bildades Miljöpartiet?	2
Lokalavdelningen av Miljöpartiet i Karlstad bildas	3
Partiets inre organisation och utveckling	5
Vår utåtriktade verksamhet I	21
Bokbord, möten m m	
Vår utåtriktade verksamhet II	29
Val, val, val	
MP Karlstad i kommunpolitiken	39
Vågmästarfasen 1982–1998	39
Koalitionsfasen	57
Till sist	72
Vågmästarrollen i MP Karlstad (Lars-Martin Jansson)	72
Ett brett engagemang - ett viktigt bidrag till partiets utveckling (Åke Pettersson Frykberg)	74
Tillsammans vill vi bygga för framtiden! (Maria Frisk och Per-Inge Lidén)	75

MP Karlstad 30 år

Detta häfte har tagits fram av deltagarna i en studiecirkel i Vuxenskolans regi. Cirkeln startade under hösten 2011 på initiativ av Karin Bergström med syftet att få en bild av partiets historia i Karlstad 1981 – 2011 och att om möjligt kunna ge ut en liten jubileumsskrift.

Våra främsta källor har varit partiets protokoll över åren, SCB och andra statistiska källor, tidningsartiklar och foton samt våra egna minnen. De flesta av oss var ju med från början eller tidigt i partiets historia. Vi har även haft tillgång till Karin Bergströms dagboksanteckningar. Protokollen har vi gått igenom utifrån tre perspektiv:

1. Partiets inre organisation och utveckling
2. Vår utåtriktade verksamhet
3. MP Karlstad i kommunpolitiken

Partiet hette från början Miljöpartiet i Karlstad men bytte 1985 namn till Miljöpartiet de gröna i Karlstad. Vi använder omväxlande också den korta varianten MP Karlstad. Detsamma gäller Miljöpartiets avdelning i Värmland som i början ofta kallades Regionen men som numera heter Miljöpartiet de gröna i Värmland med kortformen MP Värmland. Med MP Värmland har vi haft mycket samarbete och tidvis gemensam lokal. Denna skrift handlar dock bara om Karlstadsgruppens historia.

Från början var vi sju i studiecirkeln men de som fortsatt och tagit fram häftet är Karin Bergström, Ulla Brodow, Karin Brunström och Birgitta Westlund.

Under arbetets gång har vi kollat upp en del uppgifter med de tidigare kommunalråden Jörgen Lenz, Lars-Martin Jansson och Åke Pettersson Frykberg och fått värdefull hjälp. Vi har också bitt våra nuvarande kommunalråd Maria Frisk och Per-Inge Lidén att berätta om nuläget i partiet och spåna lite om framtiden. Vi tackar dem alla varmt för deras bidrag.

Ett särskilt tack går också till följande personer som på olika sätt bidragit: I originalet 2012 Martin Oscarsson (formgivning), Daniel Kristiansson och Bengt Brodow (korrekturläsning och textförbättringar) samt vid nytryck 2016 Johan Holst (formgivning) och Carola Bolmstedt (korrekturläsning).

Karlstad i juni 2012 samt vid nyutgivningen mars 2016.

Karin Bergström

Ulla Brodow

Karin Brunström

Birgitta Westlund

Varför bildades Miljöpartiet?

Bakgrunden till att Miljöpartiet växte fram i Sverige finns i följderna av den snabba ekonomiska utvecklingen efter andra världskriget. Jakten på ständigt ökad ekonomisk tillväxt hade en baksida som blev alltmer uppenbar. Aktionsgrupper och miljögrupper protesterade mot storskalighet, resursslöseri och giftspridning i naturen. Redan på 60-talet kom rapporten *Tyst vår* av Rachel Carson som larmade om fåglar som dog. Under de närmaste årtiondena följde en ström av böcker om vår överkonsumtion och jordens begränsade resurser.

Avgörande för den fortsatta utvecklingen var den konflikt om kärnkraftens utbyggnad som ledde till att en folkomröstning utlystes år 1980. Tre linjer utvecklades. Alla tre hade avveckling på sina valsedlar men med lite olika innebörd. Ingen vågade direkt tala om utbyggnad efter Harrisburgsolyckan. Linje 3, som ville avveckla snabbast och få en omedelbar satsning på hållbara energikällor, förlorade med knapp marginal. Detta blev förstås en stor besvikelse för förlorarna, men de skulle inte låta sig nöja med detta.

Per Gahrton hade länge varit inne på tanken att ett nytt parti behövdes i Sverige, ett parti som bröt med höger-vänsterskalan och som plockade upp oron och de framväxande idéerna om ett annat slags samhälle. Gahrton var mycket aktiv, reste land och rike kring och försökte bilda opinion för ett nytt parti. Gahrtons och flera andras aktiviteter ledde till att en grupp samlades i Örebro den 19 september 1981 och Miljöpartiet på riksplanet kunde bildas.

Miljöpartiet hade vid bildandet bara ett idéprogram som under den följande våren konkretiserades i ett handlingsprogram och en valplattform. Grundidén i partiets tidiga historia formulerades som fyra solidariteter:

- Solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet
- Solidaritet med kommande generationer
- Solidaritet med världens folk
- Solidaritet med människor i vårt eget land

Vår första logotyp

Maskrosen blev vår symbol. Den har solens färg, den har kraft att tränga sig upp genom asfalten och den sprider sina frön med vinden.

Ett viktigt påpekande i Miljöpartiets idéprogram var att problemen inte är ödesbestämda utan kan lösas genom att människor går samman och agerar för det slags samhälle och den slags värld vi vill ha. För människor som tänkte i dessa banor fanns nu Miljöpartiet.

Lokalavdelningen av Miljöpartiet i Karlstad bildas

Samtidigt som aktiviteter pågick för att bilda ett riksparti, förberedde man sig i många kommuner att bilda lokala avdelningar. I Karlstad träffades en arbetsgrupp under hösten 1981. Den bestod av Margaretha Gren, Bo Elander, Iris Lind och Ralf Persson. Dessa fyra förberedde och kallade till ett möte den 2 december på Sundsta Fritidsgård. Det kom 21 personer. Efter en lång diskussion beslöt man att bilda en lokalavdelning av Miljöpartiet i Karlstad. Mötet verkar ha varit väl förberett, för ett förslag till stadgar hade tagits fram som kunde diskuteras och antas samma kväll. Även en preliminär ledningsgrupp valdes. Så var man igång.

1982 – ett tufft år i det nybildade partiets historia

Det första året i partiets historia måste ha varit tufft. En grupp människor som knappast kände varandra särskilt väl åtog sig att bygga upp en fungerande organisation, presentera Miljöpartiets politik och delta i 1982 års val bara nio månader senare. Man förberedde sig att delta i såväl kommunalvalet som landstings- och riksdagsvalen. Bara entusiaster kan klara det.

En förening måste ha en viss struktur: stadgar, någon slags styrgrupp, formalia vid möten, kassör, firmatecknare, någonstans att träffas m m. Vår mötesstruktur detta första år bestod av ledningsgruppsmöten och medlemsmöten. Den första ledningsgruppen kom att bestå av följande personer och de förtjänar att nämnas här (i bokstavsordning):

- Ordinarie: Karin Bergström, Ulla Dahlberg, Bo Elander (ersatt 13/8 av Alf Sundin), Margaretha Gren, Jörgen Lenz och Stig Marklund.
- Suppleanter: Ola Brunström, Gino Jovanelli (ersatte den 28/4 Margaretha Gren), Iris Lind, Ella Lundström och Agne Wihlborg. Av dessa finns idag Karin Bergström kvar i gruppen i Karlstad.

Vi hade ännu inget ekonomiskt stöd. För att göra verksamheten möjlig, särskilt inför valet, ställde medlemmarna upp med lån, även till Riks, och man lyckades få en checkkredit hos Värmlandsbanken på 10 000 kronor. För att bättra på ekonomin tog vi ut en lokal medlemsavgift/gåva på 100 kronor under valåret, mindre för studerande och för den som fann avgiften för hög. Även torgverksamheten (se nedan) bidrog till vår ekonomi. Efter valet fick vi partistöd och det beslöts att 20 % skulle avsättas 1983 till riksorganisationen och 35 % under 1984 och 1985.

Angelägna uppgifter att ta itu med var att bilda arbetsgrupper för olika ämnesområden, att ta fram ett kommunalt handlingsprogram, att få ut information, att hjälpa till att få fler lokalavdelningar i Värmland, att välja representanter till en regionavdelning och att organisera valarbetet. Fem arbetsgrupper tog form: 1. Energi, 2. Hälsa och miljö samt Sociala frågor, 3. Samhällsplanering, 4. Fritid och Kultur, 5. Ekonomi.

En torggrupp bildades. Torg skulle anordnas en gång per månad, dels för att få ut vårt budskap, dels för att stärka vår ekonomi. Medlemmarna skänkte hembakat bröd,

saft och sylt, torkade murklor, syrade produkter m m för försäljning.

I mars hände flera viktiga saker. Vi hade årsmöte som sig bör enligt stadgarna. Vi lade ett förslag till riksdagslista med Jörgen Lenz och Iris Lind på de båda första platserna och förslag till landstinglista med Ulla Dahlberg och Agne Wihlborg som första namn.

Nominering till fullmäktigelistan blev klar i april med Stig Marklund, Iris Lind, Jörgen Lenz, Agne Wihlborg och Ella Lundström som de första fem namnen av 11 nominerade.

I april var det också dags för den första kongressen som gick av stapeln i Sundsvall. Iris Lind deltog som ombud för lokalavdelningen, men intresset att delta var stort och några reste på egen bekostnad.

Den 14 juni kunde vi fastställa vårt första kommunala handlingsprogram. Innan vårt handlingsprogram var klart, användes ett sammandrag av riksprogrammet för att föra ut vårt budskap. Även exemplar av tidningen Alternativet inköptes och såldes på stan. Alternativet utkom med sitt första nummer i juni 1981, alltså några månader innan Miljöpartiet bildades som riksparti. Tidningen lanserades som språkrör för alternativrörelsen och beredde vägen för det nya partiet. Nummer 4 ägnades helt åt det nybildade Miljöpartiet. Vi stödde Alternativet med lokala bidrag.

Det första valet var naturligtvis en stor händelse som vi återkommer till. Här ska bara sägas att ledningsgruppen som fungerade som valarbetsgrupp lyckades kamma hem två mandat i partiets första val. Bra jobbat!

Foto: Håkan Strandman.

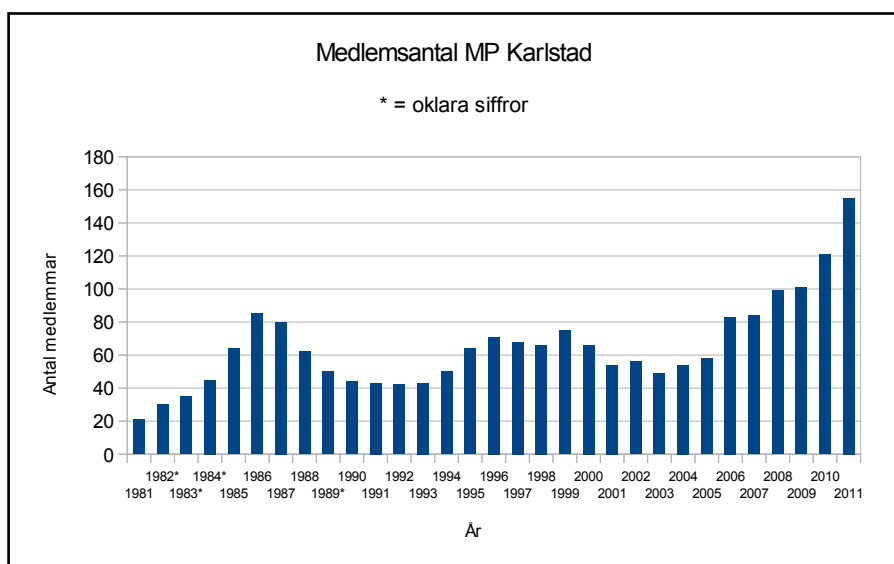
Nöjda miljöpartister firar segern. Ö rad: Jörgen Lenz, Ulla Brodow, Gino Jovanelli, Karin Bergström, Ulla Dahlberg, Ola Brunström. N rad: Stig Marklund, Ella Lundström, Iris Lind.

Partiets inre organisation och utveckling

När det gäller partiets inre organisation och utveckling kan man se på dessa processer ur olika synvinklar. Man kan titta på antalet medlemmar över åren. Har partiet växt? En annan infallsvinkel är mötesstrukturen och möteskulturen. En tredje är spridningen av aktiviteter på medlemmarna. En fjärde är hur vi klarat vår ekonomi, en femte hur vi utbildar och förkovrar oss, en sjätte om vi kunnat hålla sams eller om vi dragits med konflikter. Ja, det finns nog ännu fler sätt att närma sig ämnet.

Antalet medlemmar över åren

Nedanstående grafiska framställning ger en bild av partiets medlemsutveckling.

Vi ser perioder av uppgång och stillastående, ja t o m tillbakagång, följt av åter en uppgång. För närvarande är Miljöpartiet de gröna lokalt såväl som på riksplanet på kraftig uppgång. I början av 90-talet hade vi en nedgång i antalet medlemmar. Vi kan bara spekulera i orsakerna såsom åldersstrukturen i partiet och att en mycket aktiv medlem, Stig Marklund, flyttade från stan efter valet 1988. Sannolikt beror förändringar i antalet medlemmar på en samverkan mellan lokala orsaker och den framtoning som partiet fått på riksplanet.

Det händer att medlemmar lämnar partiet och några anger även skäl därför. Så t ex lämnade två medlemmar partiet 1999, den ene på grund av vår inställning till EU och den andre på grund av vår demonstration vid invigningen av Välsvikenmotet då en grupp miljöpartister dök upp försedda med gasmasker och "störde" invigningen. En tredje medlem som gick ur partiet år 2000 säger att han kan ställa upp på idéerna men inte alltid på det praktiska genomförandet. Han var också emot vårt EU-motstånd.

Mötesstrukturen och möteskulturen

Till att börja med hade vi bara ledningsgruppsmöten och medlemmöten, men när vi efter det första valet 1982 fått två platser i Kommunfullmäktige, uppstod ett behov hos fullmäktigegruppen att träffas för att diskutera KF-ärendena. Det skedde under en period på helgen före fullmäktigemötet, under andra perioder någon dag före.

Ledningsgruppen

Ledningsgruppen har enligt stadgarna en viss sammansättning av ordinarie medlemmar och suppleanter och med krav på viss förnyelse varje år. Genom denna gradvisa förnyelse kommer den alltid att ha en kärna av mer erfarna medlemmar samtidigt som nytt tillflöde försäkras. Ledningsgruppens möten är och har alltid varit öppna för alla medlemmar och dessa kan delta i diskussioner men ej i beslut. Enligt nuvarande stadgar är ledningsgruppens främsta uppgift:

- att sköta partiets organisatoriska och administrativa frågor
- att stimulera ideologisk, rikspolitisk och kommunpolitisk diskussion inom och utom partiet
- att förbereda medlemmöten.

Det är medlemsmötet som genom delegation ger ledningsgruppen också andra uppgifter.

Medlemsmötet och andra möten

Under den första tiden i KF var KF-ärendena det huvudsakliga innehållet på medlemmötena, som enligt stadgarna är partiets högsta beslutande organ. När vi var vågmästare i KF var det extra viktigt för ledamöterna i fullmäktige att ha medlemsmötets beslut i ryggen. Någon slags politiska beredningsmöten har alltid funnits genom åren även om de gått under olika benämningar. Det har också funnits särskilda möten då nämndledamöterna rapporterat från sina nämnder. Idag har tillkommit ett möte som kallas Kommunmöte. Det är ett informellt, icke protokollfört möte, där alla förtroendevalda kan träffas, ta upp frågor och jämföra arbetet.

Medlemsmötet är ett viktigt sammanhållande organ i ett parti, särskilt om det som i Miljöpartiets fall är partiets högsta beslutande organ. När vi går igenom protokollen, kan vi konstatera att ingen fråga som rör partiets inre liv och utveckling har diskuterats tillnärmelsevis så ofta som "Hur ska vi ha det på våra medlemmöten?" eller "Hur ska vi få mer intressanta medlemmöten?" Den frågeställningen kommer igen gång på gång. Det har konstruerats enkäter till medlemmarna och vid ett flertal tillfällen har grupper tillsatts för att komma med förslag. Vi har inte väl prövat en modell förrän någon tycker att vi ska ta upp denna fråga igen. En kritik mot medlemmötena i början var att de blev så långa och tunga med alla KF-ärenden som skulle gås igenom. Efterhand utvecklade vi en vana att bara ta upp kontroversiella ärenden. Det gick ofta till så att ärendelistan delades ut. Någon av fullmäktigeledamöterna hade prickat för ärenden som borde diskuteras, men vi hade alltid möjligheter att ställa frågor även på de andra ärendena.

Under 1998 och 1999 diskuterades formalia mycket ofta. Man sökte efter ordning och fasthet. Ordförande och sekreterare skulle t ex arbeta i 6 månader till 1 år i ledningsgruppen, ett beslut som smittade av sig även på medlemmötena. En fast grupp skulle ta hand om medlemmötena. Kontakterna med nämndledamöterna reglerades.

Denna inriktning på formalia förebådade och sammanföll med den kris som uppstod i partiet under år 2000 och som resulterade i att fyra medlemmar lämnade partiet 2001 och bildade ett eget parti. Se avsnittet Krisen i partiet.

En knäckfråga vid diskussionerna om medlemsmötets utformning har varit hur vi ska bli delaktiga i de politiska besluten utan att mötena blir så tunga och utdragna att ingen orkar med dem. Några har tyckt att det är för mycket politik, andra att det är för lite. Några har önskat mer social karaktär på mötena. Några har föreslagit inspirerande inslag utifrån. Allt detta har lyssnats på och olika modeller har prövats, bl a med mera inslag utifrån. En intressant föreläsare har talat om något allmänt aktuellt ämne eller en tjänsteman har kommit för att belysa en viss politisk fråga. Det har varit intressanta möten. Flera medlemmar under årens lopp har gjort allvarliga försök att lösa frågan om medlemsmötets utformning bl a Anna-Karin Cederlöv, Torbjörn Nilsson och nu senast Martin Oscarsson (2004, 2011).

Just nu när vi skriver detta har vi en utformning med växling av flera olika inslag. Det har varit viktigt att undvika långa inslag som inte intresserar alla. Det kan gå till så att vi t ex får lyssna till en miniföreläsning på 15-20 minuter. En kort rapport om vad som händer i kommunpolitiken ska alltid finnas med. Någon har gjort en resa eller deltagit i en konferens och rapporterar därifrån. En stund för övriga frågor brukar väcka debatt. För den som vill ha mera politik finns alltid de öppna ledningsgruppsmötena och kommunmötena att gå på. Så har resonemanget gått.

Vi har alltid haft fika på våra medlemsmöten, vilket är ett viktigt socialt inslag. Idag har vi modellen att vi oftast börjar med fika under en halvtimmes drop in. Att börja med en fikastund har visat sig mycket lyckat. Dels blir det ingen spilltid i väntan på medlemmar som är sena. Själva mötet kan börja med alla mötesdeltagare på plats. Dels ger fikastunden ett tillfälle att träffas och prata över med partikamraterna. Vi delar på ansvaret för fikastunden. Efter en uppgjord lista, som Karin Brunström haft hand om i flera år, ser två medlemmar varje gång till att kaffe/te kokas och att bordet är dukat när mötet börjar. Det är alltid något gott på fikabordet, ofta färskt hembakat matbröd och någon kaka.

Även om det då och då dykt upp kritik mot uppläggningsen av medlemsmötena, har vi haft både många intressanta besök utifrån och längre inlägg av medlemmar som haft något speciellt att berätta. Från början av 1990-talet hade vi mycket ofta en föreläsning som inslag i medlemsmötet. Vi redovisar exempel som vi hittat i protokollen.

- Lena Flink Maechel var inbjuden att tala om Folkrörelsearkivet (1991).
- Presentation av JAK-banken (1993).
- Rolf Ahlsén vid Årsmötet: Behövs Miljöpartiet? (1993).
- De äldres situation. Besök från Socialförvaltningen (1993).
- Besök av Britt-Marie Bergstrand från Ja till EU (1993).
- Urban Ledin var inbjuden och talade om "Svarta Listan" (1994).
- Agenda 21. Föreläsning på årsmötet av Mikael Schultz (1994).
- Åke Pettersson och Maja Svanberg (VIP) om Mellerudstorp (1994).
- Gunnar Björndahl, SNF: Djur och växter i Karlstad (1995).
- Lennart Skoog, Karlstads Kommun. Bussomläggningen (1995).
- Lars Blomberg, Karlstads kommun. Avfallshanteringen (1995).
- Bengt Byberg, RIA. Uteliggarnas situation (1995).

- Marie Ullenius om flygplatsfrågan (1995).
- Alf Sjöberg. Elöverkänslighet (1996).
- Jonas Lagneryd från Miljöaktion Värmland om Ett hållbart Värmland (1996).
- Ingemar Ekemark om Realräntor och räntor på hyreslån (1996).
- Anna-Karin Cederlöv om Djurskyddsföreningens verksamhet (1996).
- Martin Edman om Den miljöanpassade trafiken i Karlstad (1996).
- Information om vad som händer i skolan (flera gånger (bl a 1993, 1997, 2000)).
- MP Karlstad fyllde 15 år vilket firades i Tuggelite 14/12. Jörgen Lenz och Stig Marklund hade gjort en klippbok av artiklar både från MP-gruppen i Karlstad, Regionen och Riks (1996).
- Bosse Gustavsson berättade om sitt arbete med kommunens överskottslager (1996).
- Jan Gustavsson om hur elever på tekniska linjer lär om återvinning (1997).
- En invandrarkväll med mycket god tillslutning (1997).
- Clara Bodin och hennes kompis Julia Shepel visade bilder från Ukraina (1997).
- Karin Karlsson om kommunens Jämställdhetsprogram (1997).
- Tjejträff för kvinnliga miljöpartister från hela Värmland (1997).
- Solidaritet med kommunens kvinnor och barn. Okänd föreläsare (1997).
- Dag Johansson om Agenda 21 (1998).
- Lennart Gustavsson om hur man startar en bilpool (1998).
- Fredrik Holm och Katarina Frisk medverkade vid ett medlemsmöte om Agenda 21 (1998).
- Besök från Samtalsakuten (1998).
- Rune Höglund om miljöanpassningen på företag och i organisationer (1988).
- P-O Norell, tjänsteman, om ekonomin kring försäljningen av ishallen till Färjestad BK (1999).
- Redovisning av avfallsplanen 24/1 och 24/11 (1999).
- Information om Karlstads energi och elnät (1999).
- Skolplanen 17 november (1999).
- Miljöanpassad trafikplan och resecentrum (1999).
- Försäljning av energirörelsen (1999).
- Lars Blomberg om miljöbalken (1999).
- En frågestund med en f d medlem som ställde upp på att redogöra för varför han valt att gå ur partiet (2000).
- Torbjörn Nilsson berättade och visade bilder från Thailand (2000).
- Årsmötet. Sören Rooth om kurderna. Kurdisk sång (2000).
- Ungdomens Hus. Fyra inbjudna tjänstemän (2000).
- Karlstads energiförsörjning (2000).
- Regional självförsörjning (2000).
- Garden Party hos Ann-Britt och Rune Höglund (2000).
- Möte om Klarälvsdeltat (2001).
- Eva Erixon, Vålberg, om Agenda 21 i Aar, Sydafrika (2001).
- Möte om olika förslag på Resecentrum (2001).
- Möte om försäljning av energirörelsen (2001).
- Cykelutflykt och möte i Finngården, Mariebergsskogen. Het debatt med "utbrytarna" (2001).
- Vera Kadujevic från Bosnien talade om att vara invandrare (2002).
- Lars-Martin Jansson berättade om ekobyggande i Sydafrika (2002).
- Årsmötet. Leif Karlsson från Värmlandskooperativen talade om Social ekonomi (2003).
- Karin Granström redogjorde för GATS (2002).
- Jonny Widstrand om EMU (2003).
- Katarina Sillén om Karlstads bilkooperativ (2003).
- Lennart Torstensson om flyktingverksamheten (2003).
- Sture Emanuelsson om Mitt i City (2003).
- Anne Shalit berättade om Geopoetik (2004).
- Stadsplanering – hur ser en miljövänlig stad ut? Maria Frisk (2004).

- Maria Ferm, GU, Om lika lön och Grön feminism (2008).
- Malin Iwarsson och Maria Frisk föreläste om Översiktsplaner (2008).
- Lena Klenås föreläste om EU (2008).
- Frida Johansson. Föredrag om lyckoforskningen (2009).
- Föreläsning av en chalmersdoktor: Hur får vi ett hållbart klimat? (2010).
- Leif Andersson om studiecirkel (2010).
- Stina Sewén om EPA (Europeiska handelsavtal) (2010).
- Besök av MP Hammarö. Diskussion om folkomröstning (2010).
- Karin Granström berättade om sin bok Klimatsmart mat (2010).
- Julfest på restaurang med god vegetarisk mat och underhållning (2010).
- Årsmöte. Föreläsning om Kurdistan av Asso Zand (2011).
- Peter Thörn om Vålbergsrakan (2011).
- Julfest på restaurang Blå. Underhållning av bl a kommunalråden och Green Old Ladies. Workshop då vi fick tycka till om framtiden i MP Karlstad (2011).

**På medlemsmötet den 16/4 1996 hade vi en tyst minut för Iris Lind.
På medlemsmötet den 10/11 2003 mindes vi Ola Brunström.**

Till det sammanhållande kttet i partiet förutom det vanliga medlemsmötet hör också utflykter vi gjort tillsammans.

1992 gjorde vi en utflykt med Solabussen under Lennart Ålanders ledning.
1993 besökte vi Alsterdalen i en minibuss med Hans Wennerholm som ciceron.
1995 gjorde vi ett studiebesök på Tuggelite ekoby.
1996 besökte vi ekobyn Mjölntorpet med Rolf Ahlsén som ciceron.
1997 cyklade vi till Alsterdalen med Ingrid Westin som guide.
1997 gjorde vi en utflykt till Älvsbacka och föreningen Älvan.
1997 åkte vi tåg till Ytterjärna, antroposoferna.
1997 besökte vi Återbruket, Karlstad.
2004 besökte vi Ångebäck på inbjudan av vår medlem Anna Wilén.
2004 Vindkraft. Exkursion till Lucia. Föredrag av Lennart Gustafsson.
2009 hade vi picknick på Sandgrundsudden.
2010 besökte vi passivhuset Seglet i Karlstad.

Procedurdiskussioner

Till partiets inre liv och utveckling kan vi också räkna alla de diskussioner som förts i syfte att få ordning på saker och ting och göra arbetet effektivare. Vi har redan nämnt hur man diskuterat medlemsmötenas uppläggning. Ledningsgruppen har flera gånger fått påpekanden från revisorerna om bättre skötsel av protokoll och tydligare markering av beslut som fattats.

Andra områden man tagit itu med är t ex genomgång och förbättring av stadgarna. Den senaste revideringen skedde 2011 av Ulla Brodow, Daniel Kristiansson och Torbjörn Nilsson.

Ytterligare andra diskussioner har gällt hur ledamöterna i fullmäktige, nämnder och styrelser ska bete sig om de är oense med partiets uppfattning i en fråga. I den skriftliga koalitionsöverenskommelsen 1998 står hur MP-S-och V-grupperna ska bete sig om de är oense under mandatperioden.

En arbetsordning för förtroendevalda har tagits fram. Det är ett dokument om vad den förtroendevalde ska känna till och ta hänsyn till. Det ingår i det paket som varje ny förtroendevald får. Där ingår även vårt lokala handlingsprogram samt ett hederskontrakt som varje ny förtroendevald måste acceptera och skriva under.

Hur ska vi arbeta och vem ska göra vad i partiet? Det är en fråga som ofta tagits upp. När man läser protokollen blir man förvånad över att kännedomen om vad som redan skrivits och utretts är så liten. Gång på gång tillsätts grupper för att utreda.

Utbildning

Det finns många olika sätt och tillfällen att utbilda sig inom partiet, såsom partikongresserna, kommun- och landstingsdagarna, studiecirklar, kurser m m.

Kongresser och kommun- och landstingsdagar

Kongresserna har varit viktiga tillfällen att förkovra sig. Ombud till kongressen får skickas på partiets bekostnad i förhållande till antalet medlemmar. Längre hade vi bara möjlighet att skicka en ordinarie och en ersättare, men från och med 2006 har vi kunnat skicka tre personer. 2010 skickade vi fyra. Enskilda medlemmar kan skicka motioner till kongressen och begära stöd av sin lokalavdelning. Vi har inte varit särskilt flitiga motionärer över åren. Bland motioner som fått stöd i vår avdelning finner vi bl a en om alkohol och säkerhetsbälte, en om stöd av miljövänlig teknik, en om momsbefrielse av frukt och grönsaker, en om promerung/ekologisk begravning och en om införande av årtal på valsedlar.

Vem som får åka till kongressen brukar beslutas vid årets första medlemsmöte. Vi har haft principen att utöver någon erfaren medlem försöka få med någon relativt ny, gärna ung medlem. Utöver själva kongressen är förberedelsen för kongressen, dvs genomgång av kongressmotionerna, en fin utbildning. Kongresserna är öppna för alla medlemmar mot anmälan och avgift. Bara ombud får rösta och delta i plenumdebatterna, men det finns många andra aktiviteter vid sidan av och så träffar man ju partikamrater från hela landet. Från vår avdelning brukar alltid några varje år åka på egen bekostnad.

2011 var ett lite speciellt år för oss. Då var kongressen förlagd till Karlstad och vårt fina nya kongress- och kulturcenter, CCC. Vårt kommunalråd Per-Inge Lidén stod vid dörren och hälsade alla välkomna med en handtryckning. Lite senare intog han podiet och inledde kongressen med ett inspirerande välkomsttal.

Även om det var Riks som stod för kongressen och hade huvudansvaret vilade också ett stort ansvar på vår lokala organisation. I synnerhet Martin Oscarsson och Daniel Kristiansson arbetade hårt för att allt skulle fungera praktiskt. Martin var samordnare och fixade bl a barnpassningen och gjorde upp scheman för vad alla volontärer skulle göra. Många av dessa frivilliga kongressarbetare kom naturligtvis från MP Karlstad, andra från MP Värmland och även från landet i övrigt. Dagen före kongressen kunde deltagarna välja mellan några olika studiebesök, även det något som Martin stod för. Daniel ordnade förfest kvällen innan kongressen och såg till att det blev fin underhållning på invigningen (Söt likör) och på avslutningsfesten med bl a Robert Halvarsson som Dj. Daniel ordnade också med skyltning i staden för deltagarna och

en graffitivägg. Hela konferensen sågs de båda springa omkring och ordna allt till det bästa. Bland volontärerna var Ingrid Rohlin en av de allra flitigaste.

I samband med kongressen hade Gröna Seniorer sitt årsmöte och en grupp dansare bjöd på en fin uppvisning i Seniorernas Hus. Folk var verkligen nöjda både med kongressen och staden som visade sin allra bästa sida i det vackra vårvädret. Riks bedömde denna kongress som den bästa någonsin och vill gärna komma tillbaka till Karlstad.

Efter denna lilla utveckling om kongressen i Karlstad 2011 återgår vi till den interna utbildningen i partiet.

Kommun- och landstingsdagar

Kommun- och landstingsdagarna är utmärkta fortbildningstillfällen.

Vi skickar ombud utifrån vårt ekonomiska läge. 2010 kunde fem åka, År 2011 beslöts att så många som rymdes inom beloppet 15 000 kronor skulle få åka. Det blev också fem personer. Rapporter från Kommun- och landstingsdagarna brukar lämnas vid ett medlemsmöte.

En annan väg till intern fortbildning har varit våra studiecirklar. Sammanlagt har de varit många över åren. Här ska bara nämnas några. Medlemmarna har också deltagit i flera kurser på annan ort, dels på partiets bekostnad, dels på kommunens anslag för politisk utbildning. Vi nämner några:

Studiecirklar

- 1986 Miljö i Karlstad (Kommunens skrift).
- 1988 Ny plan- och bygglag.
- 1990 Zandra Wiringe ledde en studiecirkel och kampanj om kemikalier.
- 1996 Levande demokrati.
- 1998 Levande demokrati.
- Under 1999 -2000 hade vi en mycket uppskattad studiecirkel om Kommunallagen ledd av Bengt Kjellberg.
- 1999 Ordförandeutbildning.
- 1999 EU och EMU.
- 2000 Grön filosofi.
- 2005 Feminism med Ingrid Westin som cirkelledare.
- 2005 EU med Ulla Brodow som cirkelledare.
- 2007 Torbjörn Nilsson ledde en studiecirkel om olika teman med anknytning till vår ideologi.
- 2010 Flera studiecirklar för nya politiker anordnades.
- 2011 Torbjörn Nilsson ledde en cirkel om vårt partiprogram och vad vi vill ändra där.

Kurser och seminarier

- 1988 Seminarium om Politik på Kvinnors vis, 4-6 mars i Nynäshamn. Zandra Wiringe och Karin Bergström deltog.
- 1989 Temadag i Stockholm om att effektivisera el-användningen. Gino Jovanelli och Lars-Martin Jansson deltog.
- 1991 Jörgen Lenz deltog i temadag om trafikföroreningar och miljöeffekter, anordnad av Värmlands Luftvårdsförbund.
- 1991 Eva Rosenhuldt deltog i seminariet Politikens villkor 9 - 13 juni i Storvik.
- 1995 Kurs om Agenda 21. Karin Bergström, Lars-Martin Jansson och Birgitta Westlund deltog.
- 1998 Sören Rooth till konferensen "Medborgarna i Europa".
- 2000 Vi uppmanades att delta i Edbergsseminariet med hjälp av kommunens utbildningspengar
- 2002 Lennart Gustavsson deltog i konferens om vindkraften i Malmö.

- 2006 Kvinnor i politiken. Karin Granström deltog.
- 2006 Kurs i medlemsvård. Birgitta Westlund deltog.
- 2007 Livija Ginthers och Martin Oscarsson gick på kurs, men vilken?
- 2010 Birgitta utsågs att gå på Fair Trade-dagen den 26 maj.
- 2011 Studiegrupper för utbildning av förtroendevalda m m startade i februari 2011.
- 2011 Tre medlemmar var med på Miljöpartiets internationella läger på Wiks folkhögskola, Uppsala. Per-Inge Lidén, Birgitta Westlund och Ulla Brodow.

Protokollens formalia

"Till ordförande valdes Ola Brunström. Till sekreterare valdes Inga Gräslund och till att justera protokollet valdes Karin Bergström."

Kan protokollens formalia ha något att berätta ur ett 30-årigt perspektiv? Ja, faktiskt. Vi bläddrar genom protokollen och minns personerna bakom de välkända namnteckningarna.

Under de första åren försökte vi fördela dessa uppdrag så mycket som möjligt för att alla skulle känna delaktighet och ingen belastas för mycket, men vi kan konstatera att så småningom fick ett fåtal personer en tendens att återkomma, dock med relativt god spridning över framför allt ledningsgruppens ledamöter. Några personer återkommer under en mycket lång tid, andra visar upp ett aktivt deltagande men under en kortare tid. De senaste åren har vi fått en koncentration på en enda eller ett fåtal personer på framför allt ordförande- och sekreterarposterna. Om det är bra eller inte, ja det får vi väl finna ut i en utvärdering.

Vi har gått igenom avsnittet Formalia i protokollen och funnit att vissa personer förekommer ovanligt många gånger som ordförande eller sekreterare. Om vi skulle nämna några mycket flitiga på dessa poster från partiets bildande och några årtionden framåt, ja i några fall ända in i detta sista decennium, får det bli: Jörgen Lenz, Inga Gräslund, Karin Bergström, Ola Brunström, Lars-Martin Jansson, Karin Brunström, Bengt Åkerblom, Gunnel Lindvall, Åke Pettersson Frykberg, Birgitta Westlund, Karin Svensson, Ulla Brodow.

Under en kortare tid men intensivt: Zandra Wiringe, Dane Bergmark, Kurt Nyström och Rune Höglund.

Under senare tid: Karin Granström, Maria Frisk, Martin Oscarsson, Daniel Kristiansson.

Ytterligare en person bör nämnas. Det är Torbjörn Nilsson som ordförande. Han tillhör inte dem som haft uppdraget ovanligt många gånger men han brukar tillfrågas vid speciellt viktiga möten för sin förmåga att snabbt kunna sammanfatta läget och ställa propositioner.

För att skapa bättre reda och kontinuitet beslöts 2007 att i princip ha en sekreterare i ledningsgruppen och en ordförande. Karin Granström var det året sekreterare och Martin Oscarsson som regel ordförande. Martin började också allt oftare vara ordförande på medlemsmötena.

Det är bra om det är ordning och reda med protokollen i en förening. Då vet man vad som beslutats och kan gå tillbaka och kontrollera om man är osäker. Den goda ordningen har inte alltid rått hos oss. Vi har säkert velat men inte alltid förmått. Vi har redan nämnt att revisorerna några gånger bett om bättre ordning vad gäller protokollen och ibland efterlyst protokoll som inte funnits på plats. Kanske protokollen skrivits i god ordning men sedan kommit på avvägar.

År 2007 började vi lägga ut alla protokoll på vårt intranät Gittan, men ett utskrivet pappersexemplar skall förvaras i protokollspärmen på kansliet.

Vid årsmötet i mars 2010 anmodades ledningsgruppen att strama upp protokollen och markera besluten tydligare. En mall som nu används i alla protokoll hjälper förhoppningsvis sekreteraren att inte glömma punkter som alltid ska vara med.

Våra kassörer och vår ekonomi

Kassören i en förening utför ett viktigt arbete, ofta osynligt och otacksamt. Att handskas med medlemmarnas kvitton har inte alltid varit så lätt. Vad som komplicerat kassörens arbete hos oss är att bokföringarna för MP Värmland och MP Karlstad under många år var sammanflätade, eftersom vi hade gemensam lokal och utrustning och ofta även samarbetade i det politiska arbetet. Hur mycket av en utgift som skulle tas upp i MP Karlstads bokföring och hur mycket som skulle bokföras på MP Värmland var inte alltid så lätt att reda ut. Vi hade alltså verksamheter gemensamt men ändå skild bokföring inför årsslutets redovisning. Senare kom också Gröna Kaféets och Gröna Världsbutikens utgifter och inkomster med i MP Karlstads bokföring. Understundom klagades det på rörigheten i bokföringen. Idag har MP Karlstad helt sin egen bokföring.

Ekonomi är avhängig hur stort partistöd vi får, vilket i sin tur är kopplat till hur många mandat vi lyckas få vid valen. Detta varierar ju. Så har t ex MP Karlstads antal mandat i fullmäktige växlat mellan 2 och 4 och den sista gången 5, MP Värmlands mandat i Landstinget mellan 0 och 3. Under en period med 0 mandat kan man ju inte göra så mycket. En 0-period i Landstinget påverkade självklart även MP Karlstads ekonomi.

Våra stora utgifter har varit lokalen och valen. Vi har successivt försökt avsätta medel till valfonden. Kommunalråden har under senare år frivilligt bidragit till valfondens kassa. Ibland har vi måst ta lån för att klara utgifterna omkring valen. Lokalkostnaderna har nu minskat drastiskt sedan vi flyttade från Malmtorgsgatan till en kontorslokal i Barkassens kontorshotell.

Vi har tre medlemmar som troget skött kassörens uppgift under mycket lång tid. Det är Gunnel Lindvall som var kassör från 1983 fram till år 1993 då Karin Brunström helt tog över efter att ha varit Gunnel behjälplig som vice kassör sedan 1991. Karin stannade på posten till 1999. Då tog Karin Granström över och skötte räkenskaperna till 2004. Därefter har det varit svårare att få någon som långsiktigt kunde ägna sig åt kassörsjobbet. Karin Granström, Birgitta Westlund, Maria Frisk och Daniel Kristiansson har skött jobbet i perioder. För närvarande är Daniel kassör med viss extern hjälp.

En kassabok brukar kunna ge intressanta inblickar i en förenings verksamhet. Vi har dock inte fördjupat oss i studiet av inkomster och utgifter. De stora posterna har som redan nämnts varit lokalen och utgifter i samband med valen. Utrustningen av kansliet sedan modern teknik kom in i bilden har också kostat en del. Även tillfälligt anställda och bemanning på kansliet är utgiftsposter som känns. Sammanfattningsvis kan sägas att vi periodvis hankat oss fram med dålig ekonomi särskilt omkring valen innan vi fått efterföljande års partistöd men att vi på något sätt klarat upp det genom att rätta munnen efter matsäcken. Vi har ibland löst det med kortsiktiga lån från medlemmarna och ökat antal torgmöten med försäljning, särskilt under partiets första decennier.

Vi tror att vi haft inställningen att pengar ska arbeta och vi har inte samlat i kistorna. Under det andra året i vår historia, 1983, utdelades t ex ett extra partistöd. Vi var mycket oerfarna då för att inte säga naiva. Vi hade uppfattningen att vi inte skulle göra oss beroende av bidrag och stöd utifrån, så vi bestämde helt enkelt att ge bort det extra partistödet. Först diskuterades 4H som mottagare, men sedan bestämde vi oss för Karlstad Lever. Det var särskilt deras planer på ett allaktivitetshus som vi ville stödja.

Riks hade om möjligt ännu sämre ekonomi än vi och bad ofta om stöd. Inför valet år 1985 skänkte vi skatterabatten till Riks. Vi har också stött Riks på andra sätt, genom del av vårt partistöd, medlemsavgifter och genom korttidslån som enskilda medlemmar ställt upp med. Av protokoll 1988 framgår att 25 % av partistödet gick till Riks, 15 % till Alternativet och 25 % till Regionen. Idag (2011/2012) betalar vi 5 % av vårt partistöd till Riks.

Vi stödde också bildandet av lokalavdelningar i Värmland ekonomiskt, t ex Kristinehamn år 1987.

1987 noteras första gången att vi gjorde ett inköp av ett antal påsar Tanzaniakaffe, vilket kan ses som en föregångare till vårt senare engagemang i Fair Trade. Sådana noteringar om inköp finns i fortsättningen regelbundet.

Lokalavdelning av Grön Ungdom bildades den 4/12 1995 och fick stöd. Likaså Gröna Studenter. Grön Ungdom har haft svårt att ta fart och några gånger finns anteckningar i protokollen att Grön Ungdom återuppstått.

Alternativet behövde stöd för att överleva. 1992 började vi stödprenumerera på fem exemplar, varav fyra skänktes bort till olika skolor och vårdcentraler. Alternativet blev så småningom Miljömagasinet som också fick ekonomiskt stöd av oss. 1997 upphörde Miljömagasinet som Miljöpartiet de grönas tidning. Då skaffade vi 2 aktier i Miljömagasinet.

Vi stödde olika evenemang och ger några exempel:

1991 stödde vi ett Livsmedelsseminarium i Ransäter med 2 000 kronor. Nej till EG fick 1992 ett stöd på 1 200 kronor. 1996 gick 1 000 kronor till Nej till EU:s kongress i Karlstad. Även vid andra tillfällen har EU-motståndet fått vårt stöd.

Vi har fått ganska många förfrågningar om ekonomiskt stöd från föreningar. Vi fastslog emellertid på ett tidigt stadium principen att inte stödja andra föreningar ekonomiskt. Var skulle vi då hamna? Vissa kampanjer har vi stött, t ex Folkkampanjen mot kärnkraft 1987.

Vi var väl lite grönavgare, för projektet Sorvaris grisar som levde fritt i naturen fick 150 kronor 1991.

Sedan Martin kom med i bilden har Systerskap i samband med 8 mars fått både ekonomisk stöttning och hjälp av Martin med att framställa broschyrer.

Extrem sparsamhet är ett annat sätt att klara ekonomin. I partiets barndom, ja till för bara några år sedan, var det otänkbart att beställa mat från restaurang vid större möten. Det var soppa och hembakat bröd som gällde eller några olika pajer med sallader. Det var väl drygt en handfull personer som brukade ställa upp med bak och matlagning vid dessa tillfällen. Oftast skänktes råvarorna. Någon gång har vi haft knytis med väldigt lyckat resultat. Lite annorlunda kanske det förhöll sig vid valvakorna, men även då rådde yttersta sparsamhet.

Utskick till medlemmarna

Uppgiften att författa en kallelse till Miljöpartiets möten och få den ut till medlemmarna är ännu ett av de där bakgrundsjobben som någon utför i all tysthet. Det gamla sättet att få ut kallelser var ganska tidsödande. Först måste den som skulle göra utskicket få klart för sig vad det skulle stå i själva kallelsen, sedan formulera och skriva ut texten, därefter kopiera den i tillräckligt antal exemplar, frankera och posta – i god tid före mötet. Det är något enklare idag när kallelsen kan skrivas på dator och skickas med ett enda tryck till de medlemmar som har e-post, vilket de flesta har idag. Några får förstås kallelsen per post också idag men med ett enklare förfaringssätt.

Inga Gräslund var länge vår trogna handhavare av utskicken. I början skrev hon nog för hand och kopierade på vår enkla lilla spritduplikator. När hon övergått till skrivmaskin, skaffade hon en egen stencileringsapparat, ett stort åbåke till kopiator, som först framställde ett original genom att göra hål i papperet för skriften innan man kunde kopiera. Inga hade sin stora apparat i källaren i det hus där hon bodde på Herrhagen. Sparsamma Inga skickade nog det mesta med posten, men lade väl märke till adresserna i sin närhet och tog ofta med sig en bunt och la i brevlådorna när hon ändå hade ärende ut.

Hur kom det sig att Inga hade en stor stencileringsapparat i sin källare? Jo, i Karlstad, liksom på andra håll i landet, fanns en rad grupper som reagerade på missförhållanden i samhället och ville ha en annan ordning. Det var miljö-, freds- och kvinnogrupper och andra solidaritetsgrupper. Inga var med i Amnesty och i miljögruppen, såg behovet och skaffade en gammal begagnad Gestetner. Flera av alternativgrupperna hittade snart till Ingas källare och fick hjälp med sina utskick och affischer.

Efter Inga Gräslund tog Birgitta Westlund vid. På kansli lokalen kom så småningom en bättre kopiator och för utskriften av texten fanns en dator tillgänglig. Birgitta var om möjligt ännu flitigare än Inga att kava omkring på cykeln och lägga i brevlådorna – för att spara några kronor.

När Martin Oscarsson kom med i partiet och i ledningsgruppen (2002), var det naturligt att han med sin datorvana tog över utskicken. Även sedan Martin tog hand om kallelserna i sin digitala form, har det varit Birgitta som sett till att exemplaren som ska postas kommit iväg.

Lokal och kansli - från källarskrubb till kontorshotell

År 1985 fick vi vår första lokal på Rudsvägen 11. Där stannade vi inte så länge. Redan vid årsskiftet 1986 - 1987 flyttade vi till ny lokal på Ulvsbygatan, som vi delade med Regionen från och med november det året. Med Regionen delade vi också dator mot en ersättning av 5 000 kronor. Vi var glada för vår lokal på Ulvsbygatan. Vi gjorde upp listor på hur vi skulle fördela arbetet med att städa, vattna blommor, se över posten, fixa fika till mötena och ha visst öppethållande. Gunnel Lindvall åtog sig att bevaka lokalen gratis under måndagar. Vi började få embryo till ett kansli!

Bemanningen av lokalen var ett problem tills vi fick någon som var anställd. Till dess delades bevakning upp på medlemmarna. Listor med fördelning på bevakningen skrevs.

År 1990 timanställdes Zandra Wiringe. Zandra var en ny ung välkommen kraft i partiet. Hon kom till mötena på sin motorcykel från Väse som en frisk fläkt. Hon ansvarade bl a för medlemskontakter, bokbord och hon var studieorganisatör och kunde sköta en del av bevakningen av lokalen.

1991 förstod vi att vi måste söka en ny lokal. Den vi hade var alldeles för dyr efter hyreshöjningen. Uppsägningstiden var 9 månader. Ska vi ta tillbaka lokalen på Rudsvägen? Det var frågan. Vid årets slut var lokalfrågan ännu inte löst. Det blev inte Rudsvägen. Det blev Vikengatan 13, dit vi flyttade i februari 1992.

I januari 1995 var det dags för flytt igen. Då drog vi till Östra Kyrkogatan 6. Den gamla lokalen var kontrakterad till 1998, men vi lyckades hyra ut den till att börja med ett år. Solveg Svendsen anställdes av Regionen och betjänade även MP Karlstad. Senare under året fick hon som uppgift att serva KF-ledamöterna. Var det en första ansats till politisk sekreterare?

I februari 1996 flyttade Regionen och Grön Ungdom till Malmtorgsgatan 25. Solveg hade fortsatt anställning.

I slutet av 1999 flyttade MP Karlstad till Malmtorgsgatan och delade lokal med MP Värmland och Grön Ungdom. Solveg Svendsen var fortsatt anställd av Regionen och vi drog också nytta av hennes tjänster. Vi diskuterade om våra två basbelopp skulle kunna användas för att anställa en politisk samordnare.

Kansliet utvecklades. Vi började få slösaktiga vanor. Telefonen blev alltför dyr. Vi fick tillsägelse om restriktion med telefonen och vi måste tänka på att spara papper, använda returpapper och utnyttja båda sidorna av papperet.

Det var mycket diskussion om inköp av dator under de här åren och till slut blev det en leasad dator.

När Martin Oscarsson kom in i partiet 2002 tog han hand om det mesta som hade med datorn att göra, och i slutet av året utsågs han som ansvarig för hemsidan.

I lokalen på Malmtorgsgatan 25 huserade också Gröna Galleriet. Gröna Galleriet är en del av Kulturgruppen med Ingrid Westin som ordförande. Från början var Kulturgruppen en del av Miljöpartiets verksamhet, initierad av Leif Björnlod. Amatörer kunde få ställa ut sina alster gratis mot att de lämnade en av sina tavlor till ett lotteri. Inkomsterna av detta bidrog till hyran för lokalen. Kulturgruppen gav även ut ett par antologier med bidrag av medlemmarna. Efter några år, i mars 2002, ombildades Kulturgruppen till en fristående förening med egen ekonomi. Konstnärerna fick då betala en avgift för att få ställa ut. Av någon anledning skrevs inget kontrakt på hyra för Kulturgruppen till MP Karlstad. Det rullade på som tidigare. Flera år senare, 2007 när vi behövde pengar till hyran, uppdagades detta. Det blev en del oenighet om hyran och det slutade med att Kulturgruppen skulle betala 500 kronor per månad från år 2007, ett mycket förmånligt avtal för Gröna Galleriet med tanke på de fem hyresfria åren. Gröna Galleriet har under åren haft många intressanta utställningar och det har inte varit svårt att hitta utställare.

På kansliet har Ulrika Lemke varit anställd sedan år 2001. Hennes tjänster har delats av Miljöpartiet de gröna i Värmland, Miljöpartiet de gröna i Karlstad och Kulturgruppen, vilka alla bidragit till hennes lön. Senare har även Gröna Världsbutiken fått hjälp av Ulrika och bidragit till hennes lön.

Vi har haft andra kortare anställningar, t ex praktikanter på kansliet som vi inte redovisar i detalj. Nämnas bör dock Clara Bodin, Livija Ginthers, Sören Rooth och Daniel Ericsson. Daniel hjälpte till att arkivera protokoll för förvaring i Folkrorelsernas arkiv.

Lokalen har ett källarplan där vi haft våra större möten. Luften har inte varit den bästa. En fläkt har inte hjälpt särskilt mycket. Den har däremot fört en del oväsen som stört medlemmar med hörselproblem. Enskilda medlemmar har klagat på mögellukt. På grund av detta och även andra avigsidor med lokalen, t ex att den inte var handikappanpassad, kom en diskussion upp under 2002 att vi borde säga upp den. Diskussionen gick fram och tillbaka och vi beslöt till slut att behålla den tills vidare. Vid flera tillfällen har det påpekats att det måste synas ordentligt när man kommer in i entrén att det är Miljöpartiets lokal.

Mot slutet av år 2003 började Världsbutiken ta form. Det var Martin Oscarsson som fick i gång den och hade ansvaret för den tills Karin Brunström, Birgitta Westlund och Marja Rönnholm tog över. År 2009 beslöts att Gröna Världsbutikens ekonomi skulle skiljas från partiets.

Under en kortare tid hade vi soppluncher i lokalen. Inför valet 2006 ställdes källarplanet i ordning med nymålade gröna bord och gula tygskynken som dämpade belysningen. Karin Granström var involverad i det arbetet. Till att börja med skötte kaféet av Viktoria Larsson, men arbetet övertogs efter valet av en grupp bestående av Karin Brunström, Ulla Brodow, Birgitta Westlund och Bengt Åkerblom som drev kaféet till början av år 2008.

En person som betytt mycket för att saker och ting fungerat på vår senaste lokal är Birgitta Westlund. Även om vi då och då tog ett gemensamt tag med uppröjning

i förrådet i samband med alla flyttningarna och kanske någon gång hjälpte till med en grundstädning, har det varit Birgitta med viss hjälp av Ulrika som sett till att blommorna vattnats, att papper plockats undan, att posten tagits omhand, att telefonsvararen lyssnats av, att golven torkats, att det varit rent i köket m m. Det har alltid varit nystädat när vi kommit på möte. På sommaravslutningen 2011 fick Birgitta ett diplom för sin stora ideella insats.

Byte av lokal har varit uppe till diskussion med jämna mellanrum. Det blev alltmer besvärande att vår lokal inte var handikappanpassad. Den hade också andra brister som dålig ventilation m m. Men år efter år har vi blivit kvar.

Adjö Malmtorgsgatan! Vårt sökande efter ny lokal under flera år var äntligen i hamn. Den 1 augusti 2011 kunde vi flytta in i ett litet krypin i Barkassens kontorshotell, lämpligt för enbart kontorsarbete och mindre träffar. Hyran är överkomlig, det finns kaffe i automaten, och vi kan utnyttja extra utrymmen för våra medlemsmöten. Nackdelar? Det har vi inte analyserat ännu. Det ska i så fall vara att vi inte kan visa att vi finns genom affischer och annat material och att allmänheten inte lika lätt kan få tag på oss. Hur detta kommer att lösas vid nästa val återstår att se.

Språkrör, politisk sekreterare och partiutvecklare

De två första namnen på kommunlistan har också varit våra språkrör. Språkrören har fungerat som partiets talesmän utåt, en uppgift som övertagits av kommunalråden sedan vi fick sådana.

Politisk sekreterare är en tjänst som kommunen erbjuder partierna. Omfattningen är beroende av antalet mandat partiet har i fullmäktige. Dane Bergmark var vår förste politiske sekreterare. Han var anställd från den 18/3 2002 fram till den 15 september samma år. Efter Dane kom Karin Granström. Karin Granström har även varit politisk samordnare och har haft uppgiften att koordinera Miljöpartiets kommunpolitiska verksamhet. I februari 2005 var det dags för Maria Frisk att ta över. Maria var formellt politisk sekreterare fram till 2010 då Daniel Kristiansson tillsattes på posten. Under Marias tid som politisk sekreterare vikarierade Livija Ginters och Jesper Johansson i omgångar hösten/vintern 2007,2008 och 2009.

Sedan 2011 har partiet en partiutvecklare. Det är Martin Oscarsson som är anställd på deltid. Martin sköter hemsida och utskick och är allmän idéutvecklare och har uppgifter enligt en särskild arbetsbeskrivning.

Krisen i partiet

Under år 2000 kom tre av de förtroendevalda i KF-gruppen, Jörgen Lenz, Rune Höglund och Marie Ullenius, att uttrycka ett bristande förtroende för den fjärde i gruppen, Lars-Martin Jansson, och de krävde att han skulle avgå. Partiet hade dock fullt förtroende för Lars-Martin Jansson. Det blev en uppslitande tid och vi beslutade till sist att vi skulle begära medling i frågan. Vi uppdrog åt Torbjörn Nilsson att skaffa fram en medlare från Riks. De tre deltog inte i beslutet om medling. Håkan Wåhlstedt kallades som medlare och kom till möte den 8 maj 2001 och senare vid ytterligare ett antal tillfällen. Trots upprepade försök lyckades Håkan Wåhlstedt inte åstadkomma en förlikning mellan parterna.

Mötet uttalade inte något misstroende för någon i KF-gruppen utan deklarerade fortsatt förtroende för de valda ledamöterna. Wåhlstedt gav rekommendationer för det fortsatta arbetet. En grupp bildades för fortsatt bearbetning av problemet. Denna kris slutade med att de tre KF-ledamöterna på en presskonferens den 15 oktober 2001 anmälde att de gått ur partiet och tillsammans med en fjärde medlem bildat ett nytt parti, Karlstadspartiet, samt anslutit sig till de borgerliga, allt detta utan förvarning. De borgerliga partierna tog då över makten i Karlstad. Lagen är sådan att de tre platserna inte fick utnyttjas av Miljöpartiet för besättning med andra namn från kommunlistan. Lars-Martin Jansson blev därför ensam som ordinarie ledamot i fullmäktige. Det blev många skrivelser i tidningarna med anledning av maktbytet. Miljöpartiet skrev genom ledningsgruppen en utredande artikel och ifrågasatte skarpt det moraliska och etiska i historien.

Jämställdheten i partiet

Riksorganisationen Miljöpartiet de gröna har alltid hållit jämställdhetens fana högt, såväl i programförklaringar som i praktiken. Så också MP Karlstad. Som framgår av tidigare avsnitt har vi delat på de flesta sysslor i partiet. Det gäller uppgifterna under det som kallas mötesformalia, skötsel av lokalen, fika på mötena, soppkokning vid större tillfällen, valarbete m m.

När vi gjort upp fullmäktigelistorna har vi varit mycket noga med att varva kvinnor och män. Vi har också strävat efter att inte bara få män på den första platsen. Två gånger har det varit kvinnor, nämligen Anne Shalit som första namn i valet 1988 och Maria Frisk som första namn år 2010. Varvningen kvinnor och män kan slås ut genom personvalet och avsägningar. Det har visat sig att ungdomar och kvinnor oftare än män av sagt sig fullmäktigeuppdraget av olika skäl, främst avflyttning från orten. Trots en könsvarvad lista till fullmäktige i det senaste valet 2010 har vi nu 2011 en kvinna på första plats och sedan fyra män i följd. Det beror på att det tredje namnet på listan, som var en kvinna, flyttade från Karlstad kommun i ett tidigt skede och en man kom in på personval. Just nu diskuteras om det finns strategier som skulle kunna garantera en varvning av män och kvinnor på kommunlistan enligt våra intentioner om jämställdhet.

Valberedningens ledamöter har strävat efter att få en jämn könsfördelning sammantaget i nämnder, styrelser och bolag men också försökt ta hänsyn till andra faktorer som etnicitet, intresse, kompetens m m.

Vid årsmötet 2011 beslöts att en jämställdhets- och mångfaldsplan skulle tas fram för MP i Karlstad. Den är under utarbetande och ska tas på årsmötet 2012. Vad vi hittills sett av planen, kommer det att läggas ett bredare så kallat intersektionalistiskt perspektiv på val och representation i partiet. Detta perspektiv betyder att man vid olika val kommer att ta hänsyn till fler faktorer än kön.

MP Karlstad har för närvarande två representanter i Miljöpartiet de grönas jämställdhetskommitté, som består av fyra kvinnor och fyra män och som träffas två gånger per halvår. Våra representanter är Martin Oscarsson och Daniel Kristiansson. De har också uppdraget att utarbeta vår egen jämställdhets- och mångfaldsplan.

Hur mottogs Miljöpartiet de gröna i Karlstad?

Som vi minns det betraktades vi med ganska stor misstro, både i press och i fullmäktige, vilket inte är ovanligt för nya partier. Presidiet i KF bemötte oss alltid korrekt. Men det fanns talare som bara genom sättet att uttala ordet Miljöpartiet med stark betoning på bokstaven ö och en sänkning av rösten på de sista stavelserna avslöjade en närmast negativ inställning.

Ofta hamnade vi i nejsägarposition. År 1986 finns en protokollsanteckning om självkritik och att vi måste försöka tvätta bort vår stämpel som missnöjesparti och få en gladare och mera positiv framtoning. Per Gahrton skriver i sin nya bok *Det gröna genombrottet* (2011) om mottagandet på riksplanet att Miljöpartiet betraktades som något som katten släpat in. Så illa var det väl inte i Karlstad, men nog fick vi till att börja med oförtjänta påhopp och kritik i både press och fullmäktige. Vi vågar dock påstå att bemötandet av varandra i debatterna i KF har förändrats till det bättre under dessa trettio år. Det kan bero på personerna eller på att debattklimatet i allmänhet blivit mera schysst, men en förändring har skett. Miljöpartier har för övrigt en paragraf om att personangrepp inte får förekomma. Det är sakfrågorna som ska diskuteras med saklig argumentation.

Miljöpartiet har varit vågmästare i KF alla år utom under mandatperioden 1991-1994. Från 1998 har vi varit i koalition. Även våra demonstrationer som vi hade för att dra uppmärksamhet till partiet och våra frågor skapade irritation. I ett protokoll från 1988 nämns att tidningarna var ovilliga att ta emot artiklar från Miljöpartiet.

Tio år senare är det andra tongångar. I ett protokoll från år 1999 skriver man att vi får många förfrågningar från föreningar att delta i möten och att vi börjar bli ett etablerat parti. Ja, det hade hänt stora saker i partiets historia. Efter valet 1998 blev vi för första gången accepterade som koalitionspartner av S och V. Sedan dess har vi ingått i koalitioner, antingen med vänsterblocket eller med högerblocket. Att vara koalitionspartner innebar ett nytt skede i partiets historia. Vi utvecklade former för att driva kommunpolitiska frågor effektivt i samverkan med andra partier men med bibehållen demokratisk förankring i partiorganisationen. Vi kan säga att vårt politiska agerande utvecklats från kompromisslösa viljeyttringar i opposition till ansvarstagande kompromissbeslut i en koalitionsmajoritet.

Självklart har vi haft duster att utstå även i de koalitioner vi varit med i, trots skriftliga koalitionsöverenskommelser och samarbetsavtal. Frågor som man inte kunnat komma överens om i en koalition läggs utanför överenskommelsen. Exempel på sådana frågor är försäljningen av Gamla badhuset och stöd till Svenska rallyt.

Vår utåtriktade verksamhet I

Bokbord, möten m m

När vi vänt oss utåt mot allmänheten har vi använt oss av olika strategier. Vi har ställt upp bokbord, inbjudit till offentliga möten, demonstrerat och mer och mer använt oss av Internets olika möjligheter.

Att synas utåt är viktigt i ett parti. Torgmöten med försäljning har vi redan berättat om som ett sätt att stärka vår ekonomi. Vid dessa torgmöten försökte vi också nå ut med vårt budskap. Vi hade alltid något dokument i en aktuell fråga att dela ut. Och vi fanns där för den som ville prata lite politik. I samband med valen har vi haft speciella torgmöten.

Bokbord är ett klassiskt sätt för grupper av olika slag att sprida sitt budskap. Vi har försökt så långt vi förmått att vara i händelsernas centrum åtminstone med ett bokbord. Så har vi t ex ofta varit med på Lillerudsdagarna, på Persmäss, på Värmlandsmässan och på senare tid på Arvikafestivalen. På universitetet och i skolorna har Grön Ungdom och Gröna Studenter varit synliga med bokbord.

Även genom att delta i aktiviteter som Göta-joggen och Lady Lufsen har vi kunnat visa upp oss.

Ibland har vi valt att praktiskt demonstrera viktiga punkter i vårt program, t ex hur man sorterar avfall, hur man sköter en maskkompost, hur vindkraft och solceller fungerar, hur man återanvänder papper. Platsen för dessa demonstrationer har oftast varit Stora torget.

Offentliga föreläsningar och debatter har arrangerats, tillsammans med andra föreningar och ett studieförbund eller med bara Miljöpartiet som arrangör. Varje år har vi haft ett eller flera besök från Riks. Dessa besök har varit mycket välkomna och inspirerande. Då har vi alltid försökt ordna något offentligt möte och/eller ett studiebesök. I valtider har vi deltagit i en mängd debatter och haft flera besök från Riks. Vi ger här några exempel på utåtriktade satsningar. Listan är inte komplett. Vår avsikt är bara att ge en bild i stort av hur vi arbetat.

- Vi fick flera besök från riksorganisationen i samband med det första valet 1982. Vid ett större valmöte i Vårdskolans aula deltog t ex Per Gahrton, Wava Sjödin, Gill Lindgren och Anders Engqvist som var på valturné.
- Ralph Monö från riksorganisationens politiska utskott hjälpte oss med aktioner för att bilda lokalpartier i andra kommuner (1982).
- Vi hade Gröna kvällar på Gjuteriet (1987).
- Pontus Örtendahl, ekosof, höll en öppen föreläsning över ämnet "Betraktelse om vår samtid". Samarrangemang med bl a MP Hammarö och Regionen.
- Ragnhild Pohanka besökte flyktingslussen på Kroppkärr vid sitt besök (1990).
- Ideologiseminarium med Birger Schlaug (1990).
- Vi fick besök av ryssar som ville titta på ekologiska lösningar. Jörgen visade runt bl a på Tuggelite (1990).

Vi valde ofta Stora torget, Drottninggatan och Centralstationen för våra aktioner

Gino Jovanelli på trappan till husvagnen, t v Jörgen Lenz, t h Ola Brunström. Leif Björnlod och Lars-Martin Jansson vid mikrofonerna. Karin Svensson och Ingrid Rohlin bjuder ut Fair Trade-varor. Två demonstrationer mot sopförbränning och för sopsortering. Skogsberg vid gitarren.

- Äldremässa. Karin Bergström deltog i paneldebatt (1991).
- Anna Horn var här i april och talade om Rätten till din tid (1991).
- Margareta Gisselberg besökte en del företag (1991).
- Per Gahrton talade om EG vid ett välbesökt möte i Folkets hus (1991).
- Åsa Domeij på högskolan (1991).
- Birger Schlaug var med oss på industribesök till Gruvöns bruk (1993).
- Karin Bergström deltog i debatt på biblioteket (1994).
- Utställning om kärnkraften på biblioteket (1994).
- Agenda 21, Urban Ledin (1995).
- Ragnhild Pohanka "Det brutna taket i socialförsäkringarna" tillsammans med Regionen (1995).
- Staffan Hellstrand, Kil, i samordning med Regionen: Agenda 21 (1995).
- Värmlandsradion: Om Svenska rallyt. Karin Bergström mot landshövdingen (1995).
- Öppna möten med Regionen. Eva Goes (1996).
- Öppna möten med Regionen. Alfred Maultash. Sol och vindenergi. Maultash även i Radio Solsta (1996).
- Karin Svensson i en paneldebatt om invandrapolitik, AMU (1996).
- Vi hade en invandrarkväll. Ett tjugotal kom. Mycket trevligt (1996).
- Birger Schlaug på högskolan. Gröna studenter (1996).
- Eva Goes. Offentligt möte med Regionen om kärnkraften (1996).
- Trafiksymposium på CCC. Åsa Domeij talare (1997).
- Karin Bergström deltog i en debatt om äldrefrågor i politiken (1997).
- Jörgen Lenz deltog i drogdebatt på biblioteket (1997).
- Birger Schlaug på Gröna Trädgården (18/3 1997).
- Inger Schörling på besök (1997).
- Marianne Samuelsson var här på förvalsmöte medfinansierad av Regionen (1997).
- Åsa Domeij besökte Karlstad. Tema: Kärnkraften (1997).
- Poesikväll på Gröna Trädgården med Leif Björnlod i samband med Marianne Samuelssons och Maria Wetterstrands besök (1998).
- Jobbtåget i Karlstad. Jörgen Lenz i debatt med Sten Fransson (S) (1999).
- Lars-Martin Jansson tog emot i Rådrummet (1999).
- Lotta Hedström talade om Djurskydd vid sitt besök (1999).
- Sofi Löfstedt besökte Grön Ungdom (1999).
- Vi hade en välbesökt kväll om mångkultur. 32 personer kom. Eva Nyqvist medverkade med sång (1999).
- Lotta Hedström till universitetet för offentligt möte (2000).
- Åsa Domeij till Karlstads universitet och i vår lokal (2001).
- Ett möte på persiska med Zorgarn Assadi från MP Örebro (2002).
- Politiska debatter om Resecentrum (14/2, 21/3 2002).
- Vi var anslutna till organisationen "Värmland mot krig och terrorism" och deltog i möten på Soltorget varje lördag 11/1-26/4 (2003).
- Maria Wetterstrand besökte oss (februari 2006).
- Martin Oscarsson deltog i HBT-debatt (2007).
- Gröna studenter på universitetet. Flera föreläsningar: Frida Johansson om lyckoforskning, Helena Leander om kött, Maria Ferm om Grön feminism (2009).
- Martin Oscarsson och Helena Leander besökte Djurskyddet. Bra press (2009).
- Bokbord i samband med Festival för systerskap (2009).
- Peter Ericsson på möte i Orrholmsgaraget (2009).
- Maria Wetterstrand på universitetet 22 mars (2010).
- Gustav Fridolin till Kronoparken 18 maj (2010).
- Makten över tiden - ett brett upplagt rådslag med inbjudna från organisationer utanför partiet samt inslag från Riks (2011).

Material av alla de slag!

GRÖNA KVÄLLAR

FÖRELÄSNINGSSERIE OM GRÖNA FRÅGOR
Lokal: Gjuteriet, Verkstadsgatan 1, Karlstad

- 12 nov. **VÄTGAS - VAD ÄR DET?**
OLLE TEGSTRÖM, forskare från Härnösand
- 14 jan. **GRÖN POLITIK** - Från ord till handling
BIRGER SCHLAUG, språkrör i Miljöpartiet
- 12 feb. **EKOLOGI och EKONOMI GÅ IHOP!**
KRISTER SKÅNSBERG, medlem i Miljöpartiets Politiska utskott
- 11 mars **FINNS DET EN GRÖN IDEOLOGI?**
PER GAHRTON, sekreterare i Den Gröna Internationalen

Inga Gräslund och Karin Bergström klipper och klistrar. Ulla Brodow och Stig Marklund snurrar på tombolan med MP-budskap. Karin Granström vid vår utställning på Värmlandsmässan 2001.

Andra aktiveter där vi visade oss

- Vi deltog i en kampanj för ANC (1986).
- Kvinnor skickade telegram till president Reagan vid hans besök på Island: "Stop testing now!" (1987).
- Vi deltog i Guatemala/Chilekommitténs möte i Folkets hus (1983).
- Demonstration vid invigningen av Välsvikenmotet. Tyst minut med gasmasker (1990).
- Vi anslog 20 000 till reklam i stadsbussar i samarbete med Riks kampanj (2004).
- Miljöpris till S. Bengtsson i Snärsta för metangasanläggning (1994).
- Clara Bodin och hennes kompis Julia Shepel, Ukraina, var stipendiater i tre månader och gick bl a ut i skolorna och arbetade med Grön Ungdom (1997).
- Karin Svensson ordnade ett upprop för Alla Kvinnors Hus (1997).
- MP Karlstad och Regionen utdelade ett miljöpris till föreningen Vattenvärnet (1998).
- Växthuset auktionerades ut på Stora torget. Pris 4 800 kronor.
- Vi deltog i Värmlandsmässan och bidrog till MP Värmlands annons i Mässbladet (1998).
- Värmlandsmässan. Tema: Tredje världen (1999).
- Värmlandsmässan (2000).
- Vi deltog i Politikermedverkan i Rådrummet (1999).
- Vi deltog i jobbtåget, arrangerat av Mp Riks (1999).
- Under Miljöveckan i november ställde Karin Granström och Lars-Martin Jansson upp en dag för utfrågning av gymnasieelever (2000).
- Värmlandsmässan. Mp och Regionen. Tema: Växthuseffekten (2001).
- Värmlandsmässan. Mp och regionen. Tema: Vindkraften. Mycket bra. Drog publik. (2002).
- Värmlandsmässan. Tema: EMU (2003).
- Arvikafestivalen 2003 var en framgång. Tält och soppa. Även EMU.
- EMU-tema även på Persmäss och Lillerudsdagarna (2003).
- Försäljning av rättviseprodukter ökade under året (2003).
- Karin Granström talade vid en demonstration för Djurens Rätt (2003).
- Medarrangör för manifestation för flyktingamnesti (2005).
- Vi fanns på plats på Lillerud, Arvikafestivalen och på Solatorget (2006).
- Gröna caféet. Soppluncher startade inför valet och fortsatte sedan under det följande året (2007).
- Gröna världsbutiken går bra enligt rapport vid årsmötet (2007).
- Martin Oscarsson deltog i en debatt om Mångfald (2008).
- Vi serverade kaffe vid en av Domkyrkoförsamlingens gudstjänster. Detta fortsatte även de följande åren (2008).
- Vi deltog i Vänsterns Palestinademonstration (2009).
- Vi deltog i Afghanistankommitténs demonstration "Ta hem våra soldater" (2009).
- Grön Ungdom deltog på Arvikafestivalen med ekonomiskt stöd även av MP Värmland (2010).
- Julkampanj. Miljöpartister stod vid busshållplatser och vid Centralen och tackade resenärerna för att de tog bussen/tåget samt bjöd på choklad (2011).

Demonstrationer

Det förekom också mera spektakulära demonstrationer. Förslagen var många och några avvisades, t ex den att vi skulle ha rickshaws som cykeltaxi. Andra drevs igenom, inte alltid med allas gillande. Här är några exempel:

1. Demonstration mot sopförbränningsanläggningen på Heden

Medvetenheten om det farliga med utsläpp av dioxiner m m från sopförbränningsanläggningar växte. Miljöpartiet var bland de första att reagera. Vår oro gällde både utsläppen och deponeringen av flygaskan, d v s restprodukterna vid förbränning, på Heden.

I valet 1985 blev sopförbränningsanläggningen en het fråga. 5 000 exemplar av ett flygblad trycktes upp och delades ut. Då hade vi en både rolig och omtalad demonstration och en gatuteater på torget. Vi ville uppmärksamma de problem som var förknippade med förbränning av sopor men vi ville även visa på att det fanns ett alternativ till förbränning, nämligen sortering av avfallet. Tre personer agerade. En var politiker med hörselskydd. Han hade sällskap med en man med sedelbuntar som föreställde "penningintresset". Den tredje var utklädd till sopförbränningskorsten. Demonstrationen gav eko i press och fullmäktige.

2. Riksdagsbesöket på Sandgrundsudden om flygplatsen

Antalet flygresenärer ökade och snart höjdes röster för att en ny flygplats måste byggas istället för den gamla på Sommarro. MP var emot en utveckling av flyget och visade detta på olika sätt, på våra poster som förtroendevalda och i pressen.

En vacker sommardag infann sig det tillfälle som vi väntat på. Den 12 juni 1989 var nämligen riksdagsledamöter från Kommunikationsutskottet inbjudna till ett möte i Karlstad just om planerna på en ny flygplats i Värmland. Deltagarna i mötet samlades i Museiparken. Landshövdingen var med liksom statsrådet Tage G. Petterson som stod i talarstolen. Några miljöpartister, Gino Jovanelli, Jörgen Lenz och Stig Marklund, hade tillverkat ett flygplan i papp som nu Gino "tog på sig" iförd motorhuva. Han kom småspringande fram bakom häcken och fram förbi raderna av häpna riksdagsledamöter

alltmedan det puttrade och rök från flygplanet. Under tiden gick vi andra och delade ut våra flygblad mot flyget och flygplatsen. Tage G. Petterson tycktes road av det hela och sa att "Sånt här kan man tillåta i ett demokratiskt land." Han viskade också till Lars-Martin Jansson: "vet du att det var en del miljöpartister med på flyget hit? Vad säger du om det?"

Det blev en bejublad demonstration som sent skall glömmas.

3. Protesten mot Hagaleden

I augusti 1986 togs beslut i KF i Karlstad att Hagaleden skulle byggas. Orsaken var den ökade trafiken som särskilt belastade gatorna i innerstaden och på broarna. I synnerhet var den östra infarten över gamla bron och genom Haga ansträngd. Beslutet kom efter många diskussioner i pressen, bland politiker och bland vanligt

folk. MP tog tidigt ställning mot detta bygge, som ju skulle generera ytterligare trafik till staden. Leden skulle också förstöra delar av miljön i gamla Haga. Stora, vackra träd måste tas bort och för de boende intill denna led skulle det bli ännu mer buller – förutom järnvägstrafiken intill och miljöföreningarna.

Hagaleden byggdes alltså och i augusti 1988 skulle den högtidliga invigningen äga rum. Särskilt inbjudna gäster åkte i särskild buss förbi centralstationen Hamngatan fram och in på den nya leden. Där skulle själva invigningen förrättas av Vägverkets generaldirektör Per Anders Örtendahl som skulle hålla talet. Men just som han skulle börja, gick åtta

svartklädda miljöpartister – herrarna i frack – uppför slänten och upp på leden framför delegationen. Där lade de ner en stor krans mitt på leden. Samtidigt strömmade tonerna av Chopins sorgmarsch ut från högtalare i ett öppet fönster i Mariedal 8. I huset intill hängde det en stor banderoll från ett fönster med texten "Miljömord". Det hela var mycket välarrangerat och effektivt.

På frågan vad detta betydde svarade Jörgen Lenz och Stig Marklund: "Vi visar vår sorg över ett felaktigt fattat beslut". Så gick de stilla och lugnt därifrån. Det måste sägas att de boende i Mariedal 8 var lika engagerade som vi och många andra och pressen ägnade mer uppmärksamhet åt oss än åt invigningen.

4. Åk tåg. Ny demonstration mot flygplatsen

Den nya flygplatsen visade sig bli en segsliten historia. Det var många turer fram och tillbaka med miljökrav och andra krav som skulle vara uppfyllda. Föreningen och inom kort partiet Vattenvärn i politiken (VIP) hade bildats 1989 och fick snabbt 2 platser i valet till fullmäktige i Karlstad med en enda fråga på sitt program: Stoppa flygplatsbygget! Medlemmarna i VIP var verkligen mycket aktiva, demonstrerade, överklagade flygplatsbygget och begärde folkomröstning. Men förgäves. Vi samarbetade mycket med VIP och protesterade på vårt sätt.

Den 6 september 1997 stängdes den gamla flygplatsen och dagen därpå togs den nya i bruk. Invigningen skedde den 21 september. Flygplatschefen Florence Brindegård var naturligtvis på plats. Från Stockholm kom kommunikationsminister Inez Uusman. Och Miljöpartiet de gröna i Karlstad var där för att protestera och visa på andra möjligheter att resa. ÅK TÅG var vår paroll. Fem spänstiga miljöpartister hade cyklat hela vägen från Karlstad till Mellerudstorp, drygt 1,5 mil, med sandwichplakat som bildade texten ÅK TÅG. De ställde upp sig i en rad och

konkurrerade om uppmärksamheten och gav bra eko i press och övriga media. På rad stod Jörgen Lenz, Owe Edman, Lars-Martin Jansson, Bengt Åkerblom och Karin Svensson. Vi vet inte vilken effekt just den här demonstrationen kan ha haft. Idag är i alla fall viljan att ta tåget till Stockholm långt mera utbredd än 1997.

5. Martin Oscarsson i folkdräkt på fullmäktigemöte

En annan rolig och uppmärksam händelse var när Martin Oscarsson kom till novembersammankomsten 2010 av fullmäktige i Karlstad iklädd folkdräkt, därtill kvinnlig. Klädseln var inte helt reglementslenig för skorna han bar var den typ av moderna tygskor som är populära bland ungdomar, vilket också bidrog till uppmärksamheten. Martin kom i sällskap med Håkan Svenneling (V), som också bar kvinnlig folkdräkt. Avsikten var att visa att Sverigedemokraterna inte har ensamrätt till svenska symboler. Budskapet var Folkdräkten är till för alla med underliggande värderingar som antirasism, "reclaim"-tanken och ifrågasättande av heteronormen. Händelsen gav stort eko i press och övriga media, inte bara lokalt. Vi tycker att kostnaden 500 kronor för hyra av folkdräkt var väl använda pengar med hänsyn till den uppmärksamhet vi drog till oss. Ingen kunde undgå att höja ögonbrynen och dra på smilbandet. En snäll, lekfull och effektiv demonstration.

Internet och förändrade tider

Att synas utåt innebär alltmer att också synas på nätet. I ett protokoll från 2010 konstateras att "vi ska synas på nätet och hålla lite koll där." Det har skett en snabb utveckling av Miljöpartiets närvaro i digitala medier. MP Karlstads första närvaro på nätet var en hemsida som gjordes 1998 av Ulla Brodow. Den var enkel men man kunde i alla fall hitta vårt handlingsprogram där och tid och plats för våra möten. När Martin Oscarsson kom in i partiet 2002, tog han suveränt hand om både utskick och hemsida och utvecklade vår närvaro på nätet mycket. Inför valet 2010 spelade sannolikt hemsidan en stor roll, särskilt för unga väljare.

Idag har vi en modern hemsida med mötestider, handlingsprogram, vår politiska representation m m och där kommunalråden inbjuder till delaktighet i politiken på olika sätt. På MP Karlstads blogg rapporterar vår politiska sekreterare Daniel Kristiansson regelbundet om vad som händer i partiet och i politiken i Karlstads kommun.

På Internet kan man också twittra. Det är en digital motsvarighet till det gamla telegrammet med kortkorta inlägg. Maria Frisk var tidigt en flitig twittrare med sitt motto *Det omöjliga tar bara lite längre tid*. Idag är hon inte ensam. På Twitter går det att delta i samtal över hela världen genom att skriva in tecknet # och ämne, t ex #tahrir. Genom denna fantastiska funktion kunde t ex alla twittrare nås av ett budskap under revolutionen i Egypten.

På kort tid har Facebook seglat upp som en mötesplats för enskilda och grupper av olika slag. Där har många miljöpartister ett eget konto och MP Karlstad finns naturligtvis också registrerad som grupp.

Detta är vad vi kan säga om MP Karlstad och digitala medier 2012. Utvecklingen på området går mycket fort och om några år kanske detta låter lika mossigt som raspiga skivor på grammofon, videoband (VHS) och kassetbandspelare. Inget är beständigt och vinylen är på väg tillbaka!

Vår utåtriktade verksamhet II

Val, val, val

Under vår trettioåriga historia har vi deltagit i 9 kommun-, landstings- och riksdagsval och därtill några kyrkoval och ett antal val till EU. Fram till 1994 var det val vart tredje år, sedan har det varit fyra år mellan valen. Valåren har alltid varit mycket hektiska och det har gällt att hitta de bästa formerna att få ut vårt budskap. Det har framför allt varit aktiviteter i anslutning till vår valstuga, möten av olika slag inte minst torgmöten, demonstrationer, flygblad, affischer, kontakter med press, radio och tv och under senare år aktiviteter på internet.

1. Valstugor – från husvagn till blinkande fyr

När partiernas valstugor börjar dyka upp på Stora torget i Karlstad vet vi att valperioden har börjat. Det har mestadels varit friggebodar av varierande storlek och utseende, med eller utan veranda. MP Karlstad har visat ovanlig kreativitet och omväxling vid valet av valstuga.

Det första året 1982 tillät inte vår ekonomi att vi satsade en enda krona på en valstuga. Vi fick låna en liten husvagn av en medlem, Ella Lundström. Det fungerade bra och det blev husvagn i ytterligare två val, 1985 och 1988, dock av annan modell. Redan i det första valet väckte vår valbyrå uppseende genom lite annorlunda sätt att sprida budskapet: Vi hade bl a handmålade plakater, slagord på pappkartonger, valsedlar på en fällstol och en snurrlåda av papp med olika politiska budskap.

I valet 1991 började vi tänka i andra banor vad gäller valstuga. Många bollar var i luften. En valbåt? Nej. Kunde vi rationalisera och göra gemensam sak med de andra partierna och tillsammans inköpa valbodas? Nej, även det förslaget förkastades. Det slutade med att vi köpte en friggebod för 17 500 som skulle finansieras genom ett lotteri. Hur det gick ekonomiskt med detta har vi inte lyckats få fram. Det var ingen som fick vinstlotten och stugan tillföll då lotteriet. Här kan nämnas att stugan efter valet såldes för 5 000 kronor, något som ansågs för billigt och väckte kritik. Det sägs ha berott på att vi blev avhysta från torget tidigare än överenskommet. Vi blev lite brända.

Husvagn 1982

Foto: Håkan Strandman

Elbuss 1994

Inför valet 1994 kom vi på att vi skulle kunna slå två flugor i en smäll och även förmedla ett budskap genom val av valstuga. Detta år hade vi en liten el-buss. Det väckte uppmärksamhet och låg helt i linje med vår ideologi. Det var behändigt med bussen, för den kunde flyttas från torget till andra platser för möten. Så skedde också. Inför språkröret Marianne Samuelssons besök flyttades den både till Kronoparkens centrum och till dåvarande Högskolan i Karlstad.

I nästföljande val år 1998 fortsatte vi tanken med inbyggt budskap och kom fram till att ett växthus skulle vara mycket miljöpartistiskt. Idén lär ha kläckts på Värmlandsmässan. På torget hade vi också en liten modell av ett vindkraftverk. Framför växthuset placerade vi ett stort ljust parasoll med maskros och text. Där kunde vi sitta i skuggan och diskutera politik med besökarna. Ingen kunde undgå att se vilken valstuga som var Miljöpartiets och vi tror att även budskapet gick fram.

Växthusidén kändes så riktig att det blev växthus även i de två följande valen, 2002 och 2006. Vid något av dessa val gjorde vi även reklam för miljövänligt bränsle med en etanolbil som körde upp på torget med jämna mellanrum, försedd med allehanda dekaler.

Men så tände det till igen. Några fick idén att bygga en fyr. Åke Pettersson Frykberg, Per-Inge Lidén och några till skred till verket och resultatet blev imponerande. En dag stod den ståtliga fyren på torget med el som kom från solceller. Fyren väckte stort och berättigt uppseende som ett udda inslag bland traditionella valstugor. Den symboliska betydelsen hos en fyr som lyser och leder tror vi hjälpte till att dra väljare till partiet.

Växthus 1998

Fyr 2010

2. Valarbetarna, valmaterial och möten med väljarna

Det krävs många frivilliga krafter för att få ut budskapet under en intensiv valperiod. Vi har alltid haft en eller ett par valsamordnare som organiserat valet och valarbetarnas insatser. När ekonomin tillåtit det har vi haft tillfälliga anställda under valet och månaderna före valet. Några av dem är Zandra Wiringe (1988 och 1991), Tore, Alu-anställd (1994), Sofia Ydreskog Järskog som på ett förtjänstfullt sätt organiserade och genomförde besök i skolorna (1994), Clara Bodin (1998), Viktoria Larsson (2006), Martin Oscarsson (2006, 2010).

Arbetet med handlingsprogrammet har som regel påbörjats strax före eller efter årsskiftet valåret. Vi har försökt tillämpa en demokratisk process med arbete i grupper omkring de olika kapitlen, presentation vid medlemsmöten, diskussion, strykningar, ändringar och tillägg. På detta sätt har materialet gått några varv innan vi varit nöjda. Det har alltid varit ett par personer som haft det slutgiltiga ansvaret att se till att programmet blivit färdigt i tid.

Våra kommunala handlingsprogram har tenderat att bli relativt utförliga. På gott och ont. De flesta ger sig inte tid att läsa ett tjockt program men är intresserade av vissa kapitel. Det har vi löst genom att trycka upp särskilt efterfrågade kapitel. Sedan vi börjat med hemsida på Internet har vi lagt ut programmet där. Det är bra, för fler och fler skaffar sig information via nätet. Ett utförligt program är en bra utgångspunkt för förhandlingarna efter valet när förhandlingslistor ska skrivas. Vi har alltid haft en kortversion av vårt handlingsprogram, kallad valplattform eller valmanifest, med ett mindre antal punkter och en kort beskrivning av varje punkt, inte mer än vad som ryms på ett A4-blad. Kraven har höjts och i det senast valet hade vi en mycket fin kortversion på ett fyrvikt A4-blad i fyrfärgstryck på båda sidor, gjord av Martin Oscarsson. Den foldern räckte långt och gav mycket information på litet utrymme.

Vad som också måste ordnas i god tid före valet är det utskick som går ut till väljarna. En del av detta utskick består av information från Riks, riksvälsfoldern, som vi kompletterat med lokal information. Utskicket har också alltid innehållit valsedlar för kommun-, landstings- och riksdagsvalet. Även med valsedlarna måste man vara ute i god tid. Än har det inte hänt att vi missat deadline för tiden för inlämning, men det har varit nära ett par gånger.

Där har vi sedan suttit på vår lokal och bladad in valsedlar i timmar och åter timmar och för all del haft ganska trevligt under tiden. Men tid tog det. Vi tog hem buntar och övertalade våra barn att mot en liten ersättning fortsätta inbladandet. Under senare år (notering 2002) har också skolungdomar engagerats att blada in valsedlar i utskicken. 2002 finns en notering om att alla som står på kommunlistan ska bidra med minst 1 000 inbladningar!

Ja, så ska utskicken ut i brevlådorna. Under vår tidiga historia anlidade vi inte posten eller något företag som åtog sig

Jörgen och Karin bladad in material

Kommun Valkrets	Lands- tings- valkrets	Valdistrikt	Ändring sedan 1979	Vallokal	
Karlstad vin valkretsen	1	Domkyrkoförs	14:e	<u>Karin Bergström</u> Karlbergsskolan (ingång från V Kanal)	
		"	15:e	<u>Karin Bergström</u> Parkskolan (bruna byggn) Fahlgrensg	
		"	19:e	<u>Bengt Brodow</u> Gruvlyckesskolan matsalen	
		"	20:e	<u>Bengt Brodow</u> Hultbergsskolan	
		Grava 1:a		Dage Hellström	Rällgårdens samlingslokal, Skåre
		Grava 2:a			Skåre skola
		Grava 3:e			Sockenstugan, Grava
		Grava 4:e			Stodensskolan
		Hors 1:a			Kommunalhuset, Vålberg-
		"	2:a	Svårdströms och Anne Wihlborg delar.	Åstorps skolan, matsalen
		"	3:e		Polkets Hus, Edsvalla-
		"	4:e		Vålbergs gamla skola,
		Segerstad			Församlingshemmet, Segerstad
				26 valdt	
8:a valkretsen	1	Domkyrkoförs	16:e	<u>Karin Bergström</u>	Herrhagskolan (ingång från Fryxells)
		"	17:e		Herrhagskolan (ingång från Vasag)
		"	18:e		Parkskolan (vita byggn) Fahlgrensg 1
		Norrstrands	1:a	Hugo Jansson	Fundatagsgymnasiet entréhallen
		"	2:a		Hagaborgsskolan Paviljong 3
		"	3:e		Norrstrands skolan matsalen
		"	4:e		Hagaborgsskolan Paviljong 4
		"	5:e		Norrstrands skolan entréhallen
		"	6:e	<u>Ulla Brodow</u>	Kroppkärrsskolan matsalen
		"	7:e		Nya Pärjestads skolan Paviljong 1
		"	8:e	<u>Hans Kivell</u>	Nya Pärjestads skolan matsalen
		"	9:e		Kroppkärrsskolan huvudbyggnaden
		"	10:e	<u>Ulla Brodow</u>	Budaskolan entréhallen
		"	11:e		Skogsbäcksskolan Mossagatan 225
"	12:e	<u>All Sunden</u>	Fritidsgården (cafeterian) Signalhorn		
"	13:e		Fritidsgården (gymnastiksalen) Signalhorn		
"	14:e	<u>Ulla Brodow</u>	Stekfällö skola, Myrängöng 1		

Utdelning av valmaterial - till fots enligt uppgjord lista.

detta. Kanske fanns inte tjänsten eller också hade vi inte råd. Vi gick helt enkelt själva runt och lade i brevlådorna. Att vi verkligen gjorde det är ovanstående lista ett bevis för. Så gott som samtliga medlemmar hade ansvar för en stadsdel eller vissa gator.

Det är nog skönt att vi idag inte behöver springa runt och lägga i brevlådorna utöver allt annat som ska göras i valtider. Men service kostar pengar och varje val har vi måst överväga hur många hushåll vi skulle ha råd att göra utskick till. Vissa problem har vi haft med att låta posten eller någon annan service ta hand om utskicken. Ibland har de delats ut lite väl sent eller till och med helt missats i någon stadsdel eller på någon gata. I valet 2010 t ex överläts utskicket på företaget Stalestrom för 58 000 kronor. Det strulade mycket med felaktiga postnummer och missade utskick. Det blev en sorglig historia med strid om kompensation, hot om inkasso och vi nödgades ta ett lån på 25 000 kronor i JAK-banken för att avsluta vår skuld som i slutändan var uppe i 100 000 kronor. Hur mycket vi kunnat kosta på oss ifråga om inköp och framställning av material har naturligtvis varit beroende av vår ekonomi som i sin tur står i relation till antalet mandat vi haft. Det första valåret hade vi t ex bara råd att trycka upp 2 000 exemplar av en broschyr om våra lokala frågor att delas ut för hand. Idag går riksfoldern ut till alla hushåll och kortversionen av vårt handlingsprogram trycks upp i ett stort antal exemplar för utdelning under valkampanjen. Vår valbudget i det sista valet låg på en bra bit över 200 000 kronor.

En annan viktig uppgift för valarbetarna har varit att bevaka vallokalerna på valdagen. I början av vår historia var vi tvungna att själva lägga ut valsedlar på de olika vallokalerna. Så många som möjligt av medlemmarna engagerades i detta så att vi inte skulle gå miste om någon tidig väljare just vid öppningsdags. Sedan gjorde vi besök under dagen med täta mellanrum, var och en i den tilldelade vallokalen för att se så att inget oegentligt inträffat, att någon flyttat på våra valsedlar, täckt över eller t o m tagit bort dem. Idag är det lättare. Det finns tydliga markeringar i vallokalen var exakt varje parti får ha sina valsedlar och de läggs ut av någon i valorganisationen.

I lokalen finns idag också en valövervakare som ser till att allt går rätt till. 1998 fick vi för första gången lägga ut våra valsedlar på postkontoren för poströstning. Över åren har vi också hjälpt till att bevaka vallokalerna i de kranskommuner som inte haft en egen lokalavdelning eller medlemmar i partiet. Allteftersom de vita kommunerna minskat i antal har denna uppgift blivit mindre betungande.

En fråga som brukar uppkomma varje val är hur flitiga vi bör vara med att synas utanför vallokalerna på valdagen med banderoll över bröstet. Ingen valpropaganda får ju göras på valdagen, och de allra flesta har redan bestämt sig för vilket parti de ska rösta på innan de går in i vallokalen. Det är tillåtet att stå tyst utanför vallokalen med banderoll och vi har nog varit ganska flitiga med det i tron att det kan ha någon liten betydelse.

På Stora torget avlöser valarbetarna varandra. De pratar med besökarna och har lämpligt material till hands. Skoleleverna är ibland många och de vill ha våra svar på frågorna de ska redovisa inför sin klass. De sista åren har vi kunnat hänvisa mer och mer till information på vår hemsida och det har varit en hjälp. Valarbetarna kan berätta om alla slags samtal de haft med besökare. Många är uppriktiga sökare av information och försöker skaffa sig en bild av de olika partierna. Andra kommer för att klaga på allt som är fel i samhället och vad gör vi åt det? Återigen andra kommer för att häckla oss som parti. Det får vi stå ut med. De går knappast att omvända. Vi har en etisk överenskommelse i partiet om att personangrepp på företrädare för andra partier inte får förekomma i valrörelsen.

Även om valarbetet varit koncentrerat till Stora torget i Karlstad, har vi försökt att finnas synliga även i andra stadsdelar och i den övriga kommunen.

På senare år har anordnandet av förval i skolor och t ex på vårdinrättningar varit ett spännande inslag. Vi har även haft förval inom partiet till våra kommunvalslistor.

Material har funnits av olika slag, så som material från Riks, vårt lokala handlingsprogram och vår valplattform, broschyrer och tidningar. Under de första åren brukade vi köpa in rätt många exemplar av Alternativet som kunde fås till specialpris vid valen och även Miljömagasinet så länge den var vår egen tidning. Affischer på hopsnickrade träställningar har varit viktiga inslag och har satts upp runt om i kommunen. Knappar ska finnas vid ett val. De efterfrågas både av sympatisörer och samlare. De senaste valen har valarbetarna haft visitkort att räcka över efter ett samtal för att underlätta senare kontakter.

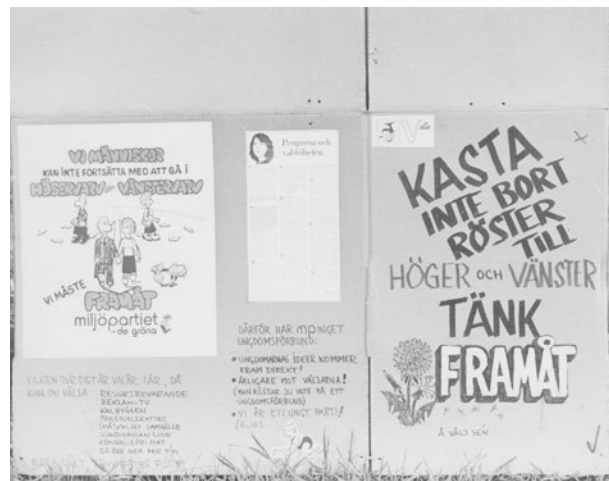
Från valen 1994 och 1998 finns en anteckning om att vi hade bussreklam i valet. I valet 2002 hade vi dessutom radioreklam i Radio RIX. I senaste valet hade vi reklam i Bilddagboken (6 000 kronor) och på Facebook (6 000 kronor).

Under de första valåren gjorde vi allt valmaterial för hand. Vi minns t ex en stor anslagstavla som vi tror Gino Jovanelli tillverkade. Den propagerade för sortering av hushållssopor med texten SORTERA MERA. Den sattes upp i Rudsmotet. Det kan ha varit i valet 1985, då sopförbränningsanläggningen var den stora frågan. Valaffischer från Riks sattes upp på stan. I valet 1991 var vi mycket missnöjda med affischerna från Riks med djur som var karikatyrer av företrädare för andra partier. I samband därmed påminde vi om ett tidigare beslut om att personangrepp inte får förekomma på företrädare för andra partier.

Vid valstugan försökte vi utöver material från Riks också ha lokala inslag. De lokala affischerna med stora foton av kandidaterna till fullmäktige väckte berättigat uppseende i valet 2010. "Honom känner jag igen", kunde ungdomar säga när de pekade på ett foto av Martin Oscarsson.

Vi hade många torgmöten, inbjöd till soppluncher, deltog i flera debatter varje val, besökte skolor och föreningar, ställde upp bokbord i flera sammanhang m m.

Besöken från Riks har varit välkomna inslag i valrörelsen. De finns nämnda under vår utåtriktade verksamhet tillsammans med andra besök från Riks under året. Där hittar vi våra språkrör genom åren, en och annan riksdagsman och Miljöpartiets speciella valturnéer.

3. Valvaker och valnattens resultat

Blir det något att fira? Ja någon aning om vartåt det lutar har vi väl fått varje år genom opinionsinstitutens rapporter om läget. Men helt säkert kan man inte vara och lokalvalen kan bjuda på överraskningar. Med spänning går vi till valvakan. Här redovisar vi bara antalet mandat och de ordinarie platserna i fullmäktige. För mera detaljer i valresultatet, se kapitlet Karlstad i kommunpolitiken.

1982

Den första valvakan minns vi inget av och det står inget i protokollen om var man höll till. Vi hade ju

ännu ingen lokal, så firades det, var det kanske i en skola eller hemma hos någon av medlemmarna. Ett foto som vi tror är från valvakan visar en grupp på ett tiotal miljöpartister från den första tiden med seger i blicken och Stig Marklund och Iris Lind som visar tummen upp. Det nybildade partiet hade all anledning att vara nöjda med sina två mandat och därmed två av de 61 platserna i fullmäktige.

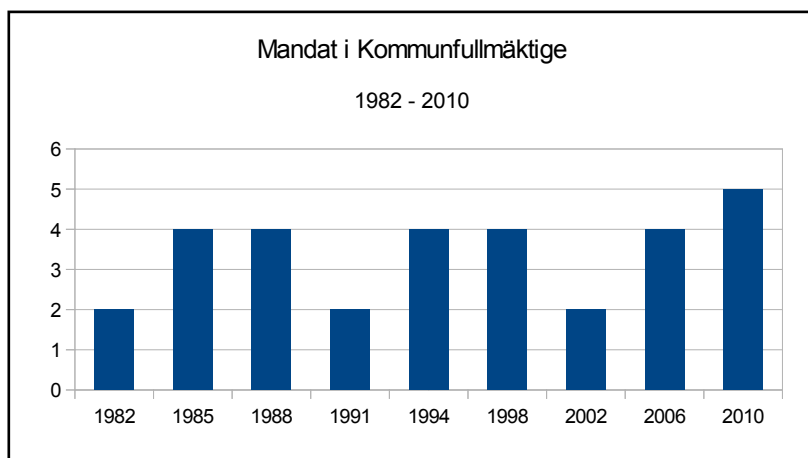
1985

Redan nästföljande val dubblade vi mandaten till fyra. Protokollen säger inget om var vi firade, men VF har ett reportage med bild från valvaka i Kronoparksskolans gymnastiksal. Sannolikt hade vi egentillagad förtäring, för restaurang och catering och sådana extravaganser ingick inte i vår vildaste fantasi. Skulle vi bli vågmästare även denna gång? Så blev det när poströsterna räknats.

1988

Detta år inväntade vi valresultatet på Gjuteriet och hade knytkalas. Valresultatet från föregående val, 4 mandat, stod sig men inte mer. Ibland får man vara glad för status quo. Vi var åter vågmästare i KF.

Trots att vi inte lyckades öka antalet mandat, var stämningen på valvakan mycket god och vi gladde oss åt att Miljöpartiet kom in i både riksdag och landsting. Det var extra spännande också därför att vår Stig Marklund stod på riksdagslistan och såg ut att bli invald. Han hissades och hyllades som Värmlands förste riksdagsledamot, men ack, när poströsterna räknats föll han ur. "Riksdagsman för en natt" var tidningarnas kommentar.

Valvaketårta 2002

1991

Vår valvaka hade vi i vår lokal på Ulvsbygatan. Förtäring "Mossbergs bricka" förstärkt med en hembakad kaka. Valresultatet, endast 2 mandat, blev naturligtvis en stor besvikelse för oss. Vi blev heller inte vågmästare. Vi deppade förstås men var helt inställda på att ta nya tag.

1994

Trenden vände och vi fick tillbaka våra fyra mandat. Strålande! Det var hög stämning på valvakan detta år som vi hade på Gjuteriets café där vi beställt varmrätt för 40 personer och så kompletterade vi med lite knytis. Vi blev åter vågmästare.

1998

Detta år var valvakan likaså förlagd till Gjuteriets café med intilliggande samlingsrum. Birgitta Westlund hade förbeställt ett antal kuvert med bröd, dryck, paj och sallad till det facila priset av 35 kronor per kuvert. Det var spännande om vi skulle lyckas öka våra mandat. Nytt för året var personval, men det var något vi inte hade uppmanat till. Jörgen Lenz ställde upp i personvalet men det förändrade inte ordningen på valsedeln. Vi fick 6,6 % och låg kvar på 4 mandat. Från 1998 har vi varit i koalition.

2002

Vi anade nog att det inte skulle gå så bra i valet detta år. I partiet hade vi ju haft en djup kris, då tre av våra fullmäktigeledamöter lämnade partiet. I samband med det maktskifte som sedan ägde rum var det mycket skrivelser i tidningarna. I valet fick vi 4,1 % och 2 mandat, vilket var begripligt med tanke på omständigheterna. Vi slickade såren med catering från Teaterrestaurangen. Vi hade nu förlorat halva partistödet och från MP Värmland som föll ur Landstinget förlorade vi det ekonomiska stödet för gemensam lokal m m. Vi gick nu bistra tider till mötes. Brända av vad som skett, beslöt vi att införa ett hederskontrakt för alla förtroendevalda.

2006

Vi kämpade på och lyckades höja valresultatet till 5,3 % vilket gav 4 mandat. Detta år blev det valvaka med catering och förstärkning med medhavda godbitar i lokalen på Malmtorgsgatan som vi nu delade med MP Värmland.

Restaurang Blå omdöpt till Grön 2010

2010

Bingo! Vi fick 6,7 % och 5 mandat! Allteftersom kvällen fortskred på Restaurang Blå, för tillfället döpt till Restaurang Grön, steg stämningen. Vi var åter på väg uppåt. Där är vi nu och vi ser fram mot att fira nya segrar 2014.

4. MP Karlstad och EU

Vår MP-grupp i Karlstad liksom Miljöpartiet de gröna Riks hade redan från början en mycket kritisk inställning till EG och senare EU, som vi uppfattade som en sluten överstatlig organisation med rätt att lagstifta och därigenom påverka medlemsländerna i stort och smått. Vi ville inte bli uppboundna i en sådan organisation utan hellre utveckla våra internationella kontakter särskilt mot tredje världen. Vi hade också synpunkter på EU:s demokratiska uppbyggnad.

Man kan urskilja fyra olika faser i vårt EU-engagemang:

Fas 1.

Den första fasen innebar ett klart Nej till EU. När EU utvidgades och det blev aktuellt att Sverige skulle bli medlem, var inställningen till EU i landet splittrad. Därför anordnades det 1994 en folkomröstning om svenskt medlemskap i EU. Vår inställning var glasklar. Sverige skulle inte in i EU.

Under flera år före folkomröstningen hade vårt motstånd byggts upp genom aktiviteter i lokalgruppen och tillsammans med EU-motståndare från andra grupperingar, bland annat aktionsgruppen Nej till EU som vi stödde ekonomiskt. Aktiviteterna var många.

- Så t ex var dåvarande språkröret Jan Axelsson i Karlstad och talade om EG vid ett möte i Gamla badhuset den 17 mars 1991.
- Den 6 oktober 1992 hade vi ett medlemsmöte där Leif Björnlof hade EG och miljön som tema.
- Den 10 november 1992 hade vi besök av Marianne Samuelsson och Birger Schlaug som medverkade i ett offentligt möte i Tingvallagymnasiet.
- Inför folkomröstningen 1994 köpte vi in 300 exemplar av ett specialnummer av Alternativet med tema EU-fakta.

Så kom dagen för folkomröstningen. Deltagandet var lågt, bara 40 % och utslaget blev 52 % för ett Ja till medlemskap och 46,8 för ett Nej. Sverige blev alltså medlem i EU.

Fas 2

Redan året därpå var det dags för EU-val, denna gången till EU-parlamentet. Vår paroll var nu Ut ur EU! I parlamentsvalet 1995 engagerade vi oss så till den grad att vi höll på att ta knäcken både på vår ekonomi och oss själva. Det kan låta motsägelsefullt. Vi ville ju inte vara med i EU. Nej, men som medlemmar ville vi vara med och påverka så att de gröna frågorna inte glömdes bort. Och vi ville arbeta för en utträdesparagraf.

Valet blev mycket jobbigt, närmast som ett vanligt val men med färre antal valarbetare. Karlstad satsade alla tillgängliga medel + ett lån/bidrag på 15 000 kronor från Regionen för att genomföra ett utskick av riksfoldern Mot EU, valsedlar och en regional folder till alla 41 000 hushåll i Karlstad. Inbladningen skötte vi själva. Man räknade med att vinna en del EU-motståndare som nya medlemmar, vilket också skedde. I valet blev resultatet 17,2 % och vi fick fyra mandat, det i särklass bästa val Miljöpartiet någonsin gjort, med Per Gahrton och Inger Schörling på de första platserna. På listan fanns även Jörgen Lenz från vår Karlstadgrupp med en ganska

EU-folkomröstning 1992

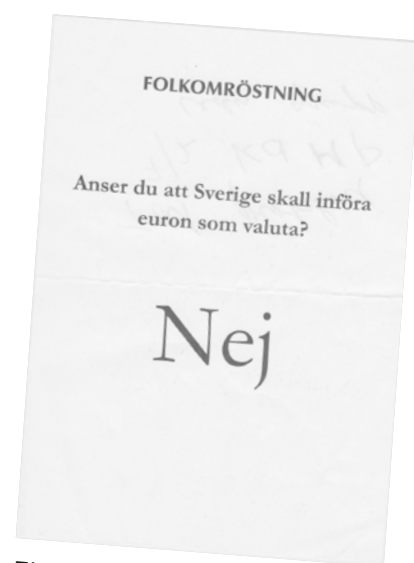
bra placering.

1999 var det dags för nästa EU-parlamentsval. Vår inställning var fortfarande att vi skulle ut ur EU, men att vi så länge vi var medlemmar skulle verka för ett grönare EU. Jörgen Lenz stod på 17:e plats på rikslistan men på femte plats på den särskilda Värmlandslista som med partistyrelsens goda minne fick läggas fram i valet. De fyra första platserna var samma som på rikslistan. Att lansera en lokal kandidat på en lokal lista var en unik åtgärd. Jörgen Lenz var mycket aktiv i en rad debatter och det fanns väl en viss chans att han skulle kunna kryssas in. Men så blev det inte. Hans 2 395 kryss räckte inte. Vi gick tillbaka i valet och fick bara två mandat, även denna gång med Per Gahrton som toppnamn. Kanske var det inte så konstigt, för samtidigt som vi uppmanades att delta aktivt i EU-valen, drevs uppfattningen att Sverige skulle ut ur EU. Detta var något som en del medlemmar inte fick att gå ihop. EU-vänliga kandidater accepterades inte på listorna, vilket också bidrog till en kliven inställning till vårt EU-engagemang.

Fas 3

År 2003 deltog vi i EMU-valet, vilket handlade om euron som gemensam valuta i unionen. Vi ville behålla vår svenska krona och var emot ett svenskt medlemskap i den monetära unionen.

Miljöpartiet i Karlstad arbetade aktivt inför valet. Vi var bland annat med och bildade sammanslutningen Värmlänningar mot EMU och vi ordnade gemensamma aktiviteter från mars fram till valet. En höjdpunkt var Arvikafestivalen med info-tält inne på området och försäljning av soppa och EMU-information utanför området. Birgitta Westlund och Lennart Gustavsson hade kokat minst 100 liter soppa till hungriga festivaldeltagare. Färden med denna soppa från Karlstad lär ha varit dramatisk.

EMU- omröstning 2003

MP Karlstad tog också aktiv del i organisationen Kvinnor mot EMU som ställde upp med information på bl a Persmässdagen.

Resultatet i EMU-valet blev ett svenskt nej till euron ned 56 % mot och 42 % för, vilket betyder att vi är medlemmar i EU men inte i den monetära unionen.

Fas 4

Ovanstående får räcka som exempel på vårt EU-engagemang, som av allt fler medlemmar började uppfattas som klivet. När Maria Wetterstrand år 2008 deklarerade att hon inte kunde se något skäl att vi skulle ut ur EU och partikongressen sedan fattade ett beslut i samma riktning, började en ny tid i vår EU-historia. Vi är med i EU och vår inställning är att vi ska arbeta där för att unionen ska utvecklas i så grön riktning som möjligt. EU har förändrats över åren och en av orsakerna till att vi slopat utträdeskravet är att vi som medlemmar helhjärtat kan stödja och hjälpa till att utveckla EU:s klimatpolitik.

Just nu är det en ekonomisk kris i hela euro-zonen. Några länder är särskilt drabbade som t ex Grekland, men det krisar rejält även i stora länder som Italien och Spanien. Framtiden ser dystert ut för projektet EU. Men inriktningen är att hålla samman unionen och med alla medel ta sig ur krisen.

MP Karlstad

i kommunpolitiken

- som vågmästare och som koalitionspartner

Genom vår representation i de politiska församlingarna kommunfullmäktige, nämnder, styrelser, bolag och ytterligare några politiska organ har vi vår största möjlighet att påverka politiken i kommunen. Det är både stora och små frågor det ska beslutas om. Innan frågan hamnar i fullmäktige har den manglats både i nämnder och styrelser. Att inneha tunga poster inom systemet ökar möjligheterna till påverkan. Så t ex är ordförandeposter, plats i AU och ordinarie poster viktigare än suppleantplatser.

I vår tidiga historia fick vi nöja oss med enbart suppleantplatser/insynsplatser eller inga platser alls. Idag har vi flera ordförandeposter, platser i AU och en rad andra viktiga uppdrag.

MP i kommunalpolitiken har genomgått två olika faser. Den första var vågmästarfasen från 1982 till 1998, med undantag för mandatperioden 1991/92-1994 samt åren 2001-2002. Den andra fasen kan vi kalla koalitionsfasen. Från 1998 till 2010 ingick vi i regeringskoalition med S och V, från 2010 är vi i koalition med allianspartierna, d v s M, FP, C och KD.

Vågmästarfasen 1982-1998

I politiska sammanhang brukar man använda termen vågmästare om ett parti när det har den avgörande rösten, är tungan på vågen, i ett omröstningsläge. En sådan situation föreligger t ex efter ett val när inget av de andra partierna på grund av majoritet kan göra anspråk på makten. Vågmästaren kan välja att lägga sin röst på den ena eller andra grupperingen och avgör så de politiska styrkeförhållandena i kommunen. Under mandatperioden kan vågmästarrösten användas i KF för att rösta i sakfrågor både i oppositionen och i den styrande majoriteten, vilket vi kommer att se exempel på i fortsättningen.

1982-1985

Det första året i vår historia var ett synnerligen tufft år som vi redan antytt i början av denna skrift. Vi hade ingen lokal, vi hade ingen ekonomi och inga av de strukturer som är nödvändiga i en förening. Vi hade ännu inget lokalt handlingsprogram, vi hade inga platser i de politiska församlingarna.

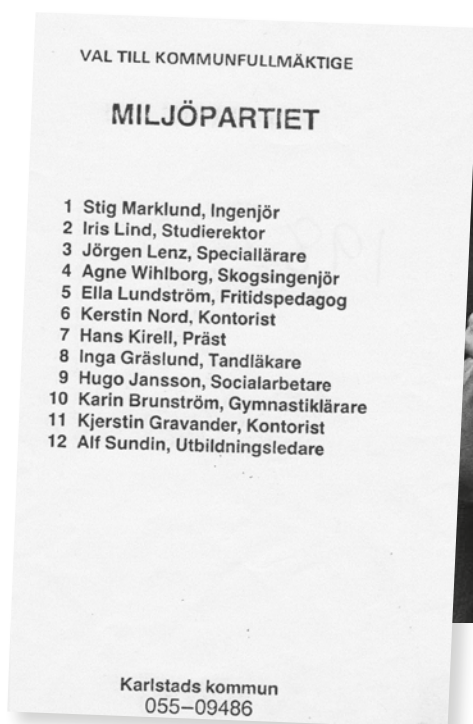
Inför vårt första val 1982 hade vi fullt upp med att göra oss kända som parti. Vi fick två mandat, som gick till Stig Marklund och Iris Lind med Ella Lundström som ersättare. Därtill fick vi en vågmästarroll när poströsterna var räknade. Vi fick dock inga platser i nämnder och styrelser. Inga platser, det upplevde Miljöpartiet som djupt odemokratiskt. Vi hade begärt 6 platser som är det utfall som en proportionell fördelning av det totala antalet platser skulle ge i förhållande till valresultatet. Socialdemokrater och borgare gick emellertid samman och röstade igenom valberedningens förslag som var ett nej till platser för Miljöpartiet i nämnder och styrelser. Detsamma utsattes dåvarande Vpk för som inte heller fick några platser

trots sina två mandat. Valberedningen motiverade sitt förslag med att val ska ske till varje nämnd eller styrelse för sig. Per Gahrton kom till Karlstad och i en presskonferens påtalade han det odemokratiska i beslutet. Han hänvisade till en riksdagsrekommendation att man ska lägga alla poster i en pott och sedan fördela dem proportionerligt. Beslutet i Karlstad strider både mot riksdagens och demokratins anda, menade Gahrton. Men så fick det bli. Det var mycket skrivelser om detta i tidningarna månaderna efter valet.

Vår vågmästarroll gjorde att vi kunde rösta antingen med de borgerliga eller med socialdemokraterna i en sakfråga. Det utnyttjade vi, vilket gav oss stämpeln opålitliga och vi beskylldes för dubbelspel. Överhuvudtaget hade både de etablerade partierna och allmänheten svårt att förstå att ett parti kan vara något annat än antingen höger eller vänster. För att hindra oss från att ge utslagsröst hände det att socialdemokrater och borgare sökte komma överens före omröstningen i fullmäktige.

En undersökning visar att Miljöpartiet oftare röstade med vänstern än med de borgerliga. När vi hade att ta ställning till vår första budget 1982, var det till exempel självklart för oss att stödja huvuddragen i den socialdemokratiska budgeten, som vi menade var en fördelningspolitiskt riktig budget. Särskilt bra tyckte vi var:

- satsningen på barnomsorgen som bl a innebar ytterligare 120 daghemsplatser
- sänkta barnomsorgstaxor och fullvärdig skolmat under det kommande året
- åtgärder mot ungdomsarbetslösheten
- inga ytterligare nedskärningar av den kommunala musikskolan
- satsning på det fria kulturlivet
- driftsbidrag till ungdoms- och samlingslokaler
- ny låg- och mellanstadieskola på Kronoparken samt servicehus på Rud och på Kronoparken

Stig Marklund och Iris Lind ordinarie i KF, Ella Lundström ersättare. Utsnitt och redigerat foto, original: Håkan Strandman.

Valsedel 1982

Det fanns naturligtvis också punkter i den socialdemokratiska budgeten som vi inte ställde oss bakom. Framför allt ville vi inte dra en kulvert från sopförbränningsanläggningen på Heden till Norrstrand, vilket förebådade ett kolkraftverk på Heden.

Av egna förslag kan nämnas att vi ville ha en mera aktiv centrumutformning med mindre bilism. Ja, vi ville t o m ha ett torg helt fritt från privatbilar och helst också en bilfri innerstad. Andra egna förslag gällde ungdomsarbetslösheten, där vi förde fram förslaget att ungdomar skulle kunna få arbeta med giftfria odlingar hos en bonde och produkterna användas i kommunens kök.

Stödet till den socialdemokratiska budgeten 1982 innebar också en skattehöjning på 15 % för Karlstadsborna. Året därpå, 1983, sa vi nej till skattehöjning under den närmaste 5-årsperioden tillsammans med de borgerliga. Vår motivering var att vi måste vara sparsamma med kommunens resurser och att det fanns pengar att hämta om vi avstod från Hagaleden, fjärrvärmeverket och avfallsförbränningsanläggningen.

Ytterligare ett exempel på när vi gick med de borgerliga var frågan om stöd till nya lokaler för 4H-gården. Genom vår röst avsattes 2 miljoner kronor i budgeten för nya lokaler.

1984 gick socialdemokrater och borgerliga samman om en gemensam budget. Miljöpartiet gjorde flera egna tilläggsförslag, bl a nej till 1,6 miljoner till Hagaleden, ingen höjning av partistödet, minskning av representationsanslaget och höjning av anslaget till skolmåltider med 2 miljoner. Vidare att Karlstad bör få ett allaktivitetshus och kommunala anslagstavlor. Vi begärde också en miljon till försöksverksamhet med avfallssortering i hemmen.

De stora kommunpolitiska frågor som vi var engagerade i under vår första mandatperiod var barnomsorgen, centrumplanen med Hagaleden samt sopförbränningsanläggningen och kolkraftverket på Heden.

Barnomsorgen

Barnomsorgen har alltid varit en hjärtefråga för partiet. Vår grundinställning i barnomsorgsfrågor har varit att det ska finnas barnomsorg av god kvalitet som ger alla föräldrar som vill en plats till sina barn. Vi tryckte också från början på att det ska finnas olika former av omsorg: kommunala barndaghem, föräldrakooperativ, privata daghem, dagbarnvård i hemmet. Vi drev tidigt frågan att dagbarnvårdaren i hemmet skulle få räkna in sina egna barn i gruppen. Vi kunde tänka oss mera föräldramedverkan i de kommunala daghemmen mot viss nedsättning av taxan samt ersättning till hemarbetande med barn. Taxorna har varit en het potatis genom åren och vi förordade sänkta taxor.

Centrumplanen – bussomstigningsplatsen och Hagaleden

Centrumplanen diskuterades ivrigt under denna period. Miljöpartiet hade emellertid ännu inte en klar bild av vilken lösning vi ville se. Vi diskuterade en hel del med föreningen Karlstad Lever. Vad vi visste var att vi ville ha fler cykelbanor och att

vi var emot bussomstigningsplatsen på Drottninggatan på grund av utsläppen, trängseln och bullret och ville ha den flyttad till Hamngatan. År 1972 hade den som ett provisorium flyttats från Stora torget till Drottninggatan och blivit kvar där. Miljöpartiet begärde att frågan skulle tas upp igen.

Vi visste också att vi var emot Hagaleden, som planerades i sin första fas 1983. Vi menade att leden skulle dra ytterligare trafik in till och genom staden, vilket vi var emot. Vid valet 1985 delades protestmaterial ut mot Hagaleden. Vi skulle få anledning att återkomma många gånger under perioden som följde.

Avfallshanteringen

Frågan hur vi ska ta hand om vårt avfall började komma upp till diskussion, och i valet 1985 var det den helt dominerande frågan. På Heden hade vi en sopförbränningsanläggning med ofullständig förbränning av utsläppen. Ut kom dioxiner och andra farliga ämnen som t ex kvicksilver och kolväten. Diskussionen gällde huvudsakligen vilken grad av rening vi borde kosta på oss men också vad vi skulle göra med restprodukterna, den så kallade flygaskan. Miljöpartiet menade att osorterat avfall överhuvudtaget inte borde brännas, men om det ska brännas krävs högsta möjliga rening. Vi ville i stället ha en komposteringsanläggning för hushållsavfall. För energiförsörjningen ville vi ha flera små anläggningar som kunde eldas med flis och torv. I budgetbehandlingen röstade vi därför nej till anslag till sopförbränningsanläggningen. Vi förespråkade redan då sortering av avfallet, i synnerhet bortsortering av organiskt avfall som bildar dioxiner vid förbränning. I valet 1985 hade vi gatuteater och demonstrationer för att uppmärksamma problemet med utsläppen från anläggningen på Heden. 5 000 flygblad trycktes upp och delades ut. Även denna fråga blev segsliten. Först för några år sedan fick de sista kommunala hyreshusen i Karlstad ett system för sortering av hushållsavfall.

Under mandatperioden verkade vi för två lokala folkomröstningar, en om Centrumplanen med Hagaleden och en om sopförbränningsanläggningen och kolkraftverket på Heden. Miljöpartiets Stig Marklund argumenterade för att båda dessa frågor var angelägna frågor som gällde vår framtid, hur vi ville ha vår stad utformad och hur avfall och energi hör ihop. Vi lyckades emellertid inte driva igenom de föreslagna folkomröstningarna.

Under vår första tid i politiken hamnade vi ofta i nej-sägarställning utan att klart driva våra egna förslag. Ytterligare exempel: Vi var emot parkeringshuset Duvan och vi var emot att NKLJ-banan lades ned och vi sade nej till fjärrvärmeverk. Vi var kritiskt inställda till motorsporten och sa nej till kommunalt bidrag till Svenska rallyt. Vi kritiserade nedläggningen av en rad små skolor. Vi var kritiska till det höjda partistödet och gav bort det till Karlstad Lever.

Några ja-frågor vi drev: Vi motionerade om giffria produkter i kommunens kök, vi föreslog 6-timmarsdag i de kommunala förvaltningarna och vi ville ha en kommunal försöksverksamhet med betygsfri skola. Vi ville ha kommundelsnämnder för att öka den politiska aktiviteten. Vi motionerade om att rivningsmaterial skulle tas tillvara i en materialbank när rivning av äldre hus var nödvändigt. Det kunde lämpligen ske i ett projekt för arbetslösa ungdomar.

1985/86 -1988

Vi gick in i denna mandatperiod efter valet 1985 med 4 mandat.

Stig Marklund, Ulla Brodow, Jörgen Lenz och Anne Shalit kom in i fullmäktige med Anders Enström och Zandra Wiringe som ersättare enligt valsedel. Anders Enström byttes dock ut på ett tidigt stadium mot Johan Ekenberg. Vi blev vågmästare även denna gång, men först sedan poströsterna räknats, då socialdemokraterna förlorade ett mandat till dåvarande Vpk.

Snuvade på nämnd- och styrelseplatser efter valet 1982 förde vi denna gång tuffa förhandlingar med Stig Marklund och Ola Brunström som våra förhandlare. Ån en gång togs frågan om proportionerlig fördelning av platser i förhållande till valresultat upp, men inget av de etablerade partierna ville köpa det förslaget. Miljöpartiet ville försöka bryta blockpolitiken men fick inte gehör för den idén. Efter mycket prat fram och tillbaka erbjöd Miljöpartiet sig att "ge makten" åt det parti som gav det 8 suppleantplatser i tunga nämnder. Erbjudandet var ej förhandlingsbart och kritiserades mycket i pressen. Det slutade med att de borgerliga fick miljöpartiets stöd att regera i Karlstad och vi fick de 8 platserna i utbyte. Det blev alltså ett maktskifte. Miljöpartiet fortsatte som vågmästare med rätten att rösta fritt i varje sakfråga i fullmäktige. Det gällde nu att genomföra vallöften, varav de tre första var

- Stopp för sopförbränningsanläggningen på Heden
- Stopp för Hagaleden
- Ingen privatbilism vid Stora torget

Avfallshanteringen på Heden

Vårt motstånd mot sopförbränningsanläggningen på Heden fortsatte och vi upprepade argumenten från valtalen. Bygget framskred med delbeslut i fullmäktige. I januari 1986 beslöts till exempel om rökgasreningsmetod. Den valda metoden

KF-gänget 1985. Överst: Johan Ekenberg, Ulla Brodow, Jörgen Lenz, Zandra Wiringe, Anders Esselin, Anders Enström, Pia Svärdström. Nederst: Anne Shalit, Stig Marklund.

kritiserades genast av Miljöpartiets Jörgen Lenz för att den inte var tillräckligt effektiv. Så där fortsatte det med överklaganden och väntan, men i slutändan fick Karlstad en anläggning för förbränning av avfall med högst förbränningsgrad i Sverige. Under tiden argumenterade vi allt starkare för sortering av hushållsavfallet. Vi spred informationsbroschyrer som visade hur man kan dela upp avfallet i fyra fack: glas, metall, organiskt material och plast och att avfallet är en resurs som på olika sätt kan återanvändas. Vi ville ha en försöksverksamhet med källsortering och vi hade också idéer om att man skulle kunna utvinna biogas ur soporna på Heden.

Centrumplanen – bussomstigningsplatsen och Hagaleden

Bussomstigningsplatsen var föremål för ivrig diskussion. Man var nu enig om att den måste flyttas från Drottninggatan på grund av trängseln, bullret och utsläppen. Förslaget var att flytta den tillbaka till Stora torget. Vi ville att bussarna skulle flyttas till Hamngatan i stället. Vi stödde det socialdemokratiska förslaget om återremiss av frågan. Så mycket mera hände inte under mandatperioden.

Att stoppa Hagaleden som en del av centrumplanen var ett vallöfte. I december 1985 godkände fullmäktige stadsplanen för leden under starka protester från FP, C, VPK och MP. I augusti 1986 togs beslut i kommunfullmäktige om att leden skulle byggas. Majoriteten av socialdemokraterna i arbetarkommunen var emot Hagaleden, men ändå fattades beslutet att säga ja sedan tillräckligt många lämnat den långa, sena, sista debatten i ärendet.

Protesterna fortsatte med kraft under mandatperioden, ja ända in på invigningsdagen den 30 augusti 1988 då Miljöpartiet iscensatte en sorgeceremoni med nedläggning av en krans mitt på Hagaleden, vilket blev mycket uppmärksammat i press och övriga media. Våra reservationer i fullmäktige hade inte haft tillräcklig verkan.

Även om ovanstående tre frågor var viktiga vallöften, drev vi också andra frågor.

Barnomsorgen

Vi använde vår vågmästarroll till att markera vår inställning i sakfrågor. I september 1987 röstade vi t ex med de borgerliga som lagt förslaget om ersättning till dagmammor för vård av egna barn i hemmet. Förslaget ansågs olagligt men hade tagits i flera andra kommuner. Vi har inte kunnat följa upp frågan. Däremot röstade vi med det socialistiska blocket mot neddragningar i skolan och i den sociala sektorn.

I budgeten för 1988 skulle pengar överföras från vägar till skola och barnomsorg. Under denna mandatperiod togs en långtidsplan för förskola, familjedaghem och fritidshem. MP fick igenom ett eget förslag om minskat barnantal i avdelningarna 0-6 samt förstärkning av personalen.

I övrigt fortsatte vi att driva frågan om olika former av barnomsorg som svarade mot föräldrarnas behov. Vi var positiva till nattdagis och öppna för 6-årsgrupper. Vi ville också ha daghem för flyktingbarn så att de kunde få vara med barn av samma kultur de första åren.

Ifråga om taxor var det enhetstaxan som diskuterades. Det gällande taxesystemet var komplicerat men ändå inte rättvist. De borgerliga ville ha en enhetstaxa. Deras första förslag ogillades av Miljöpartiet eftersom det skulle gå ut över föräldrar med låga inkomster. Miljöpartiet föreslog en kompromiss med 0-taxa för föräldrar med mycket låga inkomster och då kunde förslaget tas.

Flygplatsfrågan

Mot slutet av denna mandatperiod seglade flygplatsfrågan upp till diskussion. Den gamla flygplatsen vid Sommarro ansågs av flera skäl behöva utökas och flyttas. Av olika förslag på lämplig plats för den nya flygplatsen var Mellerudstorp hetast. Motståndet mot den föreslagna placeringen, som ligger på tillrinningsområdet av Mellerudstorptäkten växte emellertid och det skulle bli en segdragen fråga. Miljöpartiet var emot placeringen och ville att Övre Ullerud skulle utredas som alternativ. Vi ifrågasatte ett ökat antal flygningar före kl. 07.00 och efter kl. 21.00. Vår idé var att tåget skulle utvecklas som kommunikationsmedel på relativt korta sträckor. Vi ville t ex ha ett snabbtåg Stockholm – Oslo. Vi överklagade därför Koncessionsnämndens beslut och skrev brev till Birgitta Dahl som då var miljö- och energiminister.

Miljöpartiet samarbetade med och stödde den nybildade föreningen Vattenvärnet som under namnet Vattenvärn i politiken, VIP, i valet 1988 gick upp som parti med en enda fråga på valsedeln, Stoppa flygplatsbygget! Detta gav dem 2 mandat, men det blev ingen ändring i flygplatsfrågan.

Det kunde ibland vara hårda tag i debatterna. En incident som gav eko inträffade vid novembersammanträdet 1987. Man debatterade antalet flygavgångar och flyttningen av flygplatsen till Mellerudstorp. Jörgen Lenz argumenterade för miljöintressena och anklagade socialdemokraterna för att inte leva upp till sina miljömål i sitt handlingsprogram. Sedan tog han helt sonika och rev programmet mitt itu inför den förstummade församlingen.

Flygplatsfrågan var ännu inte i hamn vid mandatperiodens slut och vi kommer att följa den till det bittra slutet.

Fängelset

År 1978 hotades läns cellfängelset i Karlstad av rivning. Tolvårige Anders Jansson lyckades förhindra detta. Hans kunskap om svenska fängelser var mycket stor och han uppmärksammade fängelsets stora kulturhistoriska värde i en skrivelse till Riksantikvarieämbetet som därefter snabbt stoppade Kriminalvårdsstyrelsens rivningsplaner.

Efter flera turer blev Karlstads kommun formell köpare av fastigheten för en krona. Hur den skulle kunna användas kom upp som ärende i kommunfullmäktige, där MP genom Jörgen Lenz presenterade byggnadens unika värden. Fängelset i Karlstad var det enda kvarvarande cellfängelset i landet som ej byggts om under senare tid. Själva byggnaden visade upp kriminalvårdens historia sedan 1847 och samhällets syn på fängelsestraff under olika skeden.

Inget annat fängelse har haft så många olika kategorier av fångar. Karlstadsfängelset har varit kvinnofängelse, ungdoms- och straffarbetsfängelse samt psykiatrisk anstalt.

MP ville bevara fängelset som museum och yrkade återremiss, alternativt bordläggning av ärendet, men fullmäktige beslutade att sälja fängelset till ett hotellkonsortium som rev ut det värdefulla innehållet för att ge plats åt moderna hotellrum. Endast ett mindre utrymme har iordningställts som fängelsemuseum i nyrenoverade lokaler.

Karlstad och Värmland har gått miste om en synnerligen intressant turistattraktion. Karlstadsfängelset skulle ha blivit Nordeuropas intressantaste fängelse att visa upp och berätta om, inte minst om olika beryktade fångars historia.

Kärnkraftsfrågan

Det fanns ett fortsatt starkt motstånd mot kärnkraften. I de politiska församlingarna kunde Miljöpartiet inte göra mycket åt kärnkraftens vara eller inte vara, men vi drev kampanjer, delade ut flygblad och försökte få uppmärksamhet i media. I fullmäktige hade vi markerat vårt kärnkraftsmotstånd genom att säga ja till aktier i Vänerenergi om man uteslöt kärnkrafts- och Kymmenandelarna. Under denna mandatperiod kunde vi presentera ett avvecklingsprogram som gjorde vårt motstånd mera trovärdigt.

Byggnads- och fastighetsfrågor

I våra synpunkter på Bostadsförsörjningsprogrammets långtidsplan skriver vi att centralorten ej skall växa. I stället bör vi bygga i kransorterna. Det fanns en oro för segregering i byggnaderna. Seniorbostäder diskuterades.

Vår linje var ofta att försöka bevara gamla hus från rivning eller försäljning. Vi var t ex emot försäljning av Orangeriet i Stadsträdgården. Vi ville bevara Lundins Minne på Herrhagen och Södra skolan på Drottninggatan. Västerstrandskolan var nedläggningshotad men fick genom vår vågmästarröst på den borgerliga gruppen leva vidare.

Budget

Miljöpartiet hade en budgetgrupp som bl a ville investera 50 miljoner i en flispanna, 25 miljoner till alternativa energiprojekt och 750 000 till miljökontoret.

Fler politiska viljeyttringar ur protokollen

- Vi tillstyrkte ett föreningshus med daghem i Skattkärr.
- Vi tillstyrkte inrättandet av en kommunal bostadsförmedling.
- Vi tog upp radonfrågan.
- Vi krävde fler bostäder åt unga.
- Konsert- och kongresshus började diskuteras. MP ville utreda och ha större satsning på kultur och säkra pengar till musikteatern.
- I motionsfloden hittar vi en motion om förbud mot rökning i kommunens lokaler som besöks av allmänheten, en annan handlar om plantering av tåliga träd på Hamngatan på grund av Hagaleden, en tredje om förbud mot tomgångskörning och ytterligare en om att använda kalk som metod för rening i Reningsverket. Det fanns även motioner om föräldrakooperativ, flygplatsen och utsläppen av bilavgaser.
- Vi hade synpunkter på miljökonsekvenserna vid planeringen av köpcentret Bergvik.
- När datorer inköptes i kommunen ville vi att man skulle se till att man fick skärmar med minsta möjliga strålning.
- Vi ville att Mariebergsskolan skulle få ett eget kök vid ombyggnaden.
- Vi tillstyrkte förslaget om en kommunekolog.

1988/89 – 1991

Vi behöll våra fyra mandat från föregående mandatperiod och vi fick på nytt en vågmästarroll. I fullmäktige satt nu Anne Shalit, Zandra Wiringe, Lars-Martin Jansson och Bengt Åkerblom med Pia Svärdström och Rolf Ahlsén som ersättare enligt valsedeln. Under året skedde avsägningar. Ersättare för Pia blev Ulla Forsberg Michel och för Rolf blev det Jörgen Lenz. Ulla Forsberg Michel ersattes 1990 med Ulla Brodow.

Vi hade valteknisk samverkan med S och V och fick 10 platser varav 3 ordinarie och 7 suppleantplatser. Denna mandatperiod fick vi alltså för första gången ordinarie nämndplatser. De gick till Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Zandra Wiringe), Tekniska nämnden (Gino Jovanelli) och Byggnadsnämnden (Lars-Martin Jansson).

Vi fick en halvtidstjänst som politisk resurs och den 15 november valdes Jörgen Lenz till kommunalråd på 3 år. Vi fick också suppleantplatser i kommunstyrelsen och i budgetberedningen, vilket underlättade vårt arbete. I verksamhetsberättelsen för år 1989 framhålls det värdefulla i att vi fick insyn i budgetberedningen.

I den Kerp som togs för 89-91 lade Miljöpartiet fram mycket genomarbetade synpunkter på barnomsorgen, äldreomsorgen, skolverksamheten, bostadsförsörjningen, energiförbrukningen, kolkraftverket på Heden, avfallshanteringen och bilismen i innerstaden. Vår huvudinriktning var att klara barnomsorg, skola och den sociala sektorn utan skattehöjningar.

1989 hade Karlstad en socialdemokratisk kommunledning med en borgerlig budget, framröstad av Miljöpartiet. Vi fick igenom inte mindre än 18 punkter i budgetöverenskommelsen med de borgerliga.

Redan i mars 1989 började tidningarna skriva om höjd skatt eller inte för 1990. Socialdemokraterna hade aviserat en skattehöjning på en krona för 1990, vilket

KF-gänget 1988. Ulla Forsberg, Lars-Martin Jansson, Anne Shalit, Zandra Wiringe, Bengt Åkerblom.

de borgerliga inte kunde tänka sig. Miljöpartiet förhöll sig avvaktande. Det blev en riktig rysare. Centerns Sven Bjureld fronderade mot sitt eget parti och gick med socialdemokraterna. Han lyckades få höjningen sänkt till 45 öre. Miljöpartiet röstade i slutändan med de borgerligas med motiveringen att det fanns pengar att hämta om vi avstod från Hagaleden, ny sopförbränningsanläggning och kolkraftverk på Heden.

I budget 1990 konstaterades att vår budget låg närmare socialdemokraternas än borgarnas. Vi ville plussa på med Konsument Karlstad, bokbussar och filialer samt den öppna förskolan. I budget 1991 ville vi halvera busstaxan för pensionärer. Investeringsbidraget på 500 000 som FBK begärt borde gå till 4H, ridklubbar och andra föreningar i stället. Vi delade den kritik som framförts mot kommunalrådets höga löner och antalet kommunalråd som borde minska. Vi samtyckte också till att minska antalet suppleanter i 11-nämnder till förmån för fler i Miljö- och hälsoskyddsämnden.

Vi hade synpunkter på Översiktsplanen 1990: Vi ansåg att spårbunden trafik bör förstärkas och sjöfarten utvecklas. I flygplatsfrågan ville vi ha ambulans- och tidningsflyg, inga persontransporter. Nej till Södra Ringleden som skulle skada Klarälvsdeltat. Vi kritiserade att vattenplan saknas i ÖP. Vi ville ha bullerdämpande åtgärder vid E18 öster om älven. Vi ansåg att Välsvikenleden var dåligt planerad. Under mandatperioden arbetade vi med flera viktiga frågor:

Flygplatsfrågan

Vi samarbetade med föreningen Vattenvärnet och vi reserverade oss när beslut togs om flygplatsfrågan i fullmäktige. Vi fortsatte med aktioner av olika slag. Bland annat ordnade vi en demonstration som gav eko när ledamöter i riksdagen besökte Karlstad 1989. Behövs en flygplats i Karlstad? Vi har ju Hagfors och Oslo. Det var frågor vi ställde. Vi deltog också i en demonstration mot Mellerudstorp i Grums.

Centrumplanen

Vi ville fortfarande ha bort bilarna från torget och få en bättre lokaltrafik. Det gick trögt att få igång en diskussion om bussomstigningsplatsen. Vi beslöt att kalla till presskonferens angående ny centrumplan om inget hände (1/7 1991).

Barnomsorgen och andra sociala frågor

Målet var fullt utbyggd barnomsorg till 1991 (Kerpen). Kön var lång och mycket återstod att göra. Kvaliteten måste beaktas. Viktigt att vi bygger fler daghem nu. Dröjer vi blir det ännu dyrare. Så gick resonemanget. Miljöpartiet ville ha bättre villkor för dagbarnvårdare och föräldrakooperativ. Vi drev fortfarande frågan om rätten för dagbarnvårdare att få ha med egna barn i gruppen. I fullmäktige stödde vi sådana förslag när de kom upp.

Daghemsplatser är dyra och man sökte efter billigare lösningar. De borgerliga ville låta mammor få ersättning för skötsel av egna barn i hemmet. Det ställde vi upp på i fullmäktige, men sedan tappade vi kontakt med frågan.

Avfallshantering och energi

Avfallshanteringen var ett hett ämne även denna mandatperiod. Anläggningen på Heden måste byggas om. Vi företog flera aktioner mot deponeringen av flygaskan på Heden. Askan innehöll gifter och läckte lakvatten. Vi ville ha källsortering och

återvinning av sopor. Vi ifrågasatte kraftvärmeverket på Heden. Vi ville ha eldning av flis i stället för sopor. Inriktningen måste vara en minskning av energiåtgången i kommunen. En motion skrevs om storkomposter 1990.

Byggnadsärenden och stadsplanering

Vår inställning var att bostäder måste prioriteras före utbyggnad av kontor. Ingen utbyggnad av Karlstads tätort. Vi ville styra ny byggnation till ytterområdena. I våra synpunkter på bostadsförsörjningsprogrammet (1988) menade vi att vi bör bygga vid spårbunden trafik. Vi ville bygga energisnålt och få mer anpassning till alternativa energikällor och ekologiskt boende. Miljövänliga toaletter. Inte värmepumpar på grund av freonet. Vi reserverade oss mot höjd el-taxa och marknadsmässiga hyror i kommunens fastigheter. Biobränsle i stället för el. I kärnkraftsfrågan föreslog vi att kärnkraftsaktierna skulle säljas.

Mer politik

- Vi motsatte oss försäljningen av Expositonshuset.
- Vi motionerade om ett musik- och allaktivitetshus på NWT:s plats fram till torget.
- Vi sa nej till utredning av bygge i älven av konferens- och konserthus. Behövs ett sådant hus? Utred i stället vad olika grupper vill ha.
- Vi motionerade om att kommunens tjänstemän ska ta tåg i stället för flyg.
- Vi var emot rivning av båtskjulen vid Lambergstjärnen som skulle gå ut över människor med små inkomster.

1991/92 – 1994

Vi gick in i mandatperioden med bara två mandat, vilket var en stor besvikelse men samtidigt en utmaning. I fullmäktige fick Jörgen Lenz och Eva Rosenhuldt de två ordinarie platserna med Ola Brunström som ersättare. Emellertid flyttade Eva från Karlstad under perioden och Ola Brunström fick då den ordinarie platsen med Lars-Martin Jansson som ersättare. Jörgen var först suppleant och senare ordinarie i kommunstyrelsen. Detta var den enda mandatperiod fram till koalitionen 1998 som vi inte var vågmästare i KF.

Under denna mandatperiod började vi få politiska uppdrag utöver uppdrag i kommunledning och nämnder. Vi fick t ex för första gången uppdrag som nämndeman. Detta gick först till Jörgen Lenz och senare under mandatperioden till Ulla Lignell. Vi fick också en representant i Kommunförbundet Värmland, först Eva Rosenhuldt och senare, när Eva flyttade, Lars-Martin Jansson. Anne Shalit representerade partiet i Naturvårdsrådet.

Med bara två mandat i fullmäktige såg det ut att bli kämpigt. Lars-Martin tog därför initiativ till att två "intressestödgrupper" bildades, en omkring sociala frågor och en omkring byggnadsärenden. Vidare skulle fullmäktigeärendena tas upp och diskuteras vid antingen medlemsmöten eller ledningsgruppsmöten och annonseras i förväg.

Några viktiga frågor vi arbetat med under mandatperioden:

Flygplatsen

Vi sade fortsatt nej till länsflygplatsen. Vi ville avveckla det reguljära flyget till och från Karlstad och satsa på tåget. Alltså reserverade vi oss i fullmäktige så snart ett beslut i ärendet dök upp. Med VIP (Vattenvärn i politiken) hade vi mycket samarbete.

Vi stödde dem bl a ekonomiskt med 15 000 kronor inför en enkätundersökning (IMU) om Karlstadsbornas inställning till ny flygplats på Mellerudstorp. Resultat: En majoritet var emot. Då begärde vi en folkomröstning om flygplatsen men utan resultat. Vi motionerade om en gradvis avveckling av nuvarande flygplats.

Avfallshanteringen

Heden fortsatte att vara ett problem. Det blev alltmera klart att sortering av soporna var en nödvändighet, inte minst med tanke på flygskans d v s restprodukternas farlighet. Vi interPELLERADE om sopsortering och hade presskonferens. Vi ville att en plan för källsortering skulle tas fram.

Barnomsorgen och skolan

Vi motsatte oss nedskärningar i barnomsorgen och skolan. Vi sade nej till att privatdaghemmet Glädjen togs upp i barnomsorgsplanen på grund av uppsägningar i den reguljära verksamheten. Samma bidrag som gällde för föräldrakooperativ ansåg vi skulle gälla för personalkooperativ. Vi yrkade återremiss på barnomsorgstaxan när den behandlades i KF på novembermötet 1993. Vi ansåg att familjedaghem bör ha lägre taxa än de kommunala daghemmen, eftersom familjedaghemmen är billigare för kommunen. Vid en diskussion i partiet förhöll vi oss positiva till företagsdagis. Vi krävde bättre arbetsmiljö i skolan med bl a daglig städning av skolor och daghem och påskyndad allergisanering.

Sociala frågor

När KBT (kommunalt bostadstillägg) blev blockskiljande i kommunfullmäktige stödde vi det mer generösa socialdemokratiska förslaget.

Vi ville förbättra förhållandena för de sämst ställda pensionärerna.

Vi ansåg att vi behöver en ombudsman för äldre och psykiskt störda (motion). De gamlas tandvård behöver uppmärksammas.

Våra representanter i KF denna period:
Jörgen Lenz, Ola Brunström, Lars-Martin Jansson.

Invandrarfrågor

Invandrarfrågor kom upp allt oftare. Karlstads kommun erbjöds ta emot 400 flyktingar för 25 000 kronor per person, vilket var den första flyktingmottagningen i Karlstad.

Under perioden påbörjade vi en satsning på invandrarkvinnor. Karin Brunström hade gymnastik med en grupp på Café Ella inne på gården på Järnvägsgatan. Karin Svensson med hjälp av Birgitta Westlund och ibland även ett par andra kvinnor ordnade samvaro med inriktning på språkträning, promenader m m, först på Café Ella, senare på Kronoparken. Där pågår verksamheten fortfarande.

Budgetfrågor

En rapport från budgetarbetet 1997 i nämnderna visade att Vård- och omsorgsnämnden behövde dra ner med 10 %. Orimligt, tyckte vi. Gymnasienämnden hade inga problem just då, men i framtiden aviserades vissa problem bl a därför att kranskommunerna börjat öppna egna gymnasier vilket minskar den interkommunala ersättningen.

Stadsplaneringsfrågor, trafik och byggande

I ett KF-ärende om de kommunala bolagen framförde vi krav till Karlstads Bussbolag AB att miljöaspekterna skulle väga tungt i verksamheten och till Karlstads Parkering AB att inga fler parkeringsplatser bör anläggas i centrum. Avlopps nätet är ett problem på grund av ålder och kapacitet och måste åtgärdas. Ingen direktverkande el vid uppvärmning av bostäder. Ingen koncentration av byggande i det centrala Karlstad. Ingen vattennära industribyggnation i Karlstad, hellre vattennära bostäder. Hamnkaraktären ska bevakas vid projektering av Kannikenäsholmen och Yttre hamn.

Lars-Martin Jansson agerade i frågan om bebyggelse i vattennära områden (projekt Vattenfront) med en skrivelse ställd till Stadsbyggnadskontoret. Lars-Martin var den av oss som var mest kunnig i stadsbyggnadsärenden och ÖP- och detaljplaner. Följaktligen var det Lars-Martin som också reagerade kritiskt på förslaget att riva i kvarteret Gäddan och agerade även i bevarandefrågor i kvarteret Lantmätaren.

Budget

1993 lade S och de borgerliga fram en gemensam budget, vilket vi tyckte var mycket sympatiskt. Vi såg också positivt på det förhöjda anslaget till Socialnämnd och skola och stödde förslaget med några ändringar: Vi ville till exempel ha 300 000 kronor ytterligare till Miljö- och hälsoskydds-nämnden och 250 000 kronor till Socialnämnden för konsumentrådgivning. Pengarna kunde tas från anslaget till Svenska rallyt samt från anslaget för oförutsedda utgifter.

Vi deltog också i både Kyrkovalet och EU-valet 1994, se närmare avsnittet om val.

Mer ur protokollen

- Vi ville ha rökfritt i offentliga lokaler (motion).
- Motion om järnvägstrafik mellan Skoghall och Karlstad.
- Motion om att tidningen Vi i Karlstad borde återuppstå.
- Samma ersättning till den som använder cykeln i jobbet som den som tar bilen, detta för att stimulera cykelåkande.
- Reservation i KF om utformningen av förslaget till alkoholavgifter på krogen, vilket gynnade de större företagen.
- Vi ville ha försök med 6-timmarsdag inom kommunala vårdsektorn.

- Vi ville ha en utredning om den utökade museiverksamheten.
- Likvärdiga anslag till pojk- och flickidrott.
- Lika lön för likvärdigt arbete.
- Sälj kommunens kärnkraftsaktier, 24 miljoner, och investera i sol och vind!
- Vi ville ha bättre kulturminnesvård. Dokumentation av kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader (motion).
- Vi ville ha konsumentrådgivning.
- Vi ville ha en förstärkning av Miljö- och hälsoskyddskontoret.
- Vi ville att kommunens bensindrivna fordon skulle konverteras till etanolbränsle (motion).
- Vi ville att de som fått arbete inom Solstadprojektet skulle ha högre lön än socialbidragsnormen.
- Träden vid byggnation i kvarteret Lantmätaren måste skyddas.
- Det ska inte vara mer än 500 meter till närmsta dagligvaruhandel (motion).
- En motion om utbildning av kommunens personal i allergifrågor samt en om bortsanering av allergiframkallande material i hus såsom skolor, daghem m fl.
- Motion om kvinnors sexuella situation i arbetslivet.
- Det kommunala övertidsuttaget skall ersättas med nya arbetstillfällen (motion).

1994/95–1998

Vi gick in i perioden med 4 mandat. Lars-Martin Jansson, Karin Bergström, Rune Höglund och Birgitta Westlund fick de ordinarie platserna i fullmäktige med Ulla Brodow och Bengt Åkerblom som ersättare. Vi blev åter vågmästare - men kortvarigt.

Efter valet 1994 presenterade vi en kravlista för båda blocken för eventuell samverkan i styret av Karlstad. Det var vår första trevare att försöka komma med i en majoritetskoalition. Den godtogs dock inte. I stället bildade socialdemokraterna majoritet med C och FP. Därmed förlorade vi också vår vågmästarroll. Då gjorde vi teknisk samverkan med KD, V och VIP vilket gav 20 platser, tio ordinarie och tio suppleantplatser, varav vi fick 7 ordinarie och 5 suppleantplatser.

KF-gänget 1994. Ordinarie ledamöter: Lars-Martin Jansson, Karin Bergström, Rune Höglund, Birgitta Westlund. Ersättare: Ulla Brodow och Bengt Åkerblom.

Vår insyn i andra viktiga organ ökade genom att Lars-Martin blev ledamot i Kommunstyrelsen och ersättare i Kommunstyrelsens arbetsutskott samt ersättare i Kommunstyrelsens personalutskott. Ola Brunström tog plats som ersättare i Budgetberedningen.

Clary Steen och Bengt Åkerblom fick ordinarie platser i Naturvårdsrådet. Nämndemän blev Ulla Lignell och Karin Svensson.

Vi var även representerade i flera andra organ som t ex ledamöter i Kommunrevisionen, Valberedningen, Karlstadsregionens planeringsnämnd och ersättare i ytterligare några.

Vi presenterar här kravlistan som samtidigt får stå som MP Karlstads viljeyttring inför den nya mandatperioden.

- KBT skall ligga på 90 % mellan golv och tak. (KBT = kommunalt bostadstillägg).
- Folkomröstning om flygplatsen vid Mellerudstorp. Folkomröstningen skall vara beslutande.
- Kommunala tjänsteresor understigande 50 mil skall ske med tåg eller buss.
- Daglig städning av skolor och daghem.
- Påskyndande av allergisanering i kommunens lokaler.
- Försök med 6 timmars arbetsdag i projektform inom kommunala vårdsektorn med start senast januari 1995.
- Det kommunala övertidsuttaget ska ersättas med nya arbetstillfällen.
- Den miljöanpassade trafikplanen förverkligas inom den uppgjorda tidsplanen.
- Varken Södra ringleden eller Gravaleden skall förverkligas.
- Ingen ändring eller utbyggnad av E18 inom kommunen.
- P-platser utanför stadskärnan och dithörande matarbussar t o r centrum skall snarast utredas.
- Kollektivtransporter skall ske med miljövänliga drivmedel, t ex el eller vätgas.
- Källsortering skall omedelbart utvecklas.
- Inga ytterligare parker och grönområden får exploateras i Karlstads tätort.
- En förutsättningslös utredning skall genomföras om hur museets verksamhet skall bedrivas och var den skall förläggas.
- Kommunen säljer sina kärnkraftsaktier värderade till 24 miljoner för att investera dessa i sol- och vindkraft.
- Lika stora resurser skall satsas på flickors och pojkars fritidsverksamhet.
- Lika lön för lika eller likvärdigt arbete.
- Valfrihet inom barnomsorgen, t ex kooperativ.
- Inflationsskydda biblioteksverksamheten.
- Inrätta konsumentrådgivare.
- Tillsätt barnombudsman.
- Behov av läkarkompetens inom kommunens vårdsektor skall tillgodoses.
- Vindkraftverk skall byggas inom Karlstads kommun.

Några kommentarer

I olika sammanhang agerade vi för ovanstående krav, t ex i vårt remissvar på stadsplaneförslaget 1995, där vi yrkade att den miljöanpassade trafikplanen skulle verkställas. Man kunde ha p-platser utanför stadskärnan och dithörande matarbussar in till centrum.

Vi fördömde att bidrag till Svenska rallyt gick igenom (7/2 97 i ett pressmeddelande). Vi motionerade om trafikmiljön i innerstaden. Vi fastslog att vår strategi vad gäller stadsplanering innebär följande prioritering:

1. Människor
2. Träd
3. Kollektivtrafik
4. Bilar

Ett 2-dagars seminarium om Karlstads framtid anordnades 5-6/9 1996 där Översiktsplanen fram till 2020 behandlades. Partierna uppmanades att skicka in synpunkter på Vision Karlstad 2006.

Under mandatperioden kom flygplatsfrågan i hamn. Den 21 september 1997 invigdes den nya flygplatsen vid Mellerudstorp. 5 miljöpartister demonstrerade in i det sista, denna gång med plakat som bildade uppmaningen ÅK TÅG!

Barn- och ungdomsnämnden hade underskott i 1997 års budget. Vi ansåg att de borde få nolla det. Skolorna fick beröm av oss för sitt arbete med Agenda 21. Vi begärde återremiss av skolplanen och vi ville se ett klarare uttryck för kommunens politiska vilja med skolan, manifesterad i åtgärdsprogram och budget. Särskild tonvikt ville vi lägga på följande områden:

Elever med särskilda behov.

Konfliktlösning och frågor som har med mobbning att göra.

Miljö och hälsa. Agenda 21 i skolan. Naturetik. Allergisanering. Kost och livsstil.

Gestaltning, d v s ett rikt utbud av uttrycksmedel för känsla, vilja och tänkande. Hit hör bl a dans, drama, sång samt text- och bildskapande.

Under 1997 diskuterades dagistaxornas relation till inkomsten.

Beslut om att starta Karlstads energibolag skedde i KF 23/5 1996.

Miljöredovisning infördes under mandatperioden i kommunens årsredovisning, vilket var på ett initiativ från Miljöpartiet.

Gravaleden

Vi var emot Gravaleden sedan tidigare. I augusti 1997 formulerade Jörgen Lenz en skrivelse till Vägverket Region Väst Karlstad där han preciserar alla de skäl som finns för att inte bygga Gravaleden, varav bara några kan nämnas här. Leden strider mot modernt miljötänkande, mot EU:s krav och mot policy i Car Free Cities där Karlstads kommun är medlem. Leden skulle innebära ett stort intrång i landskapsbilden och gå genom ett område med stora ekologiska värden där bland annat den utrotningshotade vitryggiga hackspetten finns. Leden producerar också avgaser och buller i ett omtyckt friluftsområde.

Stadsplanen m m

Vid möte den 12/1 1995 beslöt vi att begära återremiss i fullmäktige på stadsplaneförslaget. Vi överklagade försäljning av Gamla badhuset.

Vi motsatte oss höjden på husen i kvarteret Vågmästaren. Vi motsatte oss en höjning av busstaxan.

Heden

Vi beslöt att åter ta upp frågan om sopor i fullmäktige, deras hantering och sortering. Sortering av sopor har nu blivit en möjlig tanke i KF. Vi var fortsatt oroad över deponin av flygaskan på Heden.

Naturvårdsprogrammet

Bra kan bli bättre och våra synpunkter på programmet framhöll att det måste till en samsyn om naturvårdsprogrammets frågor i hela det politiska och kommunala arbetet. Litet tecken på framsteg: Engångsmuggar förekommer knappast längre vid kommunala fikastunder. Bland många synpunkter tas odlandet och kunskapen om kretsloppet fram, grönområden och parker och plantering av fruktträd m m på kommunens mark.

Sociala frågor

Vi gick med på viss höjning av äldre- och omsorgstaxan, LSS- och färdtjänsttaxan. I budget för 1998 ville vi tillskjuta 2 extra miljoner till Socialnämnden.

Vår motion om friår gick igenom och fick också en tillämpning under mandatperioden.

Lars-Martin Jansson lämnade synpunkter på detaljplan för äldreboendet i kvarteret Pelaren. Han framhöll det olyckliga i kombinationen gamla och hög bullernivå, 60 dB, samt närheten till en bensinstation. Den senare är numera riven. Under perioden togs beslut om att tre hus på Rud ska göras om till äldreboenden.

Liksom i barnomsorgen ville vi också i äldrevården ha olika slags service. Vi hade idéer om kooperativa äldreboenden och motionerade också om detta. När det gällde utformningen av boenden för äldre och sjuka ansåg vi att gemensamt kök och dagrum skulle finnas men inte nödvändigtvis eget kök i varje lägenhet.

Motioner och andra politiska viljeyttringar

- Motioner om naturvänlig skötsel av träd.
- Motion om kvicksilverutsläpp från krematoriet.
- Föreningar med rasistiska budskap ska ej få använda kommunens lokaler (motion).
- Fyrverkeri i samband med millennieskiftet. 50 % vill vi ska gå till barnverksamhet i främmande länder (motion).
- Förslag i KF om användning av Stenbron för turister och gående.
- Interpellationer den 15/2 -95 om komposterbara sopor, den kommunala vattenresursplanen samt flygplatsen och den långsiktiga ekonomin.
- Vi ville behålla Jakobsbergsbron.
- Vi ville inte att flottning på Klarälven skulle upphöra.
- Vi motsatte oss byggnation av McDonalds etablering vid Nobelkorset (fara för stadsmiljön).
- Motion om ändrad startplats för Svenska rallyt.
- Interpellation om övertid kontra arbetstid.
- Interpellation om strandskydd.
- Interpellation om glasåtervinning.
- Motion om Agenda 21.
- Vi bör ej sälja ut el-nätet.
- Motion om butik för återbruk.
- Återremiss för förslaget om rivning av Westinska villan.
- Uppdra åt Högskolan att undersöka konsekvenserna för barn och ungdomar av neddragningarna inom barnomsorgen och skolan.
- Motion om sänkt arbetstid på frivillig väg inom vårdsektorn.
- Motion om 30 km inom tätbebyggt område.
- Motion om cykelvägarna: bättre markeringar för cykel-gående-moped.
- Motion om barnbokslut.
- Motion om en kulturmötesdag på Stora torget.
- Motion om att bygga en finsk bastu på Skutberget.
- Motion angående klotter.
- Motion angående plantering av träd utmed Pråmkanalen.
- Motion om förbud för nazistiska grupper att hålla möten på offentlig plats.

EU-frågan dominerade även denna mandatperiod (se särskilt avsnitt i kapitlet Vår utåtriktade verksamhet).

Vågmästarfasen i KF lider mot sitt slut

Vad har Miljöpartiet egentligen åstadkommit med sin hoppande vågmästarpolitik i KF, sina reservationer, sina många motioner, sina utspel och demonstrationer? Det är en fråga som då och då dök upp i pressen under partiets första period i kommunpolitiken.

I en tidningsintervju fick Jörgen Lenz vid ett tillfälle frågan vad MP faktiskt uträttat. Jörgen menade att även om vi inte kan peka på särskilt många frågor där våra förslag gått igenom, har vi påverkat tänkandet på lång sikt i miljöpartistisk riktning. MP har varit droppen som urholkat stenen.

Det är sant att vi förlorat flera frågor som vi kämpat hårt för, t ex vårt nej till Hagaleden och flygplatsen Mellerudstorp, vårt nej till försäljningen av Gamla badhuset och Fängelset samt nedläggningen av en rad små skolor. I flera frågor har vi emellertid utan tvivel påverkat utvecklingen. Vi hade till exempel tidigt en differentierad syn på barnomsorgen med många olika barnomsorgsformer för att möta föräldrars och barns olika behov. Detta är idag fullt accepterat. Vi har månat om skolan på olika sätt, särskilt med resurser till barn som haft svårt att klara skolan. Västerstrandsskolan är en skola som räddades med hjälp av Miljöpartiet och vågmästarrollen. Även allaktivitetshuset i Skattkärr kunde förverkligas genom Miljöpartiets vågmästar-ja.

Vi krävde mycket tidigt fler cykelbanor och en bättre luftmiljö i centrum. Båda dessa krav är i dag uppfyllda. Samtidigt som vi krävde och fick igenom hårdast möjliga reningsgrad i den nya sopförbränningsanläggningen på Heden (hårdast i Sverige), förde vi fram krav på sortering av allt avfall, inklusive organiskt hushållsavfall. Det var en relativt ny tanke i KF 1985. Vi vet hur utvecklingen gått.

Om man långsiktigt följer frågorna, vågar vi påstå att Miljöpartiet bidragit till miljömässigt och socialt bättre lösningar av många frågor med den vågmästarpolitik som stod till buds.

Koalitionsfasen

Vår första koalition blev med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet och etablerades efter valet 1998. Detta partnerskap varade fram till 2010 då vi gick i koalition med allianspartierna M, FP, C, och KD.

1998/99 – 2002

Vi gick in i mandatperioden med resultatet 6,6 % och låg kvar på 4 mandat. Lars-Martin Jansson, Karin Bergström, Jörgen Lenz och Marie Ullenius fick fullmäktigeplatserna med Rune Höglund och Birgitta Westlund som ersättare.

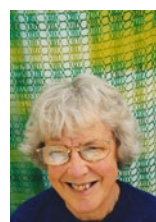
Efter valet 1998 gick vi efter långdragna förhandlingar med båda blocken i koalition med S och V. Resultat:

Lars Martin Jansson blev kommunalråd.

Vi fick nu för första gången ordförandeposter. Det var tre stycken och de gick till Marie Ullenius i Barn- och ungdomsnämnden, Jörgen Lenz i Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Lars-Martin Jansson i Miljöarbetsgruppen.

10 ordinarie platser i nämnder och styrelser och ett antal suppleantplatser stod till vårt förfogande. Vi hade tidigare fått uppdrag som nämndemän och plats i Naturvårdsrådet. Så även denna mandatperiod. Nämndemän blev Clary Steen och Ulla Lignell. I Naturvårdsrådet fanns Birgitta Westlund som ordinarie ledamot.

Vi hade flera uppdrag som var relaterade till kommunledningen. Så t ex var Lars-Martin Jansson ledamot i Kommunstyrelsen med Marie Ullenius som ersättare. Vi hade också både ordinarie ledamot och ersättare i Budgetberedningen.

Stor bild: Marie Ullenius, Jörgen Lenz, Lars-Martin Jansson.

Små bilder: Karin Bergström, Rune Höglund och Birgitta Westlund.

Vi var representerade med ordinarie platser i Kommunrevisionen och i Kommunstyrelsens jämställdhetsutskott. Vi fanns även i Valberedningen på ordinarie plats.

Bland övriga ordinarie uppdrag kan nämnas plats i Samverkan barn och ungdom, Arbetsgruppen för demokratifrågor, Karlstads El-nät AB, Karlstads Energi AB, Karlstads Teater AB, Kommunförbundet Värmland samt Tåsan Kraft AB. Därutöver hade vi ersättningsplatser i flera kommunala politiska organ.

Som underlag i förhandlingarna hade vi dokumentet *Vad MP planerar att genomföra under kommande valperiod* som också hade fungerat som informationsblad inför valet. Majoritetsöverenskommelsen ledde fram till en 15 sidor lång politisk överenskommelse med ett klart samarbetsavtal som grund. Den hette *En stad för alla – en stad med både lyskraft och livskraft*. Rubrikerna anger inriktningen:

- Den företagsamma staden
- Den ”gröna ” staden med bra boendemiljöer
- Den trygga och hälsosamma staden
- Den goda uppväxtstaden
- Demokratistaden
- Ungdomsstaden
- Äldrestaden
- Kultur- och fritidsstaden
- Kommunen som arbetsgivare

Tidningarna letade genast efter frön till splittring av den nya koalitionen. Sådana fanns. Ett exempel är privatiseringen inom t ex äldreomsorgen där V hade en striktare inställning än de övriga. Ett annat exempel är Gravaleden som Miljöpartiet absolut inte ville bygga. Vi förordade i stället en snabb ombyggnad av llandakorset, en av Karlstads farligaste vägkorsningar.

VF listar den 14 oktober 1998 exempel på vad man faktiskt var överens om att arbeta för:

- Försök med kortare arbetstid görs bland kommunalanställda
- Barn till arbetslösa ska garanteras plats i barnomsorgen
- Försök med ökad sysselsättningsgrad för deltidsarbetslösa i kommunen
- Ett härbärke för bostadslösa öppnas och drivs tillsammans med kyrkorna
- Försök görs med fria bussresor på vissa linjer
- Föreningsdrivna fritidsgårdar öppnas i Väse och på Norrstrand
- Ett resecentrum byggs i Karlstad
- Cykelvägarna förbättras och byggs ut
- Ett småföretagarråd inrättas i Karlstad
- En demokratiberedning som får uppgiften att ge förslag på hur demokratin ska stärkas tillsätts
- Skatten ska inte höjas under mandatperioden
- Karlstad ska bli en fossilbränslefri kommun
- Kommunens kärnkraftsaktier ska säljas
- En del av Klarälvens delta görs till stadsnationalpark
- Ekonomin ska vara i balans år 2000
- Ett ungdomsråd ska inrättas
- Vissa nämndsammanträden hålls öppna för allmänheten

Två frågor kunde man inte komma överens om: stödet till Svenska rallyt och försäljningen av Gamla badhuset. De fick alltså lyftas ur överenskommelsen.

Det steg som Miljöpartiet tog i och med koalitionen med S och V efter valet 1998 innebar ett viktigt skifte i vårt parti. Från vågmästarroll i KF till samarbetspartner. Från en ständig oppositionsroll till en partner som kan kompromissa men också hitta nya kreativa lösningar i samförstånd.

Budget 1998

Miljöpartiet och Vänsterpartiet utarbetade gemensamma ramar för åren 1998 – 2002. Det innebar en stor satsning på mjuka frågor. Bland de mjuka frågorna ville vi bland annat alltid sätta barnens bästa i centrum, få bättre medicinsk kompetens och mer personal och utbildning i vården.

Andra frågor som kom upp i budgeten var centrumplanen, djurskyddet, sopsorteringen, minskad eluppvärmning av fastigheter, badhuset åt Karlstadsborna, bioenergi för produktion av fjärrvärme, avveckling av kärnkraftsaktierna, kronoparksprojektet för arbete åt invandrare, Solareturen, slagg och aska från fjärrvärmeverket m m.

1999

Kontakt med Sydafrika

Kommunen fick en kontakt med Sydafrika – ett initiativ från Miljöpartiet.

1. En delegation från nio kommuner i Sydafrika besökte kommunen för att se på miljöinsatser och etablera samarbete. Lars-Martin Jansson ansvarade för mottagandet.
2. Ett Agenda 21-projekt, finansierat av SIDA och godkänt av samtliga politiska partier i kommunen, inleddes med den sydafrikanska kommunen de Aar under ledning av Lars-Martin Jansson. Ett treårigt samarbetsavtal med kommunledningen undertecknades på plats den 29/4 vid ett tio-dagars besök i Sydafrika. Ett 40-tal kommunanställda från Karlstad har i omgångar deltagit i miljöarbete i de Aar och flera studiebesökare därifrån har gästade Karlstad. Ett av åren tilldelades projektet utmärkelsen som det mest lyckade inom SIDA:s ram.

Mera ur protokollen:

- Vi var emot höjda löner för förtroendevalda.
- Det kärvade med koalitionen i frågan om försäljning av Energirörelsen. Vi var bestämt emot en försäljning.
- I fullmäktige sa vi ja till kisare (elevstödjare) i skolan.
- MP Karlstad bidrog med 5 000 kronor till vindkraftföreningen VEV, ett symboliskt bidrag för att markera vårt intresse.
- Vi sade nej till förslaget att låta sätta upp kopparplattor på Stora torget med namnen på segrarna i Svenska rallyt.
- Beträffande trafiken diskuterades gratis bussar på lördagar samt bussar till universitetet var tionde minut.
- Försäljningen av badhuset överklagades till Regeringsrätten (Lars-Martin Jansson).
- Vid möte den 11/5 beslöts bl a om museiverksamheten att MP inte vill bevilja styrelsen ansvarsfrihet.
- Om bostadsförsörjningsprogrammet: Vi bör efterlysa energiaspekter när vi bygger hus.
- Vi var kritiska till försäljningen av Ishallen och delar av avtalet. I KF begärde vi återremiss i första hand och avslag i andra hand.

2000

Medlemsmöte den 8/5

Avfallsplanen står och stampar. Vid detta medlemsmöte konstaterade vi att vi vill gå längre än kommunen när det gäller Heden. I fråga om biogasen har kommunen avverkat etapp I, utvinning av biogas ur slam till bussar. Återstår etapp II, dvs hushållsavfallet. Problemet är att man både vill röta det till biogas men också förbränna det.

Solareturen ventilerades ingående, bl a vem som ska ha huvudansvaret, Arbetsmarknadsnämnden, kommunen eller privata entreprenörer. Kritik riktades mot Arbetsförmedlingens funktion. Inga beslut fattades. Miljögruppen tog fram en policy.

Ytterligare en stor fråga diskuterades ingående vid detta möte, nämligen Resecentrum. Redan år 2000 hade alltså denna fråga blivit en långkörare med två konsulter tillsatta efter varandra, varav den siste Lars Bull fick ett stort utredningsuppdrag. MP hade ännu inte bundit sig för placeringen av Resecentrum. Vi var kritiska till Lars Bulls höga lön och vi ville se en miljökonsekvensanalys med två likvärdiga alternativ. Vi beslöt att i första hand begära återremiss och i andra hand avslag på KS-förslaget.

Medlemsmöte den 31/5

Vi hade synpunkter på budgeten. Vi ville bl a ha mer investeringar till biogas som alternativt bränsle i kollektivtrafiken. Vi ville att barn, skola och omsorg och de miljöfrågor som finns i majoritetsöverenskommelsen skall prioriteras i budgeten 2002-2003. Vi begärde ytterligare 12 miljoner till Rudsskolan.

Medlemsmöte den 15/6

Vi bör vara återhållsamma med externa köpcentra. Diskussion om samarbetet i majoriteten. Vi får se till att bli respekterade som en likvärdig partner, inte bli överkörda, vilket händer.

Medlemsmöte den 28/9

Stor diskussion om försäljningen av fastigheten Gjutaren 1, som gällde ett Ungdomens hus och idrottslokaler åt Tingvallagymnasiet.

Medlemsmöte den 27/11.

Vi beslutade att föra fram frågan om nationalstadspark i KS.

Medlemsmöte den 11/12

Ärendet i KS om utredningen av kommunens avfallsplan diskuterades utförligt. Vi ville ta bort tonvikten på förbränning och i stället betona källsortering enligt koalitionsöverenskommelsen. Andra kommuners sopor, som vi åtar oss att bränna, ska vara sorterade och lämpliga för förbränning. Ingen ytterligare panna för sopförbränning.

2001

Ur verksamhetsberättelsen för 2001

Vid medlemsmöte den 17 januari diskuterades hur Klarälvens deltaområde och dess kulturvärden skall kunna skyddas som nationalstadspark. Vid ett annat möte diskuterades resecentrumsalternativen. Två offentliga möten hölls i

resecentrumfrågan, den ena den 14 februari i sessionssalen, den andra den 21 mars i Tingvallagymnasiets aula. Vid ett möte den 20 mars enades vi om att medverka till ett Ungdomens hus med idrottshall och kulturaktiviteter i kvarteret Gjutaren. Även ordenshuset i kvarteret Älgen skulle tas i bruk för efterfrågade aktiviteter. Försäljning av Energirörelsen var flera gånger uppe till debatt. Bland annat hade Åke Pettersson skrivit två artiklar i lokalpressen där han argumenterat mot en försäljning. Den 13 september beslöt vi enhälligt att energirörelsen skulle vara kvar i kommunens ägo. (Slut på referens till verksamhetsberättelsen).

Denna mandatperiod kom att bli mycket turbulent och tung i partiet. Det var nu den stora krisen i partiet inträffade som ledde till att de tre ledamöterna i fullmäktige Jörgen Lenz, Marie Ullenius och Rune Höglund lämnade partiet och bildade ett eget parti som ingick koalition med den borgerliga gruppen. Därmed sprack vår koalition med S och V, vi hamnade i opposition och Lars-Martin Jansson blev ensam kvar som ordinarie ledamot i fullmäktige. Se det tidigare avsnittet om Krisen i partiet.

2002

Året dominerades av valet. Med S och V löpte arbetet utan större motsättningar. Fem större valfrågor finns noterade:

1. Klimat
2. Mat och hälsa
3. Mänskliga rättigheter
4. Sänkt arbetstid
5. Nej till EU/EMU

Det kan noteras att MP var det enda parti som satte klimatfrågan på första plats i valet.

2002/03 - 2006

Vi gick in i den nya mandatperioden med resultatet 4,1 % och bara 2 mandat, vilket var begripligt med tanke på den kris vi haft i partiet. Åke Pettersson och Karin Granström blev våra representanter i fullmäktige med Lars-Martin Jansson som ersättare. Vi hade nu förlorat halva partistödet, och från Mp Värmland som föll ur Landstinget förlorade vi bl a det ekonomiska stödet för den gemensamma lokalen. Vi gick nu bistra tider till mötes. Bränd av vad som skett beslöt vi att införa ett hederskontrakt för alla förtroendevalda.

Vi var inriktade på fortsatt arbete i koalition. Karin Granström gjorde upp en utförlig kravlista. Förhandlare var Åke Pettersson, Karin Granström och Lars-Martin Jansson. Både det borgerliga blocket och S och V visade sig positiva till ett samarbete, men efter ingående diskussioner beslöt vi att gå i koalition med S och V vilket gav följande resultat:

Åke Pettersson Frykberg blev kommunalråd.

Relaterat till kategorin Kommunledning fick vi också ledamot och ersättare i Kommunstyrelsen, ledamot i Tillväxtutskottet samt ledamot i Fullmäktigeberedning för demokrati.

Vi fick ordförandeposten i Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Anna-Karin Cederlöv) och flera ordinarie AU-platser i nämnder och styrelser, vilket ökade våra påverkansmöjligheter.

AU-platser i följande nämnder:

- Byggnadsnämnden (Lars-Martin Jansson)
- Kollektivtrafiknämnden (Karin Granström)
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Anna-Karin Cederlöv)
- Tekniska nämnden (Kurt Nyström, som senare efterträddes av Dane Bergmark)

Vi fick också ersättarplatser i flera AU.

Utöver detta var vi representerade med ledamöter och ersättare i ytterligare ett antal nämnder.

Bland övriga uppdrag (samtliga Åke Pettersson Frykberg) kan nämnas:

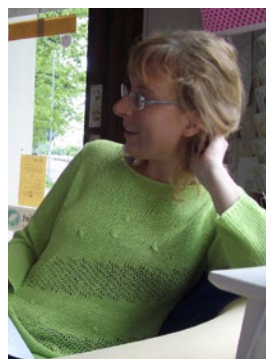
- Ordförande i Karlstads Energi AB
- Ordförande i Tåsan Kraft AB
- Ordförande i Vindpark Vätern AB
- Ledamot i Ordförandegrupp
- Ledamot i Stygrupp för Resecentrum

I Region Värmland fick vi en ledamot och en ersättare, vilket gjorde oss till vågmästare där.

Som tidigare hade vi representanter i Naturvårdsrådet (Clary Steen ordinarie). Nämndeman blev Clary Steen.

Budget

Många av frågorna i koalitionsöverenskommelsen fanns med i budget 2003 bl a två extra djurskyddsinspektörer och två energisparjägare. Musikskolan får en miljon för att utvecklas till kulturskola. Fler solfångare kommer att kunna installeras och det blev mer pengar till tågtrafik med Värmlandstrafik. Pengar anslogs till ombyggnad

Representanter i KF 2002 - 2006.
Ordinarie: Åke Pettersson, Karin Granström.
Ersättare: Lars-Martin Jansson.

av bibliotekets entré. Pengar också till en lokal för dans och lämplig lokal för ett ungdomens hus. Miljöpartiet fick igenom att uppvärmningen i den tillstyrkta fotbollshallen (3 miljoner) ska ske på ett energieffektivt sätt.

MP fick igenom mycket av sitt program i budgetförhandlingarna efter valet. De pengarna ligger kvar.

Mer ur protokollen

2002

20/5. Vi måste bevaka på nämndnivå att våra hjärtefrågor inte sparas bort.

25/11. Ett brev skickades till regeringen med begäran om försöksverksamhet med alternativ barnomsorg.

2003

Huvudsatsningarna under året har varit på EMU och att vidga demokratibegreppet i den kommunala politiken.

3/4. Vi beslöt att arbeta för att medel till Räddningstjänsten tillskjuts under 2004, summa 2 059 000 kronor.

3/4. Vi beslöt också att arbeta för att våra aktier i krigsindustrin säljs, bl a United Technologies och General Electric.

29/4. Stor debatt i partiet om Resecentrum och eventuell lokal folkomröstning. Vi ville ha rådslag, inte folkomröstning.

3/6. Mitt i City-projektet. MP säger nej till ökat antal parkeringsplatser i huset och vill bara ha ett plan i parkeringsgaraget på grund av den ökade trafik som ett större parkeringsgarage skulle generera.

16/9. Vi föreslår ytterligare parkeringsplatser på andra sidan järnvägen där godsmagasinen finns idag. Flera olika förslag om parkeringsplatser i centrum på grund av Mitt i City-huset presenterades från olika håll.

2004

4/3. Diskussion om fortsatt demokratisering i den kommunala politiken enligt koalitionsöverenskommelsen. Medborgarförslag är genomfört. Återstår att genomföra folkomröstning och rådslag.

I ärendet om 3G-mast på Svinbäcksberget vidhöll MP sitt motstånd mot masten och motsatte sig därmed klart och tydligt en detaljplaneändring. Frågan om 3G-masten skickades till MHN för att prövas (beslut i medlemsmöte 8/4).

I ärendet om Färjestads herrgård beslöts att MP skulle motsätta sig exploatering av området kring herrgården och i sista hand gå med på att flygelbyggnaden flyttas för att undgå rivning.

29/4. I Byggnadsnämnden är man inte överens om översiktsplanen. Lars-Martin hade författat en skrivelse som negligerades. Beslöts att Åke skulle ta upp frågan på kommunalrådsnivå.

30/8. Vårt förslag om försöksverksamhet med familjedaghem i form av föräldrakooperativ och med rätt till ersättning för egna barn har avancerat och Barn- och ungdomsförvaltningen får i uppdrag att utreda förutsättningarna.

Viktigaste kommunpolitiska frågorna under året var bussupphandlingen i Kollektivtrafiknämnden samt 3G-diskussionerna.

2005

13/1. Medlemsmöte. I koalitionen är vi eniga om att hastigheten 30 km/h skall genomföras vid skolor och daghem och på sikt även i bostadsområdena.

24/2. Vid detta medlemsmöte bidrog Lars-Martin Jansson med en utredning om vad Karlstad 100 000 står för.

2/11. Vår inställning till företaget Lidl's byggnadsplaner diskuterades. Deras ansökan är tänkt för biltrafikanter. MP vill se en butik, dimensionerad för de kringboende. I ytterligare en ansökan föreslås en butik vid Stadsträdgården. Det kan vi gå med på om exteriören smälter in i omgivningen.

2/11. Angående badhuset: Vi står fast vid att det inte ska vara en 50-metersbassäng.

2/11. Om friskolor: Vi fortsätter att vara positiva denna mandatperiod ut, vilket vi gått till val på. Nästa mandatperiod vill vi göra tillägget att vi endast är positiva till icke vinstdrivande friskolor.

7/11. Ledningsgrupp. På förfrågan meddelades att policy för Solareturen skall ingå i miljövårdsprogrammet.

7/11. Om avfallsplanen: Det finns två alternativ föreslagna av en konsult. Antingen bränna eller röta avfallet. Karlstads Energi AB begär att rötningsalternativet ska utredas vidare. Gasen kan användas till fordon.

19/12 Diskussion om bostäder på parkeringen i badhusparken. Vi föreslog återremittering av ärendet för bättre underlag.

Verksamhetsberättelsen: I politiken har Åke Pettersson Frykberg speciellt drivit frågor som miljövårdsprogrammet, Solareturen, fossilbränslefria bilar inom kommunens alla förvaltningar, bilpool, lokal- och energibesparingar samt rättvisemärkt kaffe i förvaltningarna.

2006

Året dominerades av valet. I kommunpolitiken har vi nått framgång på många områden, bl a inhandling av miljöbilar och Vindpark Väner-projektet. Vi satsade på att bli Fair Trade City. Vi fick igenom 10-minuters trafik på dagtid och vägtrafiknät även

kvällstid.

Verksamhetsberättelsen på årsmötet 2007 ser tillbaka på år 2006. Vi är alltså i slutet av mandatperioden 2002–2006.

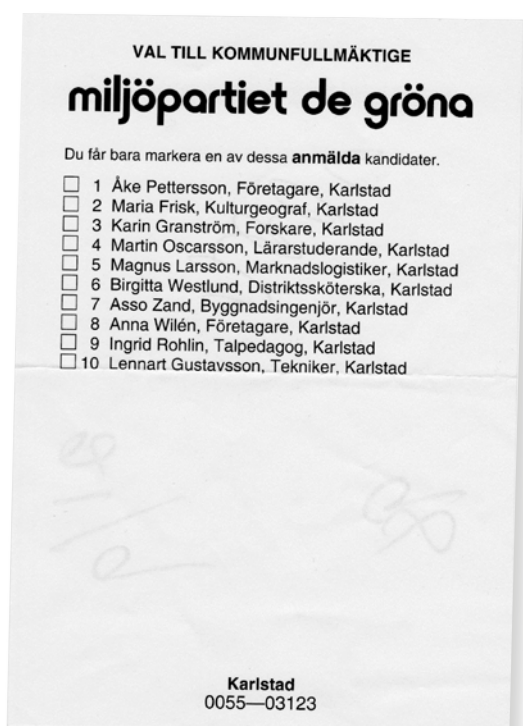
”Vi får inte glömma att slutföra den nuvarande mandatperioden med flaggan i topp, det finns fortfarande många frågor vi måste bevaka och driva på”. Som exempel ges ÖP 2006, hållbar transportstrategi, utökad miljöbilsparkering, miljöprogrammet, Solareturen, tallbecksolja, byggfrågor generellt, rådslag om transporter och utformning av Resecentrum, rådslag om äldreboenden och äldreomsorg m m.

Vid utvärderingar av samarbetet med S och V sägs att MP har haft framgång i många frågor men att det gått mindre bra med Översiktsplanen. Vidare att samarbete med S och V blivit tydligare, med initiativ i kommunfullmäktige, nedskrivna och överenskomna arbetsformer samt utvärderingar med regelbundna intervaller.

Efter valet satsades 100 miljoner på energi och energiinvesteringar.

2006/07 – 2010

Vi kämpade på i valet och lyckades höja valresultatet till 5,3 % vilket gav oss 4 mandat. I fullmäktige fick Åke Pettersson Frykberg sällskap av Maria Frisk, Karin Granström och Martin Oscarsson på de ordinarie platserna med Birgitta Westlund och Asso Zand som ersättare.

Valsedel 2006

Våra representanter i KF 2006:

Ordinarie: Åke Pettersson Frykberg, Maria Frisk, Karin Granström och Martin Oscarsson.

Ersättare: Birgitta Westlund och Asso Zand.

Vid ett medlemsmöte beslöt vi att fortsätta koalitionen med S och V utan att förhandla med de borgerliga, trots deras påstötningar. Det gav oss 8 platser i nämnder och styrelser.

Vi var väl representerade i Kommunledningen. Kommunalråd blev Åke Pettersson Frykberg. Utöver Kommunfullmäktige hade vi också platser i Kommunfullmäktigeberedningen, i Valberedningen, i Kommunstyrelsen och i Kommunledningsutskottet.

Vi fick flera ordförandeposter, dels i två av nämnderna, dels i andra organ. Vi fick också flera ordinarie AU-poster i nämnderna.

Ordförandeposter

- Teknik- och fastighetsnämnden (först Anna-Karin Cederlov och efter en kort tid Jesper Johansson och i slutet av perioden också en kort tid Per-Inge Lidén)
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden (Martin Oscarsson)
- Karlstads Energi AB (Åke Pettersson Frykberg)
- Tåsan Kraft AB (Åke Pettersson Frykberg)
- Vindpark Väneren (Åke Pettersson Frykberg)
- Ordförandegrupp (Jesper Johansson)

Ordinarie AU-platser

- Stadsbyggnadsnämnden (Maria Frisk)
- Vård- och omsorgsnämnden (Kristina Frykberg)
- Karlstads-Hammarö gymnasienämnd (Ulla Brodow, senare ersatt av Jenny Gladh)
- Barn och ungdomsnämnden (Anna Wilén)
- Arbetsmarknads- och socialnämnden (Asso Zand)
- Kultur- och fritidsnämnden (Livija Ginters, senare efterträdd av Lars Ek)

Nämndemän blev Clary Steen och Märet Engström som snart efterträddes av Ali Soltani. I Naturvårdsrådet tog Birgitta Westlund plats.

Åke hade ytterligare platser i de politiska organen, bl a den ordinarie platsen i Region Värmland, han var ledamot i Styrgrupp för Resecentrum och ledamot i Karlstads Stadshus.

Andra organ där vi var representerade med ordinarie ledamöter var Valnämnden, Rådet för funktionshindrade, Pensionärsrådet och Samverkan barn och ungdom.

Uppgårelsen med S och V ledde till en politisk plattform för mandatperioden 2006/07 – 2010 kallad *Ett attraktivt och växande Karlstad – med en socialt och miljömässigt hållbar tillväxt*. Det är ett omfattande dokument på 8,5 A4-sidor, som inte i detalj kan redovisas här (Finns i protokollsmappen för 2006). Det innehåller den gemensamma politiska ambitionen för S, V och MP. Mp:s förhandlingsgrupp ansåg att vi fick gott gehör för våra krav. I ett annat kompletterande dokument fördelas punkterna i plattformen på nämnder och styrelser.

Vid årsmötet 2007 beslutade man i MP Karlstad att rapporter ska lämnas från varje nämnd där vi är representerade med början 2008. Dessa rapporter redovisas i varje års verksamhetsberättelse. Det är ju i nämnderna det grundläggande arbetet bedrivs

med de frågor vi enats om i koalitionsöverenskommelsen. Men i vilka frågor har MP varit särskilt drivande? Det framgår inte av rapporterna, bara vilka frågor man arbetat med. Rapporterna som sammanlagt är ganska omfattande finns förvarade i protokollsmapparna. I stället för en uppräknig av smått och stort i dessa rapporter har vi bitt vårt nuvarande kommunalråd Maria Frisk att lista större frågor som Miljöpartiet drivit och påverkat utgången av. Marias lista sträcker sig från 2002 t o m 2011 och har bearbetats av Ulla Brodow och Daniel Kristiansson.

Ett antal frågor i vilka MP varit pådrivande 2002 – 2011

Tre områden kan lyftas fram där MP Karlstad varit särskilt drivande med hållbarhet som övergripande mål: Klimatfrågan, demokratifrågan och sociala frågor, områden som ibland går in i varandra.

1. Klimatfrågan

Miljöpartiet har länge varit starkt pådrivande i projekt som direkt eller indirekt stöder en hållbar klimatutveckling.

Gång- och cykelvägar

När detta skrivs har Karlstads gång- och cykelvägar expanderat till att finnas i en allt större del av kommunen. Sammanhållna och säkra cykelvägar i kommunen har varit ett återkommande krav i förhandlingar med andra partier.

Klimatsmart trafik

Trafiken ur miljösynpunkt är en fråga som drivits från Miljöpartiets start. Vi har nu en kollektivtrafik med ökad turtäthet och nya linjesträckningar. Vidare finns det 100 % miljöbilar i kommunens bilpark samt miljöbilsparkering. Vår ambition är att bussarna i Karlstad ska gå på biogas och att biogasen ska komma från Karlstadsbornas organiska hushållsavfall. Vi har även haft utbildning för kommunens personal i eco-driving.

I syfte att minska koldioxidutsläppen har vi infört klimatkompensation, där kommunens resor klimatkompenseras till ett lokalt klimatkonto. Detta lyckades MP driva igenom även för Karlstad Airport när S och V fick stöd av Alliansen för fortsatt kommunalt stöd till flygplatsen.

Minskad energiförbrukning

Kommunens personal och förtroendevalda har utbildats i klimatkunskap. Vi har också infört så kallade energijägare med uppgiften att se över kommunens lokaler för att minska energiförbrukningen. Senare blev detta ett EPC-projekt för 100 miljoner med syftet att spara energi. Under innevarande mandatperiod har vi avsatt ytterligare 100 miljömiljoner, varav mer pengar än tidigare går till andra åtgärder än energieffektivisering som nu nått en maxgräns.

Solenergi

Solfångare motsvarande 3 000 kvm har satts upp, bland annat på Tingvallahallarna, Sjöstads reningsverk och Sörmons vattenverk. Det finns nu även solfångare på Stadshusets tak.

Vindkraft

Ett mycket stort och omfattande projekt som äntligen blev verklighet var Vindpark Vänern, som MP Karlstad var med och drev från idé till start. Sommaren 2009 var det invigning av de elva stora vindsnurrorna i Vänern. En vindplan har antagits i syfte att klargöra var det är lämpligt med vindkraft och inte.

Rättvis handel

Miljöpartiet har längre drivit frågan om rättvis handel i Karlstad. Ett stort steg mot målet togs när kommunen började köpa in Fairtrade-märkta varor såsom kaffe, te och frukt.

Skolmaten

Målsättningen är att 30 % av produkterna ska vara ekologiska. Likaså har vi drivit frågan om en ökning av vegetariska alternativ på skolmatsedeln och en minskning av antalet köträtter.

Organiskt hushållsavfall

Källsortering är en annan långkörare i partiet, vars sista led är utsortering av organiskt hushållsavfall som nu går till att producera fordonsgas. Utsortering av hushållsavfall är nu genomförd i en stor del av kommunen. I nämnda miljömiljoner finns mer pengar avsatta för att förbättra kommunens egen avfallshantering.

Solareturen

Solareturen är ett miljöpartistiskt initiativ med syfte att återanvända kommunens möbler och andra inventarier och vara ett arbetsmarknadsprojekt med miljöfokus.

Översiktsplanen

Översiktsplanering är ett mycket viktigt instrument ur miljöpartistiskt perspektiv. Vi var starkt drivande att ta fram en ny översiktsplan under 2007, eftersom vi ansåg att den föregående var för dåligt genomarbetad. Den nya översiktsplanen har således ett starkare fokus på centrum och förtätning av staden i samplanering med kollektivtrafik. Den har även hållit flera alternativ öppna i prioriteringar mellan kollektivtrafik, vägar och naturområden.

Hållbarhet i kommunens bolag

År 2011 fattades beslut om reviderade ägardirektiv till kommunens bolag. Syftet var att genom ökad politisk styrning över bolagen få dessa att ligga i framkant när det gäller hållbarhet.

Upphandling i kommunen

Vid upphandling ska ökade miljökrav ställas. Beslut om detta togs 2011.

Naturreservat

MP har arbetat för att ett naturreservat inrättas i Klarälvsdalen. Syftet är att bevara värdefulla lövskogsmiljöer och strandängar i ett område med unika geologiska strukturer och processer. Området är en fin livsmiljö för vissa växt- och djurarter, bland annat den vitryggiga hackspetten. Syftet är också att öka kommuninvånarnas kunskap om natur och naturvård.

2. Demokratifrågan

För att öka demokratin i kommunen har flera initiativ tagits och drivits.

Medborgarförslag

Medborgarförslag infördes för att öka medborgarnas möjligheter att komma med förslag på verksamheter som kommunen skulle kunna driva eller driva på ett annat sätt. Det blev en stor framgång då det i dagsläget kommer in flera hundra medborgarförslag på ett år.

Medborgarkontor

För att få ökad dialog med medborgarna i kommunens mindre tätorter startades medborgarkontor i Vålberg, Molkom, Kronoparken och Skattkärr. Dessvärre har inte kontoren rönt framgång, handlagt få ärenden årligen och läggs därför ner 2013. Nya lösningar för dialog med medborgarna söks.

Rådslag

Rådslag genomfördes med fokus på att leva och bo på äldre dagar.

Medborgarpanel

Ett projekt med en medborgarpanel inrättades 2004, ett Karlstad i miniatyr. För att bredda debatten inbjöds ett representativt antal kommuninvånare att ge synpunkter på och delta i diskussioner om flera olika frågor. Projektet permanentades inte, men enligt majoritetsöverenskommelsen 2010 ska medborgarpaneler finnas.

3. Sociala frågor och arbetsliv

Barnomsorg och skola

Inom barnomsorgen, som är en av Miljöpartiets hjärtefrågor, drev vi tidigt på för att få flera olika barntillsynsformer. Det senaste tillskottet är ett flerfamiljssystem i barnomsorgen.

Inom skolan har MP bidragit till satsningar på elevhälsa och elevdemokrati.

Äldreomsorg och rehabilitering

Inom åldringsvården har vi fått igenom Sinnenas trädgård i Väse.

Även försök med djur i vården är ett miljöpartistiskt krav som vi drivit.

Grön rehabilitering är nu en verklighet på Café Översten.

Genuskunskap och hbtq-frågor

I genus- och hbtq-frågor har MP drivit på ordentligt. Vi har t ex haft utbildning för förtroendevalda i genuskunskap samt utbildning för kommunens personal och förtroendevalda i hbtq-frågor. Ambitionen är att Karlstad ska vara bland de bästa hbtq-kommunerna i Sverige enligt RFSL:s rankning.

Arbetslivet

Inom arbetslivet har MP hävdatt att heltid skall vara en rättighet – deltid en möjlighet. Detta kallas HelRätt och är för närvarande genomfört i Vård- och omsorgsnämnden.

2010/11 – 2014

Vår redovisning slutar i och med 2011 då vi fyllde trettio år den 2 december.

I valet 2010 ökade vi från 4 till 5 mandat, det mesta vi någonsin haft. De fem platserna i fullmäktige skulle enligt valsedeln gå till Maria Frisk, Per-Inge Lidén, Martin Oscarsson, Kristin Andersson och Åke Pettersson Frykberg men vid den slutliga sammanräkningen gick den femte platsen till Asso Zand som kom in på personval. Ersättare i fullmäktige denna mandatperiod blev först Åke Pettersson Frykberg, Karin Granström, Anna Wilén och Birgitta Westlund. När Kristin Andersson flyttade från Karlstad blev Åke Pettersson Frykberg ordinarie ledamot.

En kravlista på ett stort antal punkter arbetades fram. Utifrån denna förde förhandlingsgruppen långdragna förhandlingar med båda blocken och redovisning för medlemsmötet flera gånger. Det slutade med att medlemsmötet den 14:e oktober bestämde att MP Karlstad ingår i koalition med Alliansen, d v s M, C, FP och KD, baserad på dokumentet *Ett handlingsprogram för fyra kreativa år - Med rum för entreprenörskap och mångfald i en hållbar och klimatsmart kommun*. Därmed bröts ett långt samarbete med S och V.

Valsedel 2010

Våra företrädare i KF 2010 - 2014.

Ordinarie: Maria Frisk, Per-Inge Lidén, Martin Oscarsson, Asso Zand och Åke Pettersson Frykberg.

Ersättare: Karin Granström, Anna Wilén och Birgitta Westlund.

Resultatet blev att vi fick:

Två halvtids kommunalråd (Maria Frisk och Per-Inge Lidén)

Ordförandeposterna i:

- Stadsbyggnadsnämnden (Maria Frisk)
- Kultur- och fritidsnämnden (Per-Inge Lidén)
- Miljö- och hälsoskydds-nämnden (Martin Oscarsson)

Utöver detta fick vi ordinarie ledamöter samt ersättare i varje stor nämnd.

Andra ordinarie poster relaterade till kategorin Kommunledningen blev:

- 2:e vice ordförande i Kommunfullmäktige (Åke Pettersson Frykberg)
- Ordförandeposten i Kommunfullmäktigeberedningen (Asso Zand)
- Ledamot i Omvärldsnämnden (Åke Pettersson Frykberg)
- Ledamot i Kommunstyrelsen (Maria Frisk)
- Ordförande i Tillväxtutskottet (Per-Inge Lidén)

Bland posterna i kommunala bolag märks bl a

- Ordförande i Karlstads Energi AB (Åke Pettersson Frykberg).
- Ledamot i Karlstads Stadshus AB (Åke Pettersson Frykberg)
- Ledamot i Tåsan Kraft AB (Åke Pettersson Frykberg)
- Utöver detta har vi suppleantplatser i flera bolag.

Bland stiftelserna finns vi som ledamöter i Stiftelsen Radiofonden och Stiftelsen Karlstads scoutkårs scouthem.

Under rubriken Övriga redovisas på Karlstads politikersida att vi vid mandatperiodens ingång var representerade med ledamöter i:

- Rådet för funktionshindrade (numera Rådet för personer med funktionsnedsättning)
- Grensekommiteen Värmland - Östfold
- Värmlands Tingsrätt

Här slutar vår genomgång av Miljöpartiet i Karlstad under de första trettio åren. För fullständiga uppgifter om poster och förtroendevalda (ordinarie och ersättare), se Karlstads kommuns hemsida, avsnittet om politik.

Till sist

Finns en utveckling i partiet? Visst finns en utveckling. Vi kan konstatera en tiodubbling av medlemsantalet från de första tappra 21 gröna nytänkarna till omkring 200 idag. Från noll platser i nämnder och styrelser efter det första valet och bara suppleantplatser i valet därefter har vi idag ett stort antal nämndplatser, flera poster som ordförande i nämnder och styrelser, flera AU-platser och viktiga uppdrag i andra politiska organ.

Vår politiska utvecklingslinje går från vågmästarroll i KF till koalitionspartner. Det är en viktig utveckling. Vilka fördelar och nackdelar finns det med det ena och det andra sättet att arbeta? Vad fick oss att vilja vara i koalition? Är koalition lösningen även i fortsättningen?

Lars-Martin Jansson har varit i politiken i många år och har erfarenheter som både vågmästare i KF och koalitionspartner. Han bidrar med en personlig text om vågmästarrollen.

Här är Lars-Martins text:

Vågmästarrollen i MP Karlstad

MP i Karlstad har haft en ovanligt förmånlig politisk situation alltsedan valet 1982, då MP var ett alldeles nytt politiskt parti både i Karlstad, i Värmland och på svenska riksplanet. Vid samtliga kommunalval i Karlstad har MP blivit vågmästare mellan blocken med undantag för valet 1991. Orsaken är att i Karlstads kommun ligger vänster- och högerblocken nära varandra i storlek. MP Karlstad har hela tiden haft bättre valresultat än genomsnittet i landet, 1 % högre röstetal vid alla val utom 2002 (just efter krisen då några lämnade partiet och bildade ett nytt parti).

Vänster- och högerblocken i Karlstad har utom 1991 varit beroende av MP för att få maktställning. Då MP 1982 kom in på den politiska scenen och dessutom blev vågmästare blev (s) och (m) så villrådiga att de beslöt att så långt som möjligt samarbeta. Inga överenskommelser gjordes med MP, som därmed arbetade fritt efter sin ideologi och påverkade beslut då blocken ej var överens.

Lars-Martin Jansson

Efter nästa val, 1985, förhandlade MP med båda blocken och ställde villkoret 8 suppleantplatser för sitt stöd. Endast borgarna erbjöd de 8 suppleantplatserna och fick själva därmed stöd att besätta ordförandeplatserna i kommunstyrelsen (KS), kommunfullmäktige (KF) och i nämnderna.

Efter valet 1988 gav de preliminära förhandlingarna med samtliga partier resultatet att MP valde valteknisk samverkan med (s) och (v). Det gav MP 3 ordinarie nämndplatser och 7 suppleantplatser och Jörgen Lenz blev kommunalråd på halvtid. Inga politiska bindningar gjordes upp.

Strax efter den överenskommelsen stundade budgetförhandlingar för 1989, varvid borgarna föreslog samarbete med MP. Vi bedömde dock att i budgetfrågorna lättare kunna komma fram med (s) och (v) utifrån partiprogrammen. Men av någon outgrundlig anledning ställde ej (s) upp på förhandlingar med MP inför budgeten, trots flera påtryckningar från (v). Efter åtskilliga diskussionsomgångar med borgarna fick vi igenom 18 punkter i 1989 års budget, vilka också genomfördes tillsammans med borgarna under 1989, bl a en miljöbuss för pedagogisk konkret undervisning, vilken sedan dess används. Det blev ett politiskt genombrott för MP Karlstad att för första gången få majoritet i KF för 18 åtgärder ur vårt partiprogram.

Efter att ha suttit i kommunledningen med en borgerlig budget under 1989 vaknade (s) upp och blev mera villig att föra förhandlingar med MP.

1991 års val blev ett bakslag för MP. Vi åkte ur riksdagen, landstinget i Värmland och fick endast 2 fullmäktigemandat i Karlstad och förlorade vågmästarrollen.

I kommunalvalet 1994 blev vi åter vågmästare i Karlstad. Emellertid överraskade (s) med att bilda majoritet i fullmäktige tillsammans med (c) och (fp), varigenom MP:s vågmästarroll eliminerades. Genom valteknisk samverkan med (v), (Kd) och (VIP) (Vattenvärn i Politiken) fick MP 7 ordinarie och 5 suppleantplatser i KF och delad ordinarie och suppleantplats i KS och ersättarplats i dess arbetsutskott.

Efter valet 1998 hade de två representanterna från MP många och långa förhandlingar med samtliga partier i de båda blocken. Mellan förhandlingarna hade vi extra medlemsmöten där vi förhandlare rapporterade och förankrade resultaten hos våra medlemmar. Ganska snart stod det klart att vi skulle få bäst gehör för våra hjärtefrågor hos vänsterblocket, (s) och (v), men fortsatte överläggningarna ända fram till dagen för tillkännagivandet att vi valt majoritetskoalition med (s) och (v) med ett gemensamt program och styrdokument. Vi tog hand om 10 platser i nämnder och styrelser, 3 ordförandeposter och 7 suppleantplatser samt ett halvtids kommunalråd. Därigenom hade vi säkrat flera angelägna miljöfrågor av vilka det mest uppmärksammade var stopp för Gravaledan, vilket vi ej kunnat få igenom med borgarna.

När majoritetskoalitionen bröts hösten 2001 av de tre MP-ledamöternas avhopp och koalition med borgarna, avbröts flera angelägna av oss påbörjade projekt såsom Ungdomens hus, som i stället blev "Nöjesfabriken" i kommersiell regi.

Ett år därefter återvann vi vågmästarrollen vid valet 2002. Både vänster- och högerblocket var villiga till samarbete men förhandlingarna koncentrerades ganska snart på (s) och (v) med alternativet att stå fristående utan koalition. Vi lyckades få ihop en koalitionsöverenskommelse med (s) och (v). Än fler politiska poster tilldelades MP än föregående mandatperiod. När Lars-Martin med hjälp av koalitionsöverenskommelsen i maj 2006 försökte stoppa det ur miljösynpunkt dåliga förslaget på ny översiktsplan motsatte sig (s) och (v). Därför bröt MP vidare samarbete i byggnadsnämnden.

Vad gäller förhandlingarna efter valet 2006 anmälde båda blocken intresse för samarbete med MP. Några förhandlingar togs dock ej upp med det borgerliga blocket vilket jag anser vara principiellt fel och en brist på erfarenhet.

Sammanfattningsvis ser jag vågmästarrollen som ett ypperligt instrument till att genomdriva våra hjärtefrågor. Den har gett oss makt att genomföra viktiga beslut både i majoritetskoalition och som fristående parti. Fördelen med koalition är att där är det lättare att i större utsträckning och mera långsiktigt kunna påverka samarbetspolitikerna. De kompromisser som görs påverkar däremot partiets tydlighet och pålitlighet negativt i väljarnas ögon. Som obundet fristående parti kan aktuella frågor avhandlas snabbt tillsammans med lämplig partner. Genom att inte tillhöra något block i kampen för långsiktigt god miljö och livskvalitet är Mp:s väg för positiv utveckling både när vi väljer samarbete i koalition eller i fristående situation.

Karlstad den 30 juni 2012

Lars-Martin Jansson

Här följer en text baserad på en intervju med Åke Pettersson Frykberg.

Ett brett engagemang - ett viktigt bidrag till partiets utveckling

Åke Petterson Frykberg har under många år varit ledande i MP Karlstad och i kommunpolitiken; som språkrör, kommunalråd, ordförande i Karlstads Energi AB, som uppskattad förhandlare med andra partier efter valen m m. Vi vill här lyfta fram några av de sammanhang där Åke engagerat sig särskilt mycket.

Åke Pettersson Frykberg

Åkes engagemang i MP Karlstad kom via Vattenvärn i politiken (VIP), ett lokalt parti som Åke hade varit en av initiativtagarna till. VIP opponerade sig mot förläggningen av den nya flygplatsen till Mellerudstorp som är ett vattentäktsområde. När flygplatsen stod färdig enligt majoritetens vilja, lades partiet ner och det var naturligt att Åke engagerade sig i MP Karlstad. Där stod han som första namn på kommunfullmäktigelistan första gången i valet 2002. Förutom plats i KF blev han kommunalråd. I rask takt fick han fler och fler uppdrag inom partiet. Genom sin kunnighet på många områden, sin kreativitet och sitt smidiga sätt att lotsa frågorna framåt till pragmatiska lösningar vann han respekt och tilltro långt utanför kretsen av partiets medlemmar och väljare.

Åke beskriver vid ett tillfälle sina intressen så här:

”Under mina mer än 20 år som kommunpolitiker, först i VIP och sedan i MP Karlstad och 8 år som kommunalråd, har jag kämpat för de gröna frågorna som rent vatten, ren luft och ren energi. Vi skapade t ex en unik modell för klimatkompensation av tjänsteresor i kommunens egen regi via fondering av klimatkompensationspengar för att användas till åtgärder som minskar negativ klimatpåverkan. Vi drev ett av Europas största energieffektiviseringsprojekt. Vi fick 100 klimat- och miljömiljoner i kommunens budget, 100 % miljöbilar i kommunens bilpark och produktion och användning av biogas. Det har också varit viktigt för mig att utveckla medborgarfrågorna och demokratin som t ex medborgarpanel och medborgarförslag.”

Bland Åkes alla engagemang har energiomställningen med energibesparing och nya energislag upptagit hans tid allra mest. Så blev han också tidigt ordförande i Karlstads Energi, ordförande i Tåsan Kraft AB och ordförande i Vindpark Vänern AB. Energiomställningen berör en rad områden som transportsektorn, byggsektorn, avfallshantering och energiförbrukning i bostäder och lokaler. På alla dessa områden har Åke fört frågorna framåt. Så t ex har Fjärrvärmeverket gått från 100 % oljebaserad värme till nära nog 0 %.

Att utnyttja kommunens vattenläge har kommit upp som en möjlighet. Det kan t ex handla om vindkraftsverkens placering, båttransporter både av varor och turister eller att bygga vid och på vatten. Ett exempel på en mycket lyckad vattensatsning är Båtbussen, ett initiativ signerat Åke Pettersson Frykberg. Båtbussen trafikerar älven och Vänern under tre månader sommartid med flera linjer. En längre tur går via Lövnäs, Hammarö, Väners skärgård och Kristinehamn med möjlighet till många strandhugg. Båtbussen används av folk som ska till jobbet men inte minst av turister och andra som vill se och uppleva en bit av Vänerområdet från vattnet.

Andra viktiga uppdrag som Åke valts till under åren är 2:e vice ordförande i Kommunfullmäktige, ledamot i Ordförandegrupp, ledamot i Karlstads stadshus, ledamot i Styrgrupp för Resecentrum, ledamot i Omvärldsnämnden, ordinarie plats i Region Värmland och ytterligare några. Genom sitt uppdrag som ordförande i Karlstads Energi AB har Åke som första miljöpartist i Sverige valts in i styrelsen för branschorganisationen Avfall Sverige.

Vem som påverkat vad i olika sammanhang kan man inte riktigt veta. Vi vill dock påstå att Åke med sin kreativitet och breda representation betytt och betyder mycket för utvecklingen i partiet.

Allra sist ger vi ordet till våra nuvarande kommunalråd Per-Inge Lidén och Maria Frisk. De sammanfattar läget och spanar lite inför framtiden.

Tillsammans vill vi bygga för framtiden!

Miljöpartiet i Karlstad har en 30-årig historia. Vi är fascinerade av alla människor som varit med och den kamp man fört på en mängd kreativa sätt för att bygga ett grönt parti och påverka staden och kommunen i en grön riktning. MP Karlstad har verkligen lyckats att göra skillnad, vi har påverkat och förändrat vår stad i grön riktning.

Nu vill vi bygga vidare för framtiden.

Vi vill fortsätta att gå före i miljöfrågor. När vindkraftverken nu står stadigt ute i Vänern och producerar el vill vi vara med och skapa fem nya vindkraftparker runt om i vår kommun. Nu när vi fördubblat busstrafiken vill vi bygga ett snabbusspår som liknar spårvagn genom stan. Vi vill bygga resecentrum, få tågen att stanna i Vålberg, Skåre och Skattkärr och vi vill ta oss med järnväg till Oslo på ett snabbt sätt. Vi vill bygga husen energismartare än någonsin. Vi tror att vi behöver staka ut nya och djärva mål – och kämpa för att uppnå dem.

Vi vill bredda vår politik. Vi vill bygga ett samhälle som är bra för äldre människor. Vi vill ha en bred politik för omsorgen om de svagaste i vårt samhälle. Hur sätter vi människor i arbete och hur fördjupar vi vår skolpolitik till att också handla om

Per-Inge Lidén och Maria Frisk,
Foto: Lisa Härdne

innehållet och undervisningen i våra skolor? Inför nästa valrörelse vill vi ha ett brett program där vi går före inom ett brett spektrum av områden.

Vi vill fortsätta att vara med och styra. Det har vi gjort i många år nu. Det är svårt. Det krävs ett öppet sinne och en vilja att på samma gång vara tydlig och beredd att kompromissa. Så länge vi inte har egen majoritet måste vi vara beredda att styra tillsammans med andra. Men vi tror att det är bästa sättet att kunna påverka. Vi tror att miljöpartiet ska fortsätta att vara ett självständigt tredje block. Vi har hela tiden gått till val utan att lova samarbete med någon annan part. Vi har gått till val på vår egen politik och efter valen inlett förhandlingar. Det är viktigt att vi inför val inte litar oss med något av blocken. Att vi bytte sida förra gången var därför kanske nödvändigt just utifrån detta resonemang. Efter att under så många år alltid styrt tillsammans med vänstersidan hade vi börjat betraktas som en självklar del av vänsterblocket. Genom att överraska och samarbeta med en ny konstellation av partier

visade vi att vi väljer självständigt utifrån vårt partiprogram. Den öppenheten vill vi fortsätta att förvalta.

Vi tror att vi bör vara det parti som vågar rita de stora penseldragen inför framtiden. När andra är inriktade på att ta sig igenom nästa budget vill vi måla en bild av hur vi vill ha samhället om femtio eller hundra år. Vi tror att det goda gröna samhället är möjligt. Vi tror att det går att helt ställa om såväl transport- som energisektorn till att bli 100 procent utsläppsfri och förnyelsebar. Vi tror på ett gott samhälle där människors möten, kulturen och gemenskapen står i centrum. Ett samhälle där vi kanske bara behöver arbeta 30 timmar i veckan och där vi lever i en rättvis fred med såväl jorden som människorna i Afrika och andra kontinenter. Ett modernt samhälle.

För att komma dit behöver vi ett bra parti i Karlstad. Ett miljöparti där många åsikter och viljor och åldrar får plats, där vi roterar på posterna och delar på uppdragen. Ett parti där vi vågar ha roligt ihop och där vi tillsammans kommer på kreativa lösningar på svåra samhällsproblem. Ett avantgardeparti där vi vågar ställa om våra livsstilar och leva en del av framtidens moderna samhälle redan nu.

Tillsammans!

Maria Frisk, kommunalråd (MP)

Per-Inge Lidén, kommunalråd (MP)

Gruppen som färdigställde detta häfte är från vänster: Karin Brunström, Birgitta Westlund, Ulla Brodow och Karin Bergström.

Av dessa var Karin Bergström med när partiet bildades i december 1981. De övriga blev tidigt medlemmar.

Detta häfte togs fram i en studiecirkel i Vuxenskolans regi med början hösten 2011 på initiativ av Karin Bergström. Gruppens främsta källor har varit partiets protokoll över åren, statistiska källor, tidningsartiklar, Karin Bergströms utförliga dagböcker, foton, och våra egna minnen.

I häftet beskrivs partiets framväxt, både dess inre liv och dess utveckling i kommunpolitiken i Karlstad.

Det har skett en tiobubbling av medlemsantalet, från de första 21 tappra som bildade partiets avdelning i Karlstad i december 1981 till omkring 200 medlemmar vid jubileumstillfället. Representationen har ökat från 0 nämndplatser efter det första valet till ett stort antal platser i nämnder och styrelser, flera platser som ordförande, flera AU-platser och viktiga uppdrag i en rad andra politiska organ.

Det går en politisk utvecklingslinje från vågmästarroll i KF till koalitionspartner. Från en ständig oppositionsroll till en partner som kan kompromissa men också hitta nya kreativa lösningar i samförstånd.

Om detta finns att läsa mera i detalj i häftet!